

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Klara Fijavž

Sodelovalnost staršev po ločitvi

Diplomsko delo

Ljubljana, 2025

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za socialno delo

Klara Fijavž

Sodelovalnost staršev po ločitvi

Diplomsko delo

Študijski program: Socialno delo

Mentor: doc. dr. Primož Rakovec

Ljubljana, 2025

Sodelovalnost staršev po ločitvi

Povzetek diplomskega dela

V diplomskem delu raziskujem, kako starši sodelujejo po ločitvi. Zanima me, ali so starši bolj sodelovalni ali nesodelovalni po ločitvi, ali je med njimi prihajalo do konfliktov ter kako so jih doživljali in reševali, kako so se dogovorili glede varstva in vzgoje, kako so sodelovali s socialnimi delavkami ter ali so po ločitvi ponovno vstopili v novo partnersko zvezo in kako je takrat potekalo njihovo sodelovanje z bivšim partnerjem. V pregledu problematike opišem družino in starševstvo, nato pa se navežem na ločitev in stike z otrokom po ločitvi. Opišem tudi vlogo centrov za socialno delo ob ločitvi staršev in problematiko navežem tudi na reorganizacijo družine. Na podlagi vodila za intervju sem izvedla pogovor s sedmimi sogovorniki. V empiričnem delu sem jim postavljala vprašanja o prej omenjenih elementih sodelovalnosti staršev po ločitvi. Kvalitativna raziskava prikazuje, kako so starši sodelovali po ločitvi, saj ločitev predstavlja pomembno spremembo v življenju družine, zato je ključnega pomena, kako starši po njej vzdržujejo komunikacijo in sodelujejo pri vzgoji otrok. V empiričnem delu sem raziskovala izkušnje ločenih staršev glede sodelovanja pri vzgoji otrok ter ovire in izzive, s katerimi se soočajo. Rezultati raziskave poudarjajo, da je bolje, da imajo med sabo starši dobro sodelovanje, saj se bodo na ta način lažje dogovarjali glede otrok. V rezultatih je tudi vidno, da je včasih težko imeti dobro sodelovanje, vendar se ga v večini trudijo ohranjati zaradi otrok.

Ključne besede: ločitev, starševska sodelovalnost, družina, komunikacija, otrokova dobrobit

Parental cooperation after divorce

Summary of the graduation thesis

In my dissertation, I am doing a research on Parental cooperation after divorce. I am researching whether parents are more or less engaged in the lives of their children after divorce. The second topic is researching if there were any conflicts between parents and how they experienced and solved those conflicts. I also did a research on how parents managed and discussed on how they wanted their children to be raised and how much each of them is going to take care of the children. The last important topic I did a research on is cooperation between parents with social workers and cooperation between them after being in a new relationship. In my review of the problem, I am writing about the definition of a family and parenthood at first, following with a divorce and how are parents staying in contact with their children. I am also writing how Department for social services is playing a big part in children lives after divorce and on reorganization of the family itself. In the empirical part of my dissertation, I did an interview with seven different divorced parents. My questions mostly consisted of earlier mentioned parental cooperation after divorce. Qualitative research is showing, how parents managed to cooperate after divorce, because divorce itself is a really big change in lives of the whole family. That is why communication and cooperation in parenting is of big importance. I did a research on how parents experienced the whole coparenting situation and what challenges they faced along the way. The results of my research are showing that good communication and good coparenting is really important for the whole family, especially for children. They are also showing that in most cases, coparenting and good communication between parents is not good, but they are trying really hard to make it work for their children.

Keywords: divorce, coparenting, family, communication, welfare of the children

Kazalo vsebine

1.	Teoretični uvod.....	1
1.1.	Družina in starševstvo	1
1.2.	Ločitev.....	2
1.3.	Konflikt med staršema	4
1.4.	Stiki z otrokom po ločitvi.....	6
1.5.	Vloga centrov za socialno delo ob ločitvi staršev	9
1.6.	Reorganizacija družine.....	11
2.	Empirični del	14
2.1.	Formulacija problema	14
2.2.	Raziskovalna vprašanja	14
2.3.	Vrsta raziskave	15
2.4.	Teme raziskovanja	15
2.5.	Merski instrument	15
2.6.	Populacija in vzorec	16
2.7.	Metoda zbiranja podatkov	16
2.8.	Obdelava in analiza podatkov	16
3.	Rezultati.....	18
3.1.	Sodelovanje glede otrok	18
3.2.	Stiki z otrokom.....	19
3.3.	Pokazatelj vedenja.....	20
3.4.	Konflikti	21
3.5.	Dogovor o varstvu in vzgoji.....	23
3.6.	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na centru za socialno delo	25
3.7.	Nova partnerska zveza	27
4.	Razprava	30
5.	Sklepi.....	34
6.	Predlogi.....	35
7.	Uporabljena literatura	36
8.	Priloge.....	39
8.1.	Priloga A: Vodilo za intervju	39
8.2.	Priloga B: Odprto kodiranje	43
8.3.	Priloga C: Osno kodiranje	118

1. Teoretični uvod

1.1. Družina in starševstvo

Družina je ena najpogostejših in najstarejših človeških institucij. Pojavlja se v vseh znanih kulturah in že od prazgodovine naprej predstavlja pomembno ustanovo v družbi. Večina ljudi odraste v njej in nato kot odrasli oblikujejo svojo lastno družino (Štadler idr., 2009, str. 30).

Družina je nedvoumno mala skupina, vendar s posebnostmi, ki jo razlikujejo od vseh drugih malih skupin. Ko raziskujemo družino kot malo skupino, ugotavljamo, kako neraziskana je ravno v tem skupinskem svojstvu. Ko odkrivamo skupinske značilnosti družine, pa moramo hkrati opozarjati na posebnosti, na drugačnost družinske skupine (Čačinovič Vogrinčič, 1998, str. 128).

Vsaka družina obsega vsaj dva človeka. Najpogostejša oblika družine je jedrna ali nuklearna družina, ki jo sestavljajo oče, mati in njuni otroci. Če so poleg staršev in otrok v družino vključeni tudi stari starši, govorimo o razširjeni družini. V razvitih državah so se družine v zadnjih desetletjih močno spremenile. Prej je velika večina otrok odraščala v tradicionalnih družinah z dvema biološkima staršema ali staršema, ki sta otroka oziroma otroke posvojila že v obdobju dojenčka. Dandanes je čedalje več družin posvojitvenih, številne dvostarševske družine so krušne, nastale po ločitvi, narašča tudi število drugih netradicionalnih družin, kot so enostarševske, homoseksualne ali take, ki jih vodijo stari starši. Vse več otrok vsaj del otroštva preživi samo z enim staršem. V zadnjih desetletjih narašča število ločitev. V ZDA se razveže kar približno polovica zakonov, v Sloveniji vsak tretji zakon (Štadler idr., 2009, str. 30).

Biološko-reproduktivna naloga družine je za preživetje človeške vrste izredno pomembna. Večja izobraženost žensk in njihovo poklicno delo zunaj družine sta utrdila navade zavestnega načrtovanja družine. Za sodobno mater predstavlja več otrok večjo odgovornost za vzgojo, šolanje in zdravje. Danes si ženska otroka lahko omisli brez partnerskega odnosa. Opažati je namreč naraščanje števila neporočenih mater samohranilk. Največkrat so to ekonomsko neodvisne, zrele ženske, ki se samostojno odločijo za materinstvo. Pomembna pa je tudi čustvena naloga družine. Pšunder (1998, str. 11) pravi: »Družinsko življenje mora omogočiti, da njeni člani živijo zadovoljno, smiselno, brez medsebojnih poniževanj in izrabljanja. Srečne družine ni potrebno držati skupaj s silo zakonov in norm.«

Starševska skrb so obveznosti in pravice staršev, ki se nanašajo na skrb za otrokovo življenje in zdravje, njegovo vzgojo, varstvo in nego, nadzor nad otrokom in skrb za njegovo

izobraževanje ter obveznosti in pravice staršev, ki se nanašajo na zastopanje in preživljanje otroka ter na upravljanje njegovega premoženja (*Družinski zakonik*, 2017).

Podgoršek (2017, str. 206–207) govori o tem, da so otroci naše največje bogastvo. Osrečujejo nas in izpopolnjujejo, naše partnerske odnose pa okronajo z ljubeznijo in izpolnitvijo. Vendar je velikokrat drugače. Kajti tudi če si par otroka želi, starševstvo nikoli ni zgolj potovanje na krilih vzhičenosti, temveč je marsikdaj tudi neskončno težko in frustrirajoče. Otroci naj bi nas povezovali ali povezali, če v zakonu škriplje. Vendar tudi to ne drži povsem. Veliko partnerskih odnosov se namreč prav nasprotno skrha ravno z načrtovanjem ali prihodom otroka. Če je partnerstvo že prej načeto, pa ga je ob rojstvu in prisilnem starševskem sodelovanju skoraj zagotovo konec. Za otroka pa je to vse prej kot dobro. Koristi mu namreč le, da ima očeta, ki ljubi njegovo mamo, in mamo, ki ljubi njegovega očeta, in da v odnosu do otroka sodelujeta, ne pa, da se njun svet vrti le še okrog potomca.

1.2. Ločitev

Ločitev je kompleksen pojav, ki vpliva na številne vidike širšega družinskega sistema. V današnji kulturi je postala običajen pojav. Zaradi te običajnosti jo obravnavajo številne teorije o življenjskem ciklusu družine, še zlasti zato, ker je to dogodek, ki ima bistven vpliv in posledice tako za prihodnje življenje partnerjev kakor tudi otrok in družine kot celote (Livingston in Bowen, 2006, str. 4).

V današnji družbi je vse več ločitev ali razvez. Vse več je izkušenj življenja v enostarševskem gospodinjstvu. Posledično je tudi vse več dejavnikov stisk in stresa za starše in otroke, ki so povezani z razvezo. Ob razvezi je torej zelo pomembno socialno delo, katerega naloga je, da družino podpre v vseh pogledih nadaljnje spremenjene oblike življenja. Najbolj pomembno je, da se ustvari kakovosten proces sodelovanja in se ga uspe zadržati (Čačinovič Vogrinčič in Mešl, 2019, str. 179).

Ločitev ne bi smela biti nepoštena, prestižna igra, v kateri je eden zmagovalec, drugi poraženec, ampak enakovreden in odkrit sporazum partnerjev v razhodu. Pogovor med njima ob ločitvi o razlogih za neskladje v partnerskih odnosih je pogoj za humano in kulturno pretrganje njunega razmerja. V ločitvi bi morala partnerja komunicirati z iskrenim namenom, da se dogovorita, in se izogibati napadom, žalitvam in obtoževanjem. Ob razvezi ne bi smela zlorabljati šibkih in bolečih točk in stigem drugega v borbi za premoč in nadvlado. Ločitve bi morale temeljiti na pravičnem upoštevanju interesov obeh partnerjev, z zagotavljanjem pravice

otroka do obeh staršev. In v tem bi naj bila prizadevanja in cilji socialnega dela (Bizjak, 1991, str. 31).

V burnem obdobju razhoda je najpomembnejše zavedanje, da se ljudje razhajamo kot partnerji, torej gre za osebni proces dveh odraslih oseb, saj starši ostanemo vse življenje in naša skupna naloga do otrok ostaja skupna skrb in vzgoja. Kaj nam v teh trenutkih sporoča otrok – želim oba, želim tako očka kot mamo, želim družino, ki bo poskrbela zame, ob vajinem konfliktu mi ni dobro, bojim se, strah me je, ne vem, kje in kako bom živel. Kaj bo z menoj? To se v otroštvu izraža na čustvenem in vedenjskem področju in to povedo odrasli, katerih starši so se razvezali. Spomin ostane trajen in boleč za vse življenje, saj je to otrokova rana (Buljan Flander in Roje Đapić, 2020, str. 3).

Margulies (2007) pravi, da je ločitev stresna situacija tudi zaradi svoje kompleksnosti in kot taka negativno vpliva na različna področja v posameznikovem vsakdanjiku. Ločitev spremeni tok vsakdanjega življenja ne glede na konfliktnost odnosov pred ločitvijo in poseže na čustveno, vedenjsko, ekonomsko in socialno področje. Negativni učinki ločitve, ki so bodisi kratkotrajni bodisi dolgotrajni, se odražajo v socialno-ekonomskem stanju, saj se tveganje za revščino zaradi manjših prilivov v skupno gospodinjstvo, razdelitve skupnega premoženja in tudi zaradi plačevanja preživnine tistemu, pri katerem otroci živijo, znatno poveča.

Razhod partnerjev, ki imajo skupne otroke, je dandanes precej pogost pojav, zaradi česar moramo še posebej posvečati posebno pozornost. Udeleženi prehajajo skozi različne faze v življenju, med katere spada tudi razhod partnerjev, ki je vse prej kot lahek. Tako starši kot otroci se morajo prilagoditi na novo življenje, novo okolje, nove situacije. »Za vse člane družine pomeni ločitev boleče in stresno dogajanje, ob katerem ne more ostati nihče neprizadet, saj je doživljanje resnega zakonskega (op. a. ali partnerskega) konflikta podobno procesu žalovanja« (Štadler idr., 2009, str. 41).

Ločitev spremljajo številne spremembe in med njimi je ena pomembnejših tudi ta, da se občutno spremeni družabno življenje ločenih staršev. Če se je par pred ločitvijo srečeval z drugimi pari in z njimi delil družabno življenje, lahko v času globoke zakonske krize in še posebej po ločitvi ta srečanja postanejo precej zahtevna in občutljiva. Za ločena starša so te spremembe lahko izredno boleče in ranljive ter poglobljajo občutek izoliranosti in osamljenosti (Hannibal, 2007, str. 40–41).

Gostečnik (2020, str. 94–95) piše, da se lahko srce zelo globoko razboli, ko začuti, da ljubljene osebe ni več ali da odhaja. Ločitev in odhod na višku romantične zaljubljenosti, ločitev, ki se dotika tudi otrok, ločitev zaradi bolezni itd. v posamezniku, ki je zapuščen in zavržen, prebudi zelo podobna občutja, kot jih prebudi materin odhod v otrokovem zgodnjem

obdobju. Pri tem gre za globoko občutenje notranjega razdora, ki ga vedno zaznamujejo žalost, pa tudi jeza in bes, krivda in razočaranje ter posledično žalovanje za izgubo ljubljene osebe zaradi ločitve ali smrti.

Potem ko se starši dogovorijo glede skrbništva in osebnih stikov z otroki ter uredijo premoženjske zadeve, se v njihovem življenju in v življenju njihovih otrok začne novo poglavje. Navaditi in prilagoditi se morajo na drugačen ritem in način življenja ter se spopasti s posledicami, ki jih je prinesla ločitev (npr. selitev, menjava delovnega mesta, vrtca, šole, prijateljev ...) (Rijavec Klobučar, 2018, str. 93).

Ker razpad družine vključuje vse člane družine, je naloga vseh, da v procesu prilagajanja na ločitev reorganizirajo družinske odnose, kar vključuje tudi možnost za postavljanje novih okvirov življenja v enostarševskih družinah ali v novo ustvarjenih družinah. M. Robinson, ki jo povzema Čačinovič Vogrinčič (2008), navaja več faz, prek katerih mora družina v procesu transformacije ob ločitvi; od prepoznavanja vzrokov za ločitev, odločitve za ločitev, formalnosti ločitve do obdobja po ločitvi, kjer pride do novih začetkov in novih odnosov. V teh fazah je treba iti veliko dlje od običajnih tem, ki se tičejo samo formalnosti, npr. urejanja stikov. Gre za dolg, kompleksen in počasen proces (Simonič in Poljanec, 2008, str. 254).

Formalno lahko ločitev obravnavamo kot posamezen dogodek, ki se zgodi z razvezo oz. z odhodom partnerja. V večini primerov pa je ločitev proces, ki traja dlje časa. To ni trenuten dogodek ali odločitev. Proces ločitve se prične, kadar eden od partnerjev začuti, da je ločitev možnost za rešitev problemov v odnosu (Ball in Hiebert, 2006, str. 80).

Mnogi strokovnjaki in raziskovalci se strinjajo, da ima proces ločitve več faz in da traja približno 36 mesecev, čeprav so lahko tukaj tudi odstopanja. V splošnem delimo faze ločitve na obdobje pred ločitvijo, kjer pride do odločitve za ločitev, sledi obdobje dejanske formalne ločitve in obdobje po ločitvi. Vsako obdobje je zaznamovano s specifičnimi izzivi, s katerimi se moramo spopasti. Ločitev ima široke čustvene, socialne in ekonomske posledice za partnerja, otroke in širšo družino. Še več, te posledice se navadno nadaljujejo še dolgo po tem, ko so vsi formalni vidiki ločitve že urejeni (Glaser in Borduin, 1986, str. 240).

1.3. Konflikt med staršema

Večina ljudi razume prepir in konflikt kot eno in isto stvar. Vendar to ni tako. Prepri (pa tudi nasilje, vojna ...) je le neučinkovit način odziva na konflikt. Konflikt je namreč stanje, kjer se soočimo z določeno neharmonijo, z neusklajenostjo, kjer odnos med nami in okoljem ne poteka gladko, saj se v določenem trenutku srečamo z različnimi željami, potrebami, mnenji.

Takrat se zavemo, da smo si različni in da bo za to, da bomo zopet lahko sodelovali, treba nekaj ukreniti. Konflikt nas sili v odzivanje in terja spremembe, zato lahko predstavlja nevarnost ali na drugi strani priložnost za učenje in razvoj posameznika, para, družine, skupnosti. Od udeležencev konflikta pa je odvisno, ali ga uporabijo za ustvarjanje ali uničevanje. Če se kdor koli ni pripravljen pogajati, spreminjati, vlagati časa v razreševanje konflikta, če so mu lastni interesi ali ideje najpomembnejši, se bo ali umikal ali izvajal pritisk nad drugim, kar oboje kmalu pripelje do prepira, saj nerazrešeni konflikti ostajajo in se kopičijo. Posledice nerazrešenih konfliktov so različne, v vsakem primeru pa vplivajo na delovanje posameznika in tudi odnosa ali skupine kot celote (Kenda, 2009).

Jensen in Jensen (2011, str. 148) pišeta o tem, da pri ločitvah pogosto prevladuje jeza nad žalostjo. Včasih se lahko iz jeze razvijeta tudi sovraštvo in želja po maščevanju. Vsem nam je gotovo jasno, da sta življenje in razvoj prizadetih otrok zelo škodljiva, če človeka, ki sta jim najbližje in zanje najbolj pomembna, ne moreta sodelovati ali sta celo v odkritem spopadu.

Partnerja lahko v trenutkih, ko se soočata s težavami, napetostmi in nezadovoljstvom v svojem odnosu, to skušata reševati z vključevanjem katerega od otrok. Uporabita ga kot posrednika, zaveznika, razsodnika, soborca ali pa tudi kot grešnega kozla, ki je kriv za vse njune težave. Otrok skuša katerega od staršev potolažiti in tako postane nadomestni partner. Tako posredno vključevanje tretjega v konflikt, ki bi ga morala reševati sama znotraj partnerstva, ni v korist ne otroku ne partnerstvu. Otrok se sicer resda v taki vlogi počuti bolj odraslega in pomembnega, a za to plača visoko ceno – prehitro se poslovi od svojega otroštva (Kenda, 2009).

Otrok ločenih staršev dobi zagovornika najpogosteje v primerih sporov, nesoglasij in nestrinjanja ločenih staršev v postopku odločanja o zaupanju otroka v varstvo in vzgojo ter stikih, predodelitve otroka ter pri spremembi stikov (Varuh človekovih pravic, 2021).

Različne študije kažejo, da imajo otroci iz visoko konfliktnih razvez zakonskih zvez staršev dva- do petkrat pogosteje klinično značilne vedenjske težave in težave z doživljanjem v primerjavi z otroki, katerih starši niso imeli visoko konfliktnih zvez. Nekateri otroci ne pokažejo takoj, da jih starševski konflikti prizadenejo. Starši lahko v takšnih situacijah mislijo, da ne škodujejo otrokom. Težko razumejo pojasnila strokovnjakov, ker menijo, da je z njihovim otrokom »vse v redu«, ter na primer navajajo, da otrok konflikta ne razume, ker je premajhen, in da otrok pokaže, da ga konflikt ne moti s tem, ko »se izključi«, počne nekaj drugega, dokler se starši prepirajo, iz česar sklepajo, da to nanj osebno ne vpliva. Pomembno je vedeti, da posledice starševskih konfliktov niso vidne takoj, ni nujno, da so akutne, zagotovo pa so lahko dolgoročne (Buljan Flander in Roje Đapić, 2020, str. 23).

1.4. Stiki z otrokom po ločitvi

Obdobje ločitve staršev je posebno težko obdobje vsakega otroka, ne glede na starost. Ljudje večkrat pravijo, da še dobro, da sta se ločila sedaj, ko so otroci še majhni, ker ne razumejo. Mlajši otroci, predvsem tisti na začetku svojega šolanja ali pa celo predšolski otroci, res ne znajo izraziti svojih čustev z besedami, vendar veliko več čutijo in razumejo, kot se jim pripisuje. In vse, kar doživijo v otroštvu, pride za njimi v adolescenci (Charlish, 1998, str. 44).

To je obdobje v življenju družine, ko so odrasli dovolj zaposleni z lastnimi eksistencialnimi temami. Tako jim pogosto ostane premalo časa in energije, da bi se ob tem ukvarjali še z otrokovimi potrebami, ki jih ta v tovrstnih težkih situacijah nedvomno ima. Hkrati so dejansko starši tisti, ki so sprožili otrokovo bolečino, saj so se prav oni odločili za ločitev – oziroma se obnašali tako, da je do nje nazadnje prišlo. Prav starši morajo torej prevzeti odgovornost za bolečino, ki so jo povzročili pri otroku, in to je težko. Nobeni starši si ne želijo, da bi njihovi otroci trpeli, še zlasti ne zaradi njih, zato otrokovo bolečino raje odmislijo ali bagatelizirajo, kot da bi se z njo soočili. To pomeni, da so učitelji ali vzgojitelji morda edini bližnji odrasli, ki so dovolj pozorni na otrokovo bolečino. Večinoma so otroci do staršev tako lojalni, da svoje bolečine sploh ne bodo hoteli izraziti, ker nočejo metati slabe luči na starše. Zato je pomembno, da lahko s starši govorimo o otrokovih občutkih in odzivih, če nam povedo, da se bodo ločili, ali če to izvemo od drugih, morda celo od otroka samega (Jensen in Jensen, 2011, str. 149).

V slabem zakonu je med zakoncema veliko nesporazumov in razprtij. Tudi otrok postane nov vir preprirov. Uspešna zakonca gledata v otroku utelešenje svoje vzajemne ljubezni in sloge, nezadovoljna pa doživljata v njem živ dokaz čustvene razdalje med seboj. Otrok je zanju potrditev, da njuno sožitje ni prava skupnost, je simbol njunega zakona, ki ni zakon v vsebinskem smislu. Zato nehotе projicirata na otroka svoje nesporazume, svojo medsebojno nestrpnost in napadalnost. S tem postaneta slaba vzgojitelja. Pogosto kljubujeta drug drugemu prek otroka. To se najbolj kaže v neenotni vzgoji. Čim bolj je oče strog, tem bolj je mati popustljiva in obratno. Včasih se eden izmed staršev trudi, da bi enega otroka čim bolj navezal nase, drugega pa zanemarja itd. Skratka, otrok je v slabem zakonu orožje, s katerim se zakonca venomer vojskujeta. Ker je to orožje zelo učinkovito, se boj med njima zaostri. Otrok s tem velikokrat prispeva k poslabšanju zakonskega razmerja in pospešuje propad zakona. Vendar je otrok največja žrtev zakonske vojne, saj prenaša večje breme kot oba zakonca skupaj. Zakonca se namreč lahko razideta, se lahko rešita te obremenitve. Otrok pa, ki je veliko let priča zakonski vojni, vedno stopi iz nje s številnimi poškodbami čustvenega življenja, ki se težko zacelijo. Včasih ga spremljajo vse življenje. Zanimivo je pogledati, kateri so resnični razlogi za poroko

»zaradi otroka«. Človek bi mislil, da je vmes ljubezen do otroka. Toda kasnejše ravnanje z otrokom pokaže nekaj drugega. Če pogledamo brez sentimentalnosti, vidimo, da jih k temu redko spodbuja ljubezen do otroka (Košiček, 1993, str. 126).

S kombinacijami dimenzij odzivnosti in zahtevnosti dobimo štiri sloge starševstva: avtoritarni (zahtevni in neodzivni), avtoritativni ali demokratični (zahtevni in odzivni), permisivni (nezahtevni in odzivni) in nevpleteni (nezahtevni in neodzivni). Nevpletenost v povprečju najbolj neugodno vpliva na vse vidike otrokovega razvoja, in sicer spoznavnega, čustvenega, socialnega in moralnega. Najbolj učinkovit je avtoritativni stil starševstva (Andrejč, 2018, str. 84).

Kadar otrok zaradi ločitve doživlja izgubo starša, je to zanj največja stiska. Težko mu je tudi, kadar ob ločitvi staršev doživlja izgubo celovitosti družine in sproščen odnos vsaj z enim od staršev. Nekateri otroci se v novih družinskih okoliščinah ne morejo ustaliti, ostanejo nesrečni in težavni. Še vedno upajo, da se bodo starši pobotali. Če bo otrok po ločitvi staršev zaživel v urejeni družinski situaciji in če bosta njegova starša uspela razviti sodelujoče starševstvo, bo vsekakor imel velike možnosti, da se bo sčasoma počutil dobro in da bodo začetne stiske in težave minile brez dolgotrajnejših negativnih posledic. Da pa bi po ločitvi dosegli v družini pogoje za zdrav razvoj svojih otrok, morajo starši v svoj način življenja in medsebojnega sodelovanja vlagati mnogo truda in zavestne kontrole svojih čustvenih odzivov (Štadler idr., 2009, str. 54–55).

Ne glede na razloge ni pošteno, da za osebno nezadovoljstvo krivimo otroke in jim s tem nalagamo breme odgovornosti za vzdrževanje družine na kupu. Na ta način starši otrokom sporočajo, da so oni krivi za njihovo nesrečo in da je v življenju v najtesnejših odnosih treba trpeti. Zagotovo noben starš svojih otrok ne želi zavestno obremeniti s takšno odgovornostjo niti jim ne želi zakonske zveze, v kateri bi trpeli in bili nesrečni zaradi otrok, ki jih bodo imeli (Buljan Flander in Roje Đapić, 2020, str. 12).

Otroci se redko zmorejo z enim ali drugim staršem pogovoriti na samem in mu povedati, da se čutijo krive, da so jezni, žalostni ali da jih je strah, čeprav so to čustva, ki jih otroci staršev, ki se ločujejo, najpogosteje občutijo. Otroci veliko bolj učinkovito izražajo svoje občutke in čustva z dejanji kot z besedami (Charlish, 1998, str. 16).

Večina staršev ima v svojih mislih tudi otroke, medtem ko se pogajajo o zapletenem postopku ločitve. Ločijo se kot partnerji, vendar ostanejo aktivni in povezani kot starši in svojim otrokom prenašajo občutek, da so pomembni. Otroci niso samo žrtve razveze svojih staršev, ampak so aktivni tudi pri poteku ločitve; zavzamejo položaj in razvijejo osebno stališče, ki jim

pomaga v nadaljnjem življenju. Nekatere raziskave kažejo, da gredo otroci veliko lažje skozi celoten proces ločitve, kadar so staršem pomembni (Lawick in Visser, 2015, str. 35).

V Sloveniji je ob razvezi zakonske zveze staršev otrok po navadi zaupan v varstvo in vzgojo enemu staršu, obema pa manj pogosto. V Ameriki, na primer, pa je skupno starševstvo kot oblika delitve skrbi za otroke po razvezi najpogostejša oblika (Andrejč, 2018, str. 95).

Ob tem ima velik vpliv tudi kakovost odnosa med materjo in otrokom. Tudi če so otroci slabo povezani z materjo in so zelo povezani z očetom, s katerim ne živijo, imajo manj čustvenih težav in vedenjskih izbruhov v šoli kot otroci, ki so slabo povezani z obema staršema. Na najslabšem v številnih vidikih so mladostniki, ki imajo šibke vezi z obema staršema. Odnos med materjo in otrokom je imel večji vpliv kot odnos med otrokom in očetom, s katerim ne živi, kar kaže na nekoliko pomembnejšo vlogo matere, pri kateri otrok živi (Andrejč, 2018, str. 86).

Po avtorici Buljan Flander (2018) so na kratko opisani štirje osnovni slogi navezanosti pri otrocih:

Varna navezanost se razvija, če je starš usklajen z otrokom in se primerno odziva na njegove telesne in čustvene potrebe, predvsem kadar je žalosten in/ali vznemirjen. Varno navezane otroke bomo prepoznali po manjšem strahu pred ločitvijo od staršev in večji pripravljenosti za samostojno raziskovanje.

- Izogibajoča navezanost je rezultat nedostopnosti starša in neprimerne odzivanja na otrokove potrebe. Starši imajo lahko radi svoje otroke in zadovoljujejo njihove osnovne telesne potrebe, toda ko otrok pokaže željo po bližini, se izogibajo globljim odnosom. Ti otroci za nekoliko časa nehajo iskati bližino in odnos, da ne bi bili znova odrinjeni.
- Tesnobna navezanost nastane, če starš včasih odgovarja na otrokove potrebe in je dostopen, včasih pa ne odgovarja na otrokove potrebe in je nedostopen. Otrok zaradi tega starša doživlja kot nedoslednega in ne more predvideti njegovih dejanj, postane negotov in plašen.
- Neorganizirana navezanost se razvija pri otrocih, ki trpijo pred zastraševanjem in nerazumevanjem skrbnikov, pogosto so žrtve zlorabe. Na videz so odmaknjeni od staršev, ne izkazujejo jim topline in ljubezni, temveč nezadovoljstvo in jezo, dokler v nekem trenutku ne hrepenijo po starševski pozornosti.

1.5. Vloga centrov za socialno delo ob ločitvi staršev

Partnerja s skupnimi otroki se morata v procesu razveze zakonske zveze ali zunajzakonske skupnosti zaradi varovanja koristi otrok obrniti na center za socialno delo in se udeležiti predhodnega svetovanja, ki ga izvaja socialna delavka pristojnega centra za socialno delo (Novak, 2017).

Novak (2017, str. 99) poudarja, da morata starša v procesu predhodnega svetovanja, in sicer predvsem pri razvezi na tožbo, doseči sporazum o določenih vprašanjih glede otrokovih koristi. Obenem so strokovne delavke centra za socialno delo dolžne, da na podlagi predhodnega svetovanja pridobijo in zapišejo mnenje o tem, kakšna sodna odločitev (glede varstva, vzgoje, preživljanja in stikov) bi bila skupnim otrokom v največjo korist.

V 7. členu Družinskega zakonika je zapisano, da imajo starši pred vsemi drugimi prednost pri zagotavljanju odgovornosti in skrbi za korist otroka, prav tako pa so dolžni, da jih vzgajajo s spoštovanjem do njihove osebe, dostojanstva in individualnosti. Starši ravnavajo v korist otroka, če primerno zadovoljujejo njegove čustvene, psihosocialne in materialne potrebe, upoštevajo njegovo osebnost, starost, razvojno stopnjo in hotenja ter mu nudijo primerno vzgojo in ga v njegovem razvoju spodbujajo. Med drugim je v omenjenem pravnem okvirju zapisano, da morajo državni organi, izvajalci javnih služb, nosilci javnih pooblastil ter druge fizične in pravne osebe poskrbeti za korist otroka v vseh dejavnostih in postopkih, ki se navezujejo na otroka (*Družinski zakonik*, 2017).

Po Katalogu javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo center za socialno delo povabi starše na predhodno svetovanje, kjer je namen starše oz. drugo osebo opozoriti na varstvo koristi otroka pri urejanju razmerij z otrokom, na dober vpliv sporazumnega urejanja teh razmerij, staršema pomagati ob možnosti razpada zakonske zveze oz. zunajzakonske skupnosti in ugotoviti, ali so njuni odnosi omajani do te mere, da je zveza za vsaj enega od njiju nevzdržna ali pa, če še obstaja možnost ohranitve njune zveze. Prav tako pa staršem nuditi pomoč pri sklenitvi dogovora glede varstva in vzgoje, preživetja, stikov in drugih za otroka pomembnih vprašanj oz. glede vprašanj izvajanja starševske skrbi, ki bistveno vplivajo na otrokov razvoj. Pomoči so deležni tudi pri sklenitvi dogovora glede stikov z drugo osebo. Če strokovni delavec oceni, da je to potrebno, v soglasju s starši opravi pogovor z otrokom z namenom razbremenitve in seznanitve z njegovim doživljanjem spremenjene družinske situacije ter seznanitve otroka, da lahko v predmetni zadevi sam poda svoje mnenje. Ugotoviti je treba tudi, kdo je otrokova zaupna oseba oz. zagovornik. Po potrebi in ob soglasju staršev se opravi tudi obisk na domu otroka. Starša sta v skupnem pogovoru seznanjena s tisto

vsebino pogovora z otrokom, s katero se je otrok strinjal, da se jima lahko pove (Skupnost centrov za socialno delo Slovenije, 2024).

Gledano s splošnega vidika, varstvo koristi otrok zajema tako delo na številnih področjih kot tudi različne ukrepe, s katerimi pristojni organi in institucije otroka zaščitijo. Slovenija je največji premik k priznavanju posebnega varstva, zaščite in spoštovanja dostojanstva otrok naredila ravno z ratifikacijo Konvencije o otrokovih pravicah (*Konvencija o otrokovih pravicah*, 1990), ki je prvi mednarodni dokument, ki kot eno izmed temeljnih načel zagovarja ravno varovanje otrokovih koristi. Konvencija namreč izrecno priznava otroke za družbene akterje, ki so tudi dejavni imetniki pravic. Štiri splošna načela Konvencije, ki se uporabljajo pri vseh ukrepih v zvezi z otroki, so nediskriminacija, spoštovanje otrokovega mnenja, pravica otroka do preživetja in razvoja ter korist otroka (*Konvencija o otrokovih pravicah*, 1990; Čížman, 2019).

Andrejč (2018, str. 5–7) predstavi svetovalni razgovor staršev ob razvezi, ki se zgodi v primerih, da sta zakonca, ki sta v postopku razveze, starša mladoletnih otrok. Po naših pravnih postopkih v takem primeru sodišče presoja otrokove koristi. V teh primerih je del postopka razveze zakonske zveze tudi svetovalni razgovor, za katerega imajo javno pooblastilo centri za socialno delo. Sodišče po prejemu predloga za sporazumno razvezo ali tožbe za razvezo zakonske zveze (pred njeno vročitvijo toženi stranki) pošlje predlog za sporazumno razvezo ali tožbo za razvezo centru za socialno delo, da ta opravi svetovalni razgovor. Svetovalnega razgovora se udeležita zakonca osebno brez pooblaščenec (odvetnik ju v tem razgovoru ne more zastopati). Morata se ga udeležiti oba zakonca, če sta sporazumno predlagala razvezo, ali tožnik, saj sicer šteje, da je njun predlog oziroma tožba umaknjena. V skladu s *Pravilnikom o postopku in vsebini izvajanja svetovalnega razgovora* (1998) se v svetovalnem razgovoru strokovni delavec in zakonca najprej seznani z razlogi, ki so pripeljali do postopka razveze. Strokovni delavec nato seznani zakonca s posledicami, ki nastanejo z razvezo zakonske zveze zanju in za družinsko skupnost, ju pouči o možnostih za rešitev problemov, ki nastanejo z razvezo zakonske zveze, ter si prizadeva, da zakonca uredita medsebojna razmerja do skupnih otrok. Na podlagi zapisnika o svetovalnem razgovoru strokovni delavec sestavi poročilo, ki ga center za socialno delo pošlje pristojnemu sodišču (v roku treh mesecev po prejemu predloga za sporazumno razvezo ali tožbo za razvezo). Svetovalni razgovor je torej namenjen svetovanju in pomoči staršema, da skleneta dogovore glede otrok po razvezi. Starša se ob razvezi ali ločitvi o otrocih morata dogovarjati glede varstva in vzgoje, stikov in preživljanja otrok, sodišče pa v teh zadevah presoja otrokove koristi. Če starša ne živita ali ne bosta več živela skupaj (bodisi zaradi razveze ali razpada zunajzakonske skupnosti), se morata sporazumeti o varstvu in vzgoji

skupnih otrok v skladu z njihovimi koristmi. Sporazumeta se lahko tako, da imata oba oziroma obdržita varstvo in vzgojo otrok ali da so vsi otroci v varstvu in vzgoji pri enem od njiju ali da so eni otroci pri enem, drugi pri drugem od njiju (*Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih*, 2004). Če se sama o tem ne sporazumeta, jima pri sklenitvi sporazuma pomaga center za socialno delo, če jima pa kljub pomoči ne uspe, o tem odloča sodišče. Podobno velja za odločanje o pravici do stikov med otrokom in staršem ter o preživljanju otroka: o tem se sporazumeta starša, če se ne dogovorita, jima pomaga center za socialno delo, če jima tudi tako ne uspe, pa o tem odloča sodišče. V postopku odločanja o varstvu in vzgoji ter stikih si sodišče pridobi tudi mnenje otroka, če ga je ta sposoben izraziti in razumeti njegov pomen ter posledice. Naša zakonodaja v zvezi s stiki določa, da ima otrok pravico do stikov z obema staršema, oba starša imata pravico do stikov z otrokom, ker se s stiki zagotavljajo predvsem otrokove koristi. Sodišče pa lahko pravico do stikov odvzame ali omeji samo, če pomenijo za otroka psihično obremenitev ali če se sicer z njimi ogroža njegov telesni ali duševni razvoj. Sodišče lahko odloči, da se stiki izvršujejo pod nadzorom tretje osebe ali da se ne izvajajo z osebnim srečanjem in druženjem, ampak na drug način.

Vključevanje otrok v proces predhodnega svetovanja je določeno po Katalogu javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo, ki pravi, da če strokovni delavec oceni, da je to potrebno, v soglasju s starši opravi pogovor z otrokom z namenom razbremenitve in seznaitve z njegovim doživljanjem spremenjene družinske situacije ter seznaitve otroka, da lahko v predmetni zadevi sam poda svoje mnenje (Skupnost centrov za socialno delo Slovenije, 2024).

1.6. Reorganizacija družine

Družino po ločitvi imenujemo reorganizirana družina. Prejšnji družinski sistem je razpadel, ob tem je prišlo tudi do spremenjene organizacije odnosov na ravni starševstva. Težave s področja partnerstva se v začetku praviloma prenesejo tudi na področje starševstva (medsebojno obtoževanje: slab mož – slab oče, slaba žena – slaba mati). Zaradi tega se v praksi velikokrat srečujemo z borbami, kjer se odloča, pri katerem od staršev bo odslej živel otrok. Velikokrat se sliši: »Ne vem, zakaj hoče otroke, ko pa jih je zapustil/-a.« Dejansko pa niso bili zapuščeni otroci, ampak samo partner (Štadler idr., 2009, str. 73).

Po ločitvi namreč začne njun otrok živeti v drugačni družini (Štadler idr., 2009, str. 73):

- Lahko je to tip družine, v kateri živi samo z enim od staršev (enoroditeljska družina). Takšna oblika družine je lahko trajna, lahko pa je prehodnega značaja.

- Otrok lahko živi v družini z enim staršem in z njegovim novim partnerjem (dopolnjena družina).
- Starša se lahko sporazumno dogovorita za skupno skrbništvo. Za otroka to lahko pomeni, da izmenično živi pri obeh starših (na primer tedensko menja življenjsko okolje). Ob tem nedvomno potrebuje starša, ki se znata dogovarjati in sporazumno reševati vsa vprašanja njegovega življenja, da bodo ti prehodi iz družine v družino manj stresni.

Kot je opisal Solomon (1973), vsaka družinska razvojna stopnja temelji na določenih procesih in nalogah. Družine se morajo najprej posvetiti nalogam in procesom ene stopnje, da lahko ustrezno nadaljujejo z nalogami in procesi naslednje. Vzorci odnosov, vzpostavljenih v zgodnjih fazah družinskega življenja, vplivajo na delovanje v kasnejših fazah. Vplivajo tudi na spremembe, ki predstavljajo določeno težavno obdobje za družine, in pripomorejo k reševanju takšnih obdobj. Vzorci, ki se razvijejo z namenom, da onemogočijo uspešno reševanje v težavnih obdobjih, lahko privedejo do oslabljenih vezi v družini in kasneje tudi do razdora družine.

Istočasno, kadar gresta starša skozi proces ločitve, se vzporedno vzpostavlja struktura enostarševske družine. Izraz »enostarševska družina« je nekoliko zavajajoč, saj namiguje, da je prisoten samo eden od staršev. Pravzaprav je še vedno dvostarševska družina, vendar brez fizične in čustvene vezi med staršema. Družinski člani imajo nalogo, da družino opredelijo v nekaj več kot le znotraj meja bivalne ureditve. Organizirati se morajo povsem na drugačen način, kot so se pred ločitvijo, za izpolnjevanje vseh potrebnih funkcij vsakodnevnega življenja. Pozornost na strukturo, probleme in vzorce učinkovitega spoprijemanja enostarševske družine se je v zadnjih petih letih izjemno povečala. Kar je kritično s perspektive družine, ki se premakne s te stopnje na stopnjo ponovno poročene družine, je, da se mora prilagoditi in spremeniti celotna struktura enostarševske družine, da je lahko uspešna integracija v ponovno poročeno družino (Whiteside, 1982, str. 63).

Miller (2000) govori o tem, da kadar razvezani starši dobijo novega partnerja, se njihov otrok, ki najpogosteje še ni prebolel ločitve in še žaluje, je jezen ali poln strahov, znajde v položaju, ki od njega zahteva veliko prilagajanja in prebuja nove čustvene viharje. V splošnem velja, da naj bi se mlajši otroci lažje navezali na nove partnerje svojih staršev kot starejši. Če pa imata starša številne nove zveze, to v otroku samo povečuje zmedo, strah in vedno znova odpira rano odhoda, zavrženosti in zapuščenosti. Kadar eden od staršev zahaja na zmenke, lahko drugi starš postane ljubosumen in užaljen; nezreli starši v takih primerih izkoristijo otroka

za zbiranje informacij o novi zvezi in mu celo dajejo navodila, kako naj nagaja novemu partnerju in onemogoči zvezo.

2. Empirični del

2.1. Formulacija problema

Ločitev staršev prinaša številne izzive za vse vpletene, še posebej za otroke, katerih blagostanje je pogosto odvisno od načina, kako starša po ločitvi nadaljujeta medsebojno sodelovanje. Kljub koncu partnerske zveze ostaja starševska vloga obeh partnerjev ključna za otrokov razvoj, zato je sodelovalnost staršev pri vzgoji po ločitvi izjemno pomembna. V praksi pa ločitev pogosto vodi v konflikte, nerazumevanja in težave pri dogovorih o starševskih nalogah, kar lahko negativno vpliva na otroka.

Tema moje raziskave je »sodelovalnost staršev po ločitvi«. Za to temo sem se odločila zaradi osebne izkušnje, ki me je hkrati motivirala za raziskovanje tega področja, saj starši kljub temu, če živijo ločeno, še vedno igrajo pomembno vlogo v vzgoji otrok. Zato je pomembno pogledati, kako staršem uspe doseči uspešno sodelovanje, da lahko otroku nudijo dobro vzgojo. Prav tako sem se za temo odločila zaradi opravljanja prakse na centru za socialno delo, kjer me je pritegnilo področje, ki se ukvarja z ločitvami in razporejanjem stikov otrok. V raziskavi sem raziskovala, kako so starši sodelovali po ločitvi, kako so uredili stike, ki jih imajo z otroki, kako je potekala njihova komunikacija, kako je ločitev vplivala na odnos med staršema in z otrokom, ali so se za stike dogovorili sporazumno ali so pri tem potrebovali pomoč socialne delavke ter kako se je spremenila dinamika sodelovanja med njimi, če oziroma ko je eden od njiju ponovno vstopil v novo partnersko zvezo.

2.2. Raziskovalna vprašanja

V okviru empiričnega dela sem si zastavila naslednja raziskovalna vprašanja:

RV1: Kakšne so posledice sodelovalnosti oziroma nesodelovalnosti staršev po ločitvi za otroke?

RV2: Kakšni so najpogostejši konflikti med starši?

RV3: Kako se starši dogovarjajo o vzgoji in skrbi za otroke po ločitvi?

RV4: Kako starši urejajo pravne ureditve in ukrepe na centru za socialno delo po ločitvi?

RV5: Kako se spremenijo dinamike sodelovanja med starši, ko eden od njiju ponovno vstopi v novo partnersko razmerje?

2.3. Vrsta raziskave

Opravila sem kvalitativno raziskavo, saj sem izbrala besedne opise ali pripovedi, ki se nanašajo na tematiko, ki sem jo raziskovala. Opisi vsebujejo podatke, pridobljene s poglobljenimi intervjuji.

Kvalitativna raziskava je raziskava, pri kateri sestavljajo osnovno izkustveno gradivo, zbrano v raziskovalnem procesu, besedni opisi ali pripovedi, in v kateri je to gradivo tudi obdelano in analizirano na besedni način brez uporabe merskih postopkov, ki dajo števila, in brez operacij nad števili (Mesec, 2022/2023, str. 11).

Raziskava je tudi empirična, saj sem izbrala novo gradivo o sodelovalnosti staršev po ločitvi. V izkustvenih (empiričnih) raziskavah zbiramo novo, neposredno izkustveno gradivo, bodisi z opazovanjem ali spraševanjem (Mesec, 2009, str. 84).

Raziskava je tudi eksplorativna oziroma poizvedovalna (Mesec, 2009, str. 80), saj je uvod v spoznavanje nekega področja problematike, prvi korak na neznanem področju. To so raziskave, katerih namen je odkriti probleme, jih formulirati in postaviti preverljive hipoteze.

2.4. Teme raziskovanja

Teme sem opredelila na podlagi raziskovalnih vprašanj in vprašanj znotraj mojega merskega instrumenta. Teme raziskovanja so:

- sodelovalnost/nesodelovalnost staršev po ločitvi,
- konflikti med starši,
- dogovarjanje o vzgoji in skrbi za otroke po ločitvi,
- pravne ureditve in ukrepi na centru za socialno delo po ločitvi,
- vstop v novo partnersko razmerje,
- pokazatelj otrokovega vedenja v času ločitve,
- počutje staršev v postopkih na centru za socialno delo.

2.5. Merski instrument

Merski instrument je pripomoček, ki usmerja postopek merjenja, opazovalčevo ravnanje pri merjenju dane lastnosti ali preprosto – merjenje (Mesec, 2009, str. 120).

Merski instrument ima vodilo za delno strukturiran intervju. Na vprašalniku je pet tem spraševanja, kjer ima vsaka tema po štiri vprašanja odprtega tipa. Med intervjuji sem sproti prilagajala vprašanja glede na intervjuvanca in njegove odgovore ter mu dala možnost, da

podeli še kakšno novo temo oziroma mnenje. Vodilo za intervju sem izoblikovala sama in ga poslala v predogled mentorju, ki ga je pregledal in podal svoje mnenje. Testirala sem ga na eni osebi, ki ga je dobila v pregled in mi podala povratne informacije. Komunikacija s sogovorniki je bila neposredna, torej je metoda zbiranja podatkov neposredno spraševanje.

2.6. Populacija in vzorec

Mojo populacijo sestavljajo ljudje, ki so ločeni ali so v postopku ločitve ter imajo otroke, stari so med 25 in 50 let in so v aprilu 2024 živeli na območju Slovenije.

Pri svojem raziskovanju sem uporabila neslučajnostni priročni vzorec, ker sem raziskavo izvedla na skupini ljudi, ki mi je bila najbolj dostopna. Izvedla sem sedem intervjujev, in sicer s tremi ženskami in tremi moškimi, ki so moji znanci iz mojega kraja ali prakse, en intervju pa sem izvedla na centru za socialno delo s socialno delavko, ki dela na področju ločitev.

2.7. Metoda zbiranja podatkov

Pri raziskovanju sem podatke zbirala s pomočjo metode spraševanja, kjer sem podatke pridobila s pomočjo ustnega pogovora, torej intervjuja. Intervju pa pomeni neposredni pogovor, iz oči v oči, med spraševalcem in vprašancem, bodisi na osnovi vnaprej do podrobnosti pripravljenega strukturiranega intervjuja bodisi zgolj na osnovi vodila za intervju, ki vsebuje samo seznam poglobitnih tem pogovora (Mesec, 2009, str. 205).

Podatke sem pridobila z delno standardiziranim intervjujem. Za intervju sem imela pripravljenih 20 okvirnih vprašanj, ki so mi služila kot oporne točke, ki sem jih glede na intervjuvanca lahko tudi prilagodila med intervjujem. Z zbiranjem podatkov sem pričela aprila 2024. Za kraj izvedbe intervjujev sem se dogovorila z vsakim sogovornikom posebej. Pozorna sem bila na to, da je bil prostor varen in zaseben za vsakega sogovornika, da je lahko brez skrbi odgovarjal na vprašanja, predvsem brez skrbi, da bi ga kdo lahko slišal zaradi osebne teme. Pogovor sem zaradi lažjega zapisa posnela, pred intervjujem sem tudi prosila za dovoljenje za snemanje in vsem zagotovila, da sem posnetek uporabila samo za zapis transkripta in ga nato izbrisala.

2.8. Obdelava in analiza podatkov

Gradivo sem kvalitativno obdelala po postopkih, ki so predvideni za kvalitativno raziskavo. Vsak intervju sem posnela, da nisem imela težav s prepisovanjem. Pridobljene podatke sem

nato v celoti prepisala na računalnik v obliki intervjuja. Njihovih imen nisem omenjala zaradi varovanja podatkov.

Nato sem določila enote kodiranja. V zapisih intervjuja sem določila dele stavkov, ki sem jih ločila s poševnimi črtami (/), in vsak intervju sem označila z drugačno črko za lažje razumevanje. Na koncu vsake izjave sem napisala še številko in na takšen način oštevilčila vse izjave. Izjave so v mojem primeru deli stavkov ali celi stavki. Nepomembne dele, ki so za mojo raziskavo nekoristni, sem izpustila.

Nato sem nadaljevala z odprtim kodiranjem. Najprej sem naredila tabelo, v katero sem zapisala črko in številko izjave, izjavo, pojem, podkategorijo, kategorijo in temo. Teme in kategorije, ki govorijo o podobni stvari, sem enako poimenovala. Nato sem prešla na osno kodiranje, kjer sem naredila hierarhijo med pojmi, podkategorijami, kategorijami in temami.

3. Rezultati

V nadaljevanju sem zapisala rezultate glede na teme, ki so se pojavile v mojih intervjujih. Znotraj vsake teme sem rezultate razdelila na kategorije.

3.1. Sodelovanje glede otrok

Dogovarjanje

Dogovarjanje med partnerjema so sogovorniki opisali, da je bilo bolj slabo kot dobro. Opisali so, da so se dogovarjali tudi prek socialne službe, upoštevali so tudi otrokovo mnenje, kjer je bil otrok dovolj star, in imeli so predvsem več vidikov sodelovanja.

Sogovorniki so navajali, da je bilo med njima nebleščeče dogovarjanje ali pa do dogovora sploh ni prišlo oziroma se dogovori kasneje niso upoštevali. Sogovornik A je navedel, da sta se dogovorila s pomočjo socialne službe, ker drugače ni bilo mogoče: »Trenutno smo se dogovorili, seveda prek socialne službe, saj se sama nisva mogla dogovoriti« (A8, A9). Sogovornica B je povedala, da je med njima bilo minimalno dogovarjanje: »Dogovarjanje je bilo minimalno« (B7), kjer je dodala, da so pogovori potekali samo zaradi otroka, ko se je šlo za stike, dogovarjanje glede obiskovanja šole itd. Sogovorniki so dodali, da se pogovarjajo tudi samo prek sporočil: »Midva s partnerjem se pogovarjava izključno samo prek sporočil, večinoma prek Messengerja« (C7). Socialna delavka pa je povedala, da imajo izkušnje, da kjer starša ne sodelujeta, da je med njima veliko konfliktov in različnih pogledov na vzgojo, »da tam, kjer so veliki konflikti med njima, kjer imata vsak različne poglede na vzgojo« (SD10, SD11).

Sogovornica E meni, da še kar dobro sodelujeta, vendar tudi komunicirata malo in samo to, kar se tiče njunega otroka: »Načeloma je še kar dobro, kar se tiče otrok, se dogovoriva in strinja« (E7, E8).

Strategije za izboljšanje sodelovanja

Pri strategijah za izboljšanje sodelovanja je polovica sogovornikov povedala, da so bili brez strategij: »Nisva uporabljala posebnih strategij, saj ni nobeden od naju imel interesa, da bi izboljšala sodelovanje« (Č14), saj so povedali, da niso imeli posebnega interesa, da bi se med njimi izboljšalo sodelovanje. Povedali so, da so sodelovali bolj malo in navadno samo takrat, ko se je šlo za otroka. Polovica pa jih je povedala, da so poskušali izboljšati sodelovanje prek pogovora, saj so želeli, da bi se zaradi otroka lahko lažje pogovarjali in dogovarjali: »Nič

posebnega, prek pogovorov in dogovorov sva poskusila izboljšati sodelovalnost zaradi otroka« (D16).

Sogovornik A je dodal, da je želel izboljšati sodelovanje na način, da se je želel s partnerko pogovoriti na pijači. Njegov cilj je bil, da se pogovorita, saj je želel, da bi skupaj praznovali rojstne dneve hčerke, ter se zavedal, da je to njun skupni otrok in da je dobro zanjo, da bi starša boljše sodelovala: »Čeprav nisva več skupaj, je vseeno to najin skupni otrok« (A26).

Socialna delavka je glede strategij za izboljšanje sodelovanja povedala, da starše zelo spodbujajo, da bi se vključili v kakšne programe za ločene starše, spodbujajo jih, da razrešijo konflikte, saj je v središču otrok in ne starša: »Da probata razumeti, da je v središču otrok« (SD23).

Korist otroka

Socialna delavka je velikokrat v intervjuju dodala, da je zelo pomembna korist otroka. Sodelovanje je ključnega pomena za otroka, saj sta starša njegov vzor. Povedala je, da če sta starša skladna, da imata podobne usmeritve za otroka, da otrok na takšen način lažje funkcionira: »Če sta starša skladna, da dajeta otroku enake ali pa vsaj podobne usmeritve, otrok tako lažje funkcionira« (SD5).

Povedala je, da v korist otroka niso konflikti med staršema, saj otrok na ta način razvije manipulativne vzorce, ki niso najbolj zdravi za otroka: »Tam otroci dostikrat razvijejo manipulativne vzorce« (SD13). Povedala je, da kjer so prisotni konflikti, otroci lahko začnejo odklanjati stike, in da se kažejo večje čustveno-vedenjske težave pri ločenih starših kot pri otrocih, kjer so starši še vedno skupaj: »Pogosto pa tudi opažam pri svojih obravnavah, kar sem imela, da so se kazale čustveno-vedenjske težave pri teh otrocih, kjer so starši ločeni« (SD15).

3.2. Stiki z otrokom

Omejeni stiki

En sogovornik je povedal, da je imel kar velike težave s stiki, saj so ti bili časovno omejeni, kjer je imel zelo malo stika s svojo hčerko, čeprav je sama bila zelo rada pri njem: »Da ne razume čisto, zakaj moram stran od nje ter zakaj se tako redko vidiva« (A17). Sogovornica C je povedala, da so na začetku imeli otroci malo onemogočene stike s sedanjim partnerjem, saj bivši partner ni dovoljeval, da bi otroci sami ostajali z njim: »Saj ko sem se preselila, ni bivši partner pustil, da bi bila otroka sama z mojim sedanjim partnerjem« (C17).

Razporejeni stiki

Večinoma so sogovorniki povedali, da so imeli razporejene stike, kjer je ena sogovornica povedala, da stiki potekajo na način, da so otroci en teden pri njej in drug teden pri bivšem partnerju: »Odločila sva se za skupno varstvo in vzgojo otrok. En teden so otroci pri meni, en teden pri njem« (C38, C39). Sogovornik D je povedal, da stiki potekajo vsak drug vikend in med počitnicami: »Dogovorila sva se, da bo otrok vsak drug vikend pri meni« (D29). Ostali so povedali, da stiki potekajo po dogovoru, da največkrat otrok sam pove, kdaj želi k drugemu staršu, sami pa se s to odločitvijo strinjajo: »Sami smo se dogovorili, da bodo stiki potekali po dogovoru« (E53, E54).

3.3. Pokazatelj vedenja

Otrokovo vedenje

Sodelovanje oziroma nesodelovanje je lahko pokazatelj vedenja: »Menim, da je lahko pokazatelj vedenja« (A18). Kar lahko hitro preraste v negativno vedenje, kar se kaže kot zmedenost, občutljivost, žalost, stiska, stres in predvsem drugačno vedenje otroka: »Videla se pa je na začetku malo njuna stiska« (C16). Sogovorniki so povedali, da so otroci tudi začeli postavljati zid med otrokom in staršem ter se zapirati vase: »Začela se je zapirati vase, ni vedela, kam se postaviti, kako odreagirati« (Č11).

Na drugi strani je sogovornik A povedal, da je hči kazala pozitivno vedenje, saj se je videlo veselje ob stikih z njim: »Vidim, da je otrok rad z menoj, v moji družbi« (A16).

Dva sogovornika sta dodala, da otroci niso kazali posebnih znakov vedenja, da so enako funkcionirali: »Sodelovanje oziroma nesodelovanje se ni posebej kazalo v otrokovem vedenju« (B11).

Nesoglasja med partnerjema niso posebej vplivala na otrokova socialna okolja, saj otroci v večini niso menjavali kraja bivanja, eden pa je povedal, da meni, da je hči še malo premajhna, da se bo mogoče to bolj pokazalo s starostjo: »Mogoče, ko bo malo starejša, ali pa tudi ne, ker ne živimo daleč narazen« (A22).

V mojih intervjujih sem skozi prvo raziskovalno vprašanje ugotovila, da sama sodelovalnost oziroma nesodelovalnost med staršema ni bil pokazatelj vedenja pri otrocih, saj niso kazali posebnih, drugačnih znakov vedenja in niso posebej spreminjali socialnega okolja, kot so šola in prijatelji.

3.4. Konflikti

Prisotnost konfliktov

Vsi sogovorniki so povedali, da so konflikti pri njih bili prisotni: »Konflikti so bili prisotni« (B17). Povedali so, da so bili najpogostejši konflikti zaradi slabe volje, bilo je nekaj stresanja slabe volje na očeta, konflikti zaradi vmešavanja staršev: »So se pa med najine konflikte velikokrat vmešali starši« (A40). Valjenje krivde, konflikti zaradi osebnih stvari ter nepredelanih odnosov in preteklosti: »[...] začne se vse skupaj, ko ne komuniciraš in nimaš predelane preteklosti« (B21). Bili so konflikti tudi zaradi otrok, hitre jeze partnerja, konflikti zaradi stikov, novega partnerja: »[...] potem pride še do kakšnega konflikta zaradi partnerja, ker mi spodnaša, da zaradi tega nimam več časa za otroka« (E25).

Socialna delavka je v intervjuju povedala, da na centru za socialno delo prihaja do konfliktov, vendar se jih partnerji poskušajo v večji meri vzdržati. Se pa zgodi, da pride še do večjih konfliktov na centru za socialno delo: »So pa tudi primeri, kjer tukaj še bolj ekshalirajo drug na drugega« (SD34).

Doživljanje konfliktov

Sogovorniki so povedali, da so konflikte doživljali zelo neprijetno. Večinoma so občutili stres (»Vse skupaj sem doživljal zelo stresno« (Č20)), strah (»Strah me je bilo« (C29)) in stisko (»Doživljal sem stisko, še posebej zaradi konfliktov, ki so bili zaradi otroka« (D20)).

Dejavniki, ki sprožijo konflikte

Za dejavnike, ki sprožijo konflikte, so sogovorniki navedli predvsem laži, slabo komunikacijo med njima (»Verjetno samo pomanjkanje komunikacije« (E27)), stres (»[...] prisotnost stresa« (C33)), različne cilje in interese ter drugačno življenje.

Socialna delavka je povedala, da se največ srečujejo z dejavnikom, kot je obtoževanje drugega partnerja: »Pogosto so pa prisotni tudi konflikti, kot je obtoževanje drugega starša, da ne zna vzgajati, da ne postavlja dovolj mej otroku, da mu vse popušča, da ga preveč ščiti, brani in obratno, potem tudi nazaj, da ga preveč omejuje itd.« (SD37). Dodala je, da se razlikuje glede na to, kakšen odnos imata bivša partnerja, glede karakterja, vrednot in načel: »Odvisno je od odnosa, ki ga imata, od karakterja oseb, od vrednot, načel, ki jih imamo, že te stvari lahko sprožijo ogromno konfliktov« (SD36).

Reševanje konfliktov

Polovica sogovornikov je povedala, da so konflikte reševali prek pogovorov, da sta za konflikt vedno potrebna dva, da ni nikoli krivda samo na eni strani: »Če sva kdaj ga reševala, sva ga skozi pogovor« (Č25). Sogovornik A je povedal, da je partnerki povedal, da se morata zavedati, da je v ospredju hčerka, ki se bo po njima tudi zgledovala: »Morava gledati, da imava v ospredju hčerko, ki se bo zgledovala po nama« (A58). Na drugi strani je pa sogovornica C povedala, da sta reševala konflikte na način, da je sama popuščala in svoje mnenje podajala na lep način: »[...] sem pazila, da nisem povzdigovala glasa, da sem poskušala na lep način razložiti svoje mnenje« (C35).

Na drugi strani je polovica sogovornikov dejala, da konfliktov niso obvladovali: »Konfliktov nisva obvladovala oziroma reševala razen konfliktov, kjer se je šlo za otroka« (B22). Sogovornica E je povedala, da je bila pri njima prisotna tišina, dokler nista potem začela naprej komunicirati: »[...] načeloma je bila po konfliktu prisotna tišina, dokler se nisva ohladila« (E33). Pravi, da sta se vrtela v začaranem krogu: »Vrtela sva se v začaranem krogu« (E34).

Odnos

Ko sem povprašala starše, kakšen je odnos z otroki po ločitvi, so vsi sogovorniki odgovorili, da ima otrok dober odnos z obema od staršev, da njihovi konflikti na otroke niso vplivali v taki meri, da bi se z otrokom kdo oddaljil: »Ne, sva ostala v enakem odnosu« (D26). Je pa sogovornik Č povedal, da je pri njih potem kasneje prišlo, da sta se z otrokom oddaljila zaradi potuhe bivše partnerice: »[...] bolj zaradi »potuhe« bivše partnerice« (Č28).

Socialna delavka je glede odnosa povedala, da velikokrat pride do tega, da otrok začne ščititi drugega starša: »[...] se opažajo, še posebej pri mlajših otrocih se zgodi, da otrok začne bolj ščititi drugega starša« (SD40). In potem avtomatsko pride do odrivanja drugega starša: »[...] da že prepoznamo, da včasih prav odriva drugega starša, včasih brez konkretnega razloga, zato ker je bil tak in ne zna razložiti, kak« (SD41). Povedala je, da je to za otroka lahko zelo težko: »To je za otroka lahko zelo težko« (SD44).

Skozi drugo raziskovalno vprašanje sem ugotovila, da so med sogovorniki bili najbolj prisotni konflikti zaradi slabe volje, konflikti zaradi vmešavanja staršev, valjenje krivde, konflikti zaradi osebnih stvari, nepredelanih odnosov in preteklosti. Najpogostejši konflikti so bili tudi zaradi otrok, hitre jeze partnerja, zaradi stikov in novega partnerja.

3.5. Dogovor o varstvu in vzgoji

Dogovarjanje med starši

Dva sogovornika sta povedala, da sta glede dogovora imela kar pester proces dogajanja: »Do tega dogovora sva prišla hitro, vendar je problem nastal kasneje, ko se sama tega ni držala in je hotela začeti postavljati drugačne pogoje« (D31). Večinsko so sogovorniki povedali, da so se skupno odločili in dogovorili glede varstva in vzgoje: »Tako da o pomembnih odločitvah bi rekla, da se lahko skupaj odločiva« (E41). Štirje sogovorniki so povedali, da je otrok dodeljen materi, ena je povedala, da imata skupno varstvo in vzgojo s partnerjem: »Menim, da smo kar dobro sodelovali« (C37). Ena je povedala, da je bil otrok dodeljen očetu: »Dogovorila sva se, da bo otrok ostal pri očetu« (B25).

Večinoma so sogovorniki povedali, da so se lahko na začetku dogovorili glede varstva in vzgoje s partnerjem/partnerko. Imeli so jasno določene dogovore: »Ko so bili pa jasno določeni, pa je avtomatsko bilo manj konfliktov« (A83). Večinoma tudi niso spreminjali krajev šolanja in bivanja: »Za otroka pa sem želela, da ne spreminja šole ter kraja, kjer je bival večino otroštva« (B27). Sogovornik Č je povedal, da sta s partnerko malo komunicirala in sta upoštevala otrokove želje: »[...] ker je svoje želje povedal otrok sam, s katerimi sva se strinjala« (Č31).

Prišlo je pa tudi do neuspešnega dogovarjanja kasneje, saj je prišlo do poznega obveščanja s strani partnerke: »Potem me je pa začela obveščati tisti dan ali en dan prej, da naj pridem po otroka« (A79). Prisotni so bili konflikti zaradi preživnine: »Glede preživnine so bili na začetku prisotni konflikti« (D32). Sogovornik D je povedal, da meni, da tisti, ki ima otroka, ima večjo moč nad drugim partnerjem: »Tisti, ki ima otroka, ima vseeno neko večjo moč in se hoče na takšen način maščevati, da ti reče, da ga ne boš smel videti, ne« (D47).

Sogovorniki so tudi povedali, da se veliko dogovarjajo kar prek otroka in skupaj z otrokom. To so povedali predvsem starši, ki imajo večje otroke, ki že razumejo stvari in so lahko sami povedali in izrazili željo, kdaj bi odšli k drugemu staršu: »[...] ter da se otrok s tem tudi strinja, da sliši obe strani ter pove tudi svoje mnenje« (E43).

Dejavnik za uspešno dogovarjanje

Štirje sogovorniki so povedali, da so za uspešen dejavnik uporabili, da sta s partnerko točno določila potek stikov: »Za dejavnik bi rekel, da je bil mogoče ta, da sem želel jasno določiti stike, kdaj bo otrok pri meni« (A81). Začeli so sprejemati kompromise, uspešno komunicirati: »Bi rekel enako kot zgoraj, uspešna komunikacija, če je mogoča« (Č34). Jasno so postavili meje: »[...] da jasno postaviš meje« (D42).

Kot neuspešen dejavnik je sogovornik A povedal, da je bilo nedržanje dogovorov s strani partnerke: »[...] saj sva na začetku imela po dogovoru, kjer se dogovorov ni držala« (A82). Dva sta pa povedala, da niso imeli posebnih dejavnikov za uspešno dogovarjanje: »Pri nama ni bilo posebnih dejavnikov, ki bi prispevali« (B35).

Socialna delavka bi kot dejavnik rekla, da je ta, da razrešita svoje partnerske zadeve, razne zamere in podobno, če sta jih, je to zanju pozitivni dejavnik: »In če sta to razrešila, je to potem eden od pozitivnih dejavnikov, zato ker sta se naprej sposobna pogovarjati o otroku, ne o njima« (SD83). Kot dejavnik je tudi navedla, da velikokrat, ko pridejo, jim na centru za socialno delo obrazložijo še različne zadeve glede varstva in vzgoje in stvari, ki se tičejo otroka, in jih na takšen način tudi malo pomirijo: »Pri takih stvareh jih potem malo pomirimo, da če je zaupan materi, da to še ne pomeni, da se ga je oče odrekel, in da bo plačeval samo preživnino« (SD86).

Postopek na centru za socialno delo

Na začetku je glede postopka socialna delavka povedala, da se začne postopek samo s starši, da je center za socialno delo njihova vstopna točka: »Center je vstopna točka, preden se sploh lahko vloži na sodišče« (SD47). Pri njih morajo imeti opravljeno predhodno svetovanje, usmerijo jih tudi na svetovanje za pare: »Če je tukaj še vedno dvom, jih potem usmerimo še v kako svetovanje za pare in podobno, če se izpostavi, da ni možnosti« (SD50). Potem jim razložijo, kaj morajo urediti glede otrok, predstavijo se jim različne možnosti zaupanja: »Predstavijo se jim različne možnosti, kakšne oblike zaupanja obstajajo, kaj to pomeni« (SD52), dogovorijo se glede stikov in poskušajo razrešiti morebitne probleme glede dogovorov. Socialna delavka je tudi povedala, da opaža, da je porast glede odločanja za skupno starševstvo: »Drugače je pa zelo v porastu skupno starševstvo, tudi sodišča ga preferirajo« (SD58), kar se pri mojih sogovornikih toliko ne opazi, saj ima samo ena sogovornica skupno starševstvo. Socialna delavka je dodala, da se ji ta oblika zaupanja zdi v redu, vendar med staršema ne sme biti prevelikega konflikta: »Ker tam, kjer je konflikt toliko velik, da ne zmoreta tega, da si pišeta samo po sporočilih, ker se ne moreta slišati tam, ne more skupno starševstvo čez« (SD60). Predvsem pa jih spodbujajo, da kjer pride hitreje do konflikta, da podrobno zapišejo potek

stikov in preživnine: »Spodbujamo jih k temu, še posebej tam, kjer hitro pride do konflikta, da čim več stvari glede stikov, da se zapišejo čim bolj podrobno; katere praznike, katere dneve, ure, počitnice« (SD64).

Glede postopka z otroki pa je povedala, da staršem povedo, da morajo biti otroci seznanjeni s postopkom: »Starši, ko pridejo sem, jih mi seznanimo s tem, da morajo biti otroci seznanjeni s postopkom« (SD69). V nadaljevanju postopka poda tudi otrok lahko svoje mnenje, razen če se starši s tem ne strinjajo. Jih pa opozorimo, da se lahko zgodi, da sodišče naknadno vseeno odredi pogovor z otrokom: »Potem pa iz sodišča dobimo poziv, da mora center opraviti pogovor z otrokom in dobiti njegovo mnenje ter v skladu z njegovimi sposobnostmi seznaniti z uvedbo postopka« (SD77). Otrok pa lahko poda mnenje ne glede na starost, potem pa socialni delavci presojujejo, če se bo njegovo mnenje upoštevalo in v kolikšni meri: »Seveda ni nikoli garancije, da bo otrokovo mnenje upoštevano, če to ni v njegovo korist, bo sodišče na koncu odločilo drugače« (SD81).

Tretje raziskovalno vprašanje se je dotikalo dogovarjanja o vzgoji in skrbi za otroke po ločitvi, kjer sem ugotovila, da so se glede tega, kje bo otrok živel, in glede stikov uspeli kar hitro in uspešno dogovoriti. Načeloma so imeli kasneje težave, ko je prišlo do tega, da se dogovori niso upoštevali in je začelo prihajati do konfliktov.

3.6. Pravno urejeno varstvo in vzgoja na centru za socialno delo

Varstvo in vzgoja

Eden sogovornik še ni imel urejenega varstva in vzgoje: »Uradno še nimava čisto končno dorečeno« (A84). Ostali so imeli pravno urejeno varstvo in vzgojo: »[...] k očetu pa gre po dogovoru, kakor se sama odloči« (E46). Sogovornica C ima skupno varstvo in vzgojo otrok: »Ja, imava skupno varstvo in vzgojo« (C50).

Socialna delavka je povedala, da je v veliki meri za starše center za socialno delo kar velik tabu. Sodelovanje z njimi poteka tako, da jim na začetku razložijo, pojasnijo nejasnosti: »Velikokrat se zgodi, da jim je treba najprej razložiti, pojasniti, da se potem malo umirijo strasti, da se lahko potem naprej pogovorimo« (SD90). Socialna delavka meni, da se na začetku navadno vedno držijo dogovorov, ki jih dorečejo pri njih in na sodišču: »Drugače pa jaz mislim, da se velikokrat zgodi, da dajo potem na sodišče ter se nekaj časa potem držijo teh dogovorov« (SD92). Kasneje pa navadno, ko pride do težav, želijo vse svoje težave poročati socialnim delavkam, ker menijo, da bodo lahko one rešile njihove težave, kar ni tako v resnici: »Mi ne moremo rešiti sami, če se oni ne pogovorijo, mi lahko usmerimo človeka, vendar če se sami ne

pogovorijo, ne moremo mi narediti nič« (SD95). Same jih navadno spodbujajo, da vložijo predlog za ponovni postopek in ponovno opravijo predhodno svetovanje: »In potem je enak postopek, da se opravi predhodno svetovanje« (SD97).

Sodelovanje s socialno delavko

V intervjuju je socialna delavka dejala, da meni, da na centru za socialno delo poslušajo obe strani, tako očeta kot mater: »Jaz bi težko rekla, da stopimo tukaj zdaj bolj na eno stran, saj že sama etika dela ti navaja, da poslušáš eno in drugo stran« (SD110). Pravi, da vedno gledajo na korist otroka: »Na koncu pa seveda slediš koristi otroka, ne, in iz tega največkrat izhajamo« (SD111). Kdaj pa seveda pridejo kakšni očitki s strani staršev, da so stopile bolj na eno stran: »Se pa zgodi vsake toliko, da pridejo kakšni očitki, da smo bili bolj na mamini strani in podobno« (SD113).

Dva sogovornika sta imela slabše izkušnje s sodelovanjem s socialno delavko, kjer sta povedala, da je bilo sodelovanje bolj slabo, da so bile bolj na strani matere: »Imel sem občutek, da je bilo bolj pristransko, da je stopila bolj na stran ženske« (D57). Pravita, da niso poslušale očetovih predlogov: »Očetovih predlogov ne poslušajo« (A100). Socialna delavka je povedala, da se zgodi, da dobijo kdaj očitke glede pravičnosti in enakopravnosti: »Drugače pa vsake toliko časa se pojavijo kakšni očitki, da smo bili postavljeni na določeno stran, kjer jih vedno poskušamo pomiriti, da tukaj ne gre za stran, ampak za tisto, kar mi ocenimo, kaj je za otroka najbolj koristno« (SD91).

Večji del sogovornikov je bil s sodelovanjem s socialno delavko zadovoljen, saj je upoštevala obe strani: »Sodelovanje je potekalo kar dobro, saj je socialna delavka upoštevala oba« (B38). Povedali so, da so bile pravične in enakopravne: »Nisem imel občutka, da bi se hotel kdo postaviti bolj na eno stran kot drugo« (Č44). Sogovornica C je povedala, da jima je socialna delavka ponudila tudi mediacijo, katero sta zavrnila: »Na začetku nama je socialna delavka ponudila mediacijo, ampak sva povedala, da se tega ne bova udeležila, saj sva se že odločila, da greva narazen« (C51, C52). Polovica jih je tudi povedala, da so skupaj prišli do odločitve s socialno delavko: »Nimam nič kaj posebej za dodati, kar sem že zgoraj povedal, da smo se odločali skupaj s socialno delavko. In tudi nadaljnjo bo enako potekalo ter skozi sodišče« (A92, A93).

Izzivi

Pod največje izzive so sogovorniki navedli, da niso bili slišani s strani socialne delavke, da so pri tem doživljali stisko: »[...] da, tako oče kot mati doživljamo stisko« (A97). Navedli so

tudi določitev preživnine in kako priti do skupne točke: »Pa seveda, velikokrat je izziv, kako priti do skupne točke, ne« (D56).

Ostala polovica je dejala, da niso imeli posebnih izzivov: »Nisva imela nobenih posebnih izzivov« (E56).

Socialna delavka je glede izzivov povedala, da je lahko že izziv to, da niso seznanjeni z nalogami in ukrepi centrov za socialno delo. Pogosto tudi nimajo informacij o tem, kako postopek poteka na sodišču: »Pogosto nimajo informacij o tem, kako sam postopek na sodišču poteka, o teh procesnih dejanjih, da morajo tukaj skleniti oz. priti na predhodno svetovanje, da ni važno, kakšen dogovor imata, lahko, da tudi ni dogovora« (SD107).

Pri četrtem raziskovalnem vprašanju je bilo govora o pravni ureditvi in ukrepih na centru za socialno delo. Sogovorniki so urejali pravne ureditve na centru za socialno delo s pomočjo socialne delavke. Načeloma je njihovo sodelovanje potekalo dobro, imeli so uspešno sodelovanje s socialnimi delavkami, ki so jim ob težavah pomagale. Sem pa pri moških zasledila, da so bili mnenja, da sodelovanje ni potekalo najbolje, saj je socialna delavka bolj stala na strani matere in ni bila nevtralna, kar jim je predstavljalo tudi izziv.

3.7. Nova partnerska zveza

Vstop v partnersko zvezo

Dva sogovornika sta povedala, da po ločitvi nista vstopila v partnersko zvezo: »Jaz nisem« (Č45). Ostali so pa vstopili: »Sem« (E58).

Povedali so, da je bil bivši partner nesodelovalen ob njihovem vstopu v partnersko zvezo. Sogovornica B je povedala, da sta z bivšim partnerjem imela samo najnujnejše stike in pogovore: »Imela sva samo najnujnejše stike in pogovore« (B49). Sogovornik D je povedal, da je bilo ob vstopu prisotnih več konfliktov, ki so se umirili, ko je bivša partnerka tudi sama vstopila v novo partnersko zvezo: »[...] dokler ni sama spoznala novega partnerja« (D60).

Socialna delavka je povedala, da vstop v partnersko zvezo navadno zelo vpliva na sodelovanje, da nastanejo večja trenja zaradi novega partnerja: »V nekaterih primerih, ko vzpostavijo nove partnerske zveze, lahko pride do še večjih trenj, v nekaterih primerih pa se potem te strasti malo umirijo« (SD116). Povedala je, da je velikokrat zasledila, da ko so ženske vstopile v novo partnersko zvezo, da so se konflikti med bivšima partnerjema umirili: »Dostikrat sem zasledila, da ko so ženske vstopile v novo partnersko zvezo, da niso več toliko zapenjale pri stikih« (SD118). Takšno izkušnjo je imel tudi sogovornik D pri svojih intervjujih. Je pa seveda vse odvisno od tega, na kakšen način sta zaključila: »Odvisno je od tega, kakšen

je bil razhod ter kako sta zaključila« (SD120). Pravi, da obstajajo tudi izjeme, kjer je ista dinamika konfliktov, dokler niso otroci polnoletni.

Dinamika sodelovanja

Štirje sogovorniki so povedali, da ni bilo spremembe v dinamiki sodelovanja po vstopu v partnersko zvezo: »Ne, ostalo je enako« (C63). Večinoma so imeli slabo dinamiko sodelovanja, kjer so bili tudi prisotni različni očitki: »Po vstopu bi rekla, da sem bila deležna še več očitkov, da je za vse kriv moj zdajšnji partner, ne« (E62).

Izzivi

Več kot polovica ni imela posebnih izzivov pri usklajevanju novih partnerskih odnosov z bivšim partnerjem: »Ne, ni bilo posebnih izzivov zaradi vstopa v partnersko zvezo« (D63). Sogovornica C je povedala, da je imela malo težav, saj so bili otroci nestrpni ob stikih s sedanjim partnerjem, ker so vedeli, da bivši partner ne želi, da imajo stik z njim: »Mogoče to, da so bili otroci rahlo nestrpni s sedanjim partnerjem, saj so vedeli, da bivši ne želi, da imata kakšne stike z njim« (C65). Dve pa sta izpostavili, da so imeli izzive glede kakšnih skupnih dogodkov, kjer so morali biti vsi skupaj prisotni: »Razen kakšnih skupnih dogodkov, kot je npr. bila valeta, nisva potrebovala biti veliko skupaj« (B54).

Prilagajanje otroka

Nekaj sogovornikov je povedalo, da otroci niso imeli težav s prilagajanjem na novega partnerja, saj so bili zelo prilagodljivi: »Menim, da imajo otroci veliko vlogo v procesu prilagajanja na novo partnersko zvezo« (B55). Dva pa sta izpostavila, da se je otrok sprva slabo prilagodil na novega partnerja, saj je to zanj prineslo spremembo. Doživljali so strah in šok: »[...] je bil kar šok za njo« (E68). Sogovornik A je povedal, da je otrok še zelo majhen in ni imel posebnih težav z novim partnerjem matere: »Ker je še zelo majhna, še ne pokaže, da bi se težko prilagodila, vendar verjamem, da bi hitro pokazala, če ji kaj ne bi odgovarjalo« (A108, A109).

Socialna delavka pa pravi, da je vse odvisno od opremljenosti otroka. Pravi, da kjer je večji konflikt med staršema, tam tudi načeloma težje sprejmejo novo partnersko zvezo: »Mogoče je bolj izraženo, da tam, kjer sta starša stalno v nekem konfliktu, da tam tudi otroci težje sprejemajo nove partnerske zveze« (SD126). Velik vpliv pa imajo tudi sporočila, ki jih starši dajejo, ko odide otrok na stik: »Velik vpliv imajo tudi sporočila, ki jih starš da, ko gre otrok na stik« (SD127). Imajo primere, kjer se otroci in novi partnerji sploh ne razumejo, in so primeri,

kjer se v redu razumejo. Pri otrocih je pomembno, da oni sami nimajo občutka krivde, da so oni krivi za razhod: »Pomembno je pri otrocih, da se že prej pogovori z njimi in da gredo oni naprej brez tega občutka, da so oni krivi za razhod« (SD133). Pri otrocih, ki imajo v ozadju občutek krivde, se največkrat razvijejo čustveno-vedenjske motnje in razne duševne težave: »Ker ko pa imajo to v ozadju, tam pa se tudi pri otrocih razvijejo kakšne čustveno-vedenjske motnje in potem razne duševne težave« (SD134).

Skozi zadnje raziskovalno vprašanje sem ugotovila, da se dinamika sodelovanja med starši ni posebej spremenila, ko je eden od njiju ponovno vstopil v novo partnersko zvezo. Dejali so, da dinamike sodelovanja niso imeli nikoli posebej dobre, razen ko je šlo za otroka. Je pa kdo po vstopu bil še deležen kakšne kritike več. Predvsem moški sogovornik je poudaril, da se je dinamika pri njima umirila, ko je bivša partnerica vstopila sama v novo partnersko zvezo.

4. Razprava

Skozi raziskavo sem ugotovila, da se vsaka razveza oziroma ločitev po svoje razlikuje. Moji sogovorniki so s partnerji v večini minimalno komunicirali. Sodelovali so, ko je šlo za otroke, kjer so se trudili imeti sodelovalen odnos, da so se lahko dogovorili glede poteka stikov, obiskovanja šole ipd. Je pa med njihovim sodelovalnim odnosom marsikdaj prišlo do konfliktov, saj je prišlo do neupoštevanja dogovorov in konfliktov.

Ločitev je seveda eden najpomembnejših dogodkov, ki ne vpliva le na starša, temveč tudi na otroke. Sodelovalnost ali nesodelovalnost staršev po ločitvi lahko igra ključno vlogo pri oblikovanju otrokovega čustvenega in socialnega razvoja. Skozi raziskavo sem ugotovila, da nesoglasja staršev niso vplivala na otrokovo socialno okolje, vključno s šolo in prijatelji. Vsi otroci niso zamenjali kraja bivanja, tako da sta šola in socialna mreža ostali enaki. Ključen dejavnik pri uspešnem sodelovanju pa je sposobnost ohranjanja spoštljive komunikacije, saj otroci doživljajo manj stresa. Skozi intervjuje sem ugotovila, da je lahko pokazatelj vedenja v otrokovem vedenju, čustvih, saj so otroci lahko doživljali stres, bili so žalostni, začeli so se zapirati vase ipd. Kot je v intervjuju dejala socialna delavka, lahko konflikti med ločenimi starši pri otrocih povzročijo čustveno-vedenjske motnje. Kot pravi tudi avtorica Andrejč (2018, str. 54), otroci doživljajo razvezo staršev z različnimi bolj ali manj neprijetnimi občutki in čustvi, kar se lahko kaže tudi v njihovem vedenju.

Ugotovila sem, da starši v večini niso imeli posebnih strategij za izboljšanje sodelovanja, razen kakšnega pogovora. Na drugi strani pa je socialna delavka dodala, da je pri sodelovalnosti med staršema pomembno, da sta dosledna pri vzgoji in usklajena pri pravilih in vrednotah, saj se s tem prepreči zmeda pri otrocih in zmanjša tveganje za manipulacijo med staršema. Nielsen (2011) pravi, da je skupna starševska skrb za otroka po ločitvi, za katero je značilno medsebojno komuniciranje in uveljavljanje bivšega partnerja kot starša oziroma pravkar opisano sodelovalno starševstvo, močan napovedovalec dobre prilagoditve otroka na ločitev staršev.

Eden najpogostejših vzrokov za konflikte med staršema po ločitvi so nesoglasja glede varstva in vzgoje ter stikov. Ugotovila sem, da je imel marsikateri sogovornik v moji raziskavi vsaj rahle težave pri dogovorih glede stikov oziroma da je do dogovora prišlo, vendar se kasneje ni upošteval. To se je dogajalo predvsem pri starših, ki so imeli še zelo majhne otroke, pri starših z večjimi otroki se to načeloma ni dogajalo, saj je otrok sam izrazil željo, kdaj bi rad odšel k drugemu staršu. Barrett in Turner (2005) pravita, da nekatere ugotovitve kažejo, da imajo pari z majhnimi otroki in pari z več otroki več težav s starševstvom pri razvezi in da so vključeni v več pravnih postopkov. So pa seveda eden izmed najpogostejših vzrokov za konflikte lahko

tudi nerešena čustva, kot so jeza, zamere in občutki izdaje, stres, različni cilji in interesi, kar lahko oteži komunikacijo med staršema.

Konflikti med ločenima staršema lahko negativno vplivajo na otroka. Nenehni prepiri in napetosti lahko pri otrocih povzročijo stres, tesnobo in občutek negotovosti. Otroci, ki so pogosto izpostavljeni konfliktom, imajo lahko težave v šoli, vedenjske težave in težave pri vzpostavljanju zdravih medosebnih odnosov. Prav tako se lahko pojavijo občutki krivde, saj otroci včasih verjamejo, da so oni razlog za spore med staršema, kar sem ugotovila tudi v svoji raziskavi pri intervjuju s socialno delavko. Čim pogostejši so starševski konflikti in čim dlje trajajo, večja je verjetnost, da bodo imeli negativne posledice na otroke (Kelly, 2000, str. 143).

Da bi lahko zmanjšali konflikte po ločitvi, je pomembno, da starša razvijeta učinkovite strategije komunikacije. Ena izmed ključnih metod je vzpostavitev jasnih in spoštljivih komunikacijskih pravil, ki vključujejo izogibanje žaljivkam, obrekovanju in manipulaciji, kar je potrdila tudi socialna delavka skozi intervju. V raziskavi sem ugotovila, da so starši poskušali reševati konflikte skozi pogovor in da so začeli popuščati drugemu partnerju. Nekaj jih pa seveda konfliktov ni reševalo oziroma so počakali, da se sami ohladijo.

Johnston (1994, str. 170) meni, da pri razvezi obstajajo tri konfliktne dimenzije:

1. vsebinska – odgovarja na vprašanje kaj: kaj je tema konfliktov o kateri se pogovarjajo starši, npr. preživnina, razdelitev imetja, stiki z otrokom;
1. taktična – odgovarja na vprašanje kako: kakšni so načini reševanja konflikta, kot so izogibanje, prepričevanje drugih v lastno stališče, besedno nasilje itd.;
2. afektivna – odgovarja na vprašanje čustev: označuje stopnjo negativnega, neprijetnega čustvenega naboja in sovraštva do bivšega partnerja, kar se lahko izrazi odkrito ali prikrito.

Skozi intervju s socialno delavko sem ugotovila, da je pomemben vidik zmanjševanja konfliktov tudi dosleden in jasno določen načrt glede starševstva. Pisni dogovori o skrbništvu, obiskih in drugih vidikih vzgoje lahko preprečijo nesporazume in zmanjšajo možnosti za konflikte. Prilagodljivost in pripravljenost za kompromise sta ključni za uspešno starševstvo po ločitvi.

Odnos med starši in otroki se načeloma ni spremenil. Je pa pomembno, da se ne vključuje otroke v konflikte, saj starši ne smejo obremenjevati otrok s svojimi težavami ali jih uporabljati kot posrednike pri komunikaciji. V mojem primeru so se vsi starši temu izogibali. Če so otroke uporabljali kot posrednike, so jih zaradi dogovorov glede stikov in ne konflikta.

Dogovor o varstvu in vzgoji otrok po ločitvi je ključen element, ki zagotavlja stabilnost in dobrobit otroka ter omogoča jasne smernice za starše. Ločitev prinaša številne izzive, zato je

pomembno, da starša dosežeta sporazum, ki bo v otrokovo največjo korist ter bo zagotavljal varno in podporno okolje. V svoji raziskavi sem ugotovila, da imajo vsi starši določeno varstvo in vzgojo. Samo ena sogovornica je povedala, da imata skupno varstvo in vzgojo. Socialna delavka je dodala, da je skupno starševstvo koristno za otroka, vendar meni, da med staršema ne sme biti prevelikega konflikta in morata biti zmožna komunicirati, če si želita imeti skupno starševstvo. Se pa pri veliki količini raziskav dokazuje pomembnost vključenosti obeh staršev v vzgojo otroka tudi po njuni ločitvi. Skupno starševstvo, v kateri otrok z vsakim od staršev preživi vsaj 35 % časa, kaže pozitivne učinke na otrokov čustveni razvoj, vedenjsko prilagodljivost, boljše psihofizično stanje, boljši odnos s starši in z vrstniki idr. Otroci iz enostarševskih družin, ki večino časa živijo pri enem staršu, imajo na omenjenih področjih več težav in zato je njihovo odraščanje bistveno bolj oteženo (Zaplotnik, 2019, str. 42).

Ugotovila sem, da so starši, ki so imeli starejše otroke, le-te vključevali zraven pri dogovarjanju. Nekateri so podajali svoje mnenje, nekateri pa so samo predajali informacije med staršema. Starši z mlajšimi otroki pa jih niso vključevali.

Pravičnost in enakopravnost socialnih delavk v procesu ločitve med staršema sta ključnega pomena za zagotavljanje otrokove dobrobiti in ohranjanje ravnotežja med interesi obeh staršev. Socialne delavke imajo pomembno vlogo pri svetovanju, mediaciji in odločanju o varstvu ter vzgoji otrok, zato morajo delovati nepristransko in pravično. V moji raziskavi so matere v večini menile, da so bile socialne delavke pravične in enakopravne. Dva očeta sta bila mnenja, da je bila socialna delavka bolj na strani matere. Socialna delavka pa je mnenja, da je njihovo delo pravično in enakopravno, so pa velikokrat deležne kritik, da temu ni tako.

Ponovni vstop v partnersko razmerje med procesom ločitve lahko predstavlja dodaten izziv za starše in vpliva na dinamiko družinskih odnosov. Ločitev je pogosto čustveno zahteven proces, ki prinaša spremembe v življenju vseh vpletenih, zato je pomembno razumeti, kako nova razmerja vplivajo na otroke, odnose med bivšima partnerjema in na prilagoditev družine na novo situacijo. Ugotovila sem, da so partnerji večinsko vstopili v novo partnersko zvezo, kjer se načeloma odnosi niso veliko poslabšali med njima. Dinamike sodelovanja so ostajale enake, oziroma če je bila slaba že pred vstopom, je načeloma enako tako tudi ostalo. Ena ugotovitev pa je bila, da navadno ženske, ko vstopijo v partnersko zvezo, prenehajo »zategovati« moške, kar je potrdila tudi socialna delavka v intervjuju.

Razpravo bom zaključila s tem, da je sodelovanje staršev po ločitvi ključno za otrokovo dobrobit. Kadar starša ohranita spoštljiv odnos in skupaj skrbita za otroka, mu pomagata ohranjati občutek varnosti in stabilnosti. Po drugi strani pa nesodelovalnost in konflikti med staršema lahko povzročijo dolgotrajne negativne posledice za otrokov razvoj in duševno

zdravje. Kelly (2000) pravi, da če je starševski konflikt osredotočen vsebinsko na otroke, to otrokom povzroča največ težav, ker se počutijo krivi, sram jih je, strah jih je, da jih bodo starši povlekli v konflikt in da bodo morali izbrati stran.

5. Sklepi

- Pomembna je dobra sodelovalnost med starši, saj slabo sodelovanje med starši lahko povzroči zmedo in negotovost pri otrocih, ki so priča konfliktom.
- Komunikacija med starši po ločitvi se kaže kot ključni dejavnik za uspešno sodelovanje pri vzgoji otrok. Iskrena komunikacija preprečuje marsikatera nesoglasja.
- Starši, ki so bolj pripravljeni na spremembe in prilagoditve glede potreb otrok, bodo lažje sodelovali.
- Mediacija omogoča staršem, da se osredotočijo na potrebe otrok in zmanjšajo konfliktno situacijo.
- Jasno določeni dogovori glede varstva in vzgoje, stikov in preživnine so pomembni za zmanjšanje konfliktov med starši.
- Sodelovanje staršev ima neposreden vpliv na dobrobit otrok po ločitvi. Otroci, katerih starši sodelujejo pri vzgoji, kažejo boljšo prilagodljivost, manj čustvenih težav in večjo stabilnost v obdobju ločitve.
- Starši, ki po ločitvi ohranijo stabilnost in doslednost pri vzgoji, prispevajo k občutku varnosti otrok. To omogoča otrokom, da se lažje prilagodijo na spremembe in ohranijo pozitivne odnose z obema staršema.
- Vstop staršev v novo partnersko zvezo po ločitvi lahko pomembno vpliva na dinamiko sodelovanja pri vzgoji otrok. Novi partnerski odnosi pogosto povzročijo spremembe v družinskih strukturah, kar lahko pripelje do izzivov v komunikaciji med nekdanjima partnerjema.

6. Predlogi

- Predlagam raziskovanje različnih komunikacijskih strategij, ki jih starši uporabljajo po ločitvi, in njihov vpliv na uspešnost sodelovanja pri vzgoji otrok. Delo bi lahko vključevalo analizo pozitivnih in negativnih načinov komunikacije ter proučilo, kako ti vplivajo na emocionalno in psihološko dobrobit otrok.
- Predlagam raziskovanje različnih oblik skrbništva (npr. skupno skrbništvo, enostarševsko skrbništvo) in kako te oblike vplivajo na stopnjo sodelovanja staršev pri vzgoji. Ugotovili bi, kateri modeli so najuspešnejši pri zagotavljanju skladnega sodelovanja in minimaliziranju konfliktov.
- Predlagam raziskovanje, kako ločitev staršev vpliva na kakovost njihovega odnosa z otroki in kako to vpliva na njihovo sposobnost za sodelovanje pri vzgoji. Raziskava bi lahko vključila analizo različnih družinskih modelov, kot je vzgoja v enostarševskem gospodinjstvu ali skupno skrbništvo.
- Lahko bi raziskovali pravne vidike sodelovanja staršev po ločitvi, kot je zakonodaja o skrbništvu, preživnini in obveznostih staršev. Delo bi proučilo, kako pravni okvir vpliva na sodelovanje med starši in kako lahko prava pomoč pripomore k zmanjšanju konfliktov v postopkih ločitve.
- Predlagam raziskovanje vpliva otrokovih potrebščin, želja in čustvenega stanja na sodelovanje staršev. Raziskali bi, kako starši usklajujejo svoje odločitve glede otrokove vzgoje ob upoštevanju otrokovih potreb in kako otrokov pogled na situacijo vpliva na dinamiko sodelovanja med starši.

7. Uporabljena literatura

Andrejč, A. (2018). *Razveza staršev in otroci*. Maribor: Kulturni center, zavod za umetniško produkcijo in založništvo.

Ball, D., & Hiebert, W. (2006). Four predivorce marital typologies that aid clinical assessment. V C. A. Everett, & R. E. Lee (ur.), *When marriages fail* (str. 71–84). New York, London, Oxford: The Haworth Press.

Barrett, A. E., & Turner, R. J. (2005). Family structure and mental health: the mediating effects of socioeconomic status, family process and social stress. *Journal of Health and Social Behavior*, 46(2), 156–169.

Bizjak, I. (1999). Vzajemno starševstvo po razvezi zakonske zveze ali razpadu izvenzakonske skupnosti. *Socialno delo*, 38(1), 29–40. Pridobljeno 14. 3. 2024 s https://www.revija-socialnodelo.si/mma/Vzajemno_URN_NBN_SI_DOC-XQ5TSXOT.pdf/2019021510551818/

Buljan Flander, G. (2018). *Znanost i umjetnost odgoja*. Zagreb: Geromar.

Buljan Flander, G., & Roje Đapić, M. (2020). *Otrok v središču (konflikta): ločitev staršev, visoki konflikt in odtujenje: znanost, teorija in klinična praksa*. Bestovje: Geromar.

Charlish, A. (1998). *Med dvema ognjema*. Ljubljana: DZS.

Čacinovič Vogrinčič, G. (1998). *Psihologija družine*. Ljubljana: Znanstveno in publicistično središče.

Čacinovič Vogrinčič, G. (2008). *Socialno delo z družino*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Čacinovič Vogrinčič, G., & Mešl, N. (2019). *Socialno delo z družino: soustvarjanje telesnih izidov in družinske razvidnosti*. Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Čizman, G. (2019). Določanje koristi otroka v postopkih zaščite na centru za socialno delo. V V. Leskošek, T. Kodele, & N. Mešl (ur.), *Zaščita otrok pred nasiljem in zanemarjanjem v Sloveniji* (str. 60–82). Ljubljana: Fakulteta za socialno delo.

Družinski zakonik (DZ) (2017). Ur. l. RS 15/2017.

Glaser, R. D., & Borduin, C. M. (1986). Models of divorce therapy: an overview. *American Journal of Psychotherapy*, 40(2), 233–242.

Gostečnik, C. (2020). *Najgloblji izzivi ljubezni*. Brat Frančišek: Frančiškanski družinski inštitut.

Hannibal, M. E. (2007). *Good parenting through your divorce: the essential guidebook to helping your children adjust and thrive*. Cambridge: Da Capo Press.

Jensen, E., & Jensen, H. (2011). *Dialog s starši*. Ljubljana: Narodna in univerzitetna knjižnica.

Johnston, J. R. (1994). High-conflict divorce. *The Future of Children*, 4(1), 165–182.

Kelly, J. B. (2000). Psychological and legal interventions for parents and children in custody and access disputes: current research and practice. *Virginia Journal of Social Policy & the Law*, 10, 129–163.

Kenda, B. (2009). *Starša se prepirata, kaj naj pa jaz?* Pridobljeno 21. 11. 2024 s <https://www.otroci.si/stara-se-prepirata-kaj-naj-pa-jaz/>

Konvencija o otrokovih pravicah (KOP) (1990). Ur. l. SFRJ-MP 15/1990.

Košiček, M. (1993). *Zakon na razpotju*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Lawick, J. M., & Visser, M. M. (2015). No kids in the middle: dialogical and creative work with parents and children in the context of high conflict divorces. *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy*, 36(1), 33–50. <https://doi.org/10.1002/anzf.1091>

Livingston, S., & Bowen, L. (2006). Treating divorcing families in family therapy: literature review. V C. A. Everett, & R. E. Lee (ur.), *When marriages fail* (str. 3–9). New York, London, Oxford: The Haworth Press.

Margulies, S. (2007). *Working with divorcing spouses: how to help clients navigate the emotional and legal minefield*. New York: Guilford Press.

Mesec, B. (2009). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu 1: načrtovanje raziskave (študijsko gradivo za interno uporabo)*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo.

Mesec, B. (2022/2023). *Metodologija raziskovanja v socialnem delu II (študijsko gradivo 2. izdaja)*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo.

Miller, K. (2000). *Otrok v stiski*. Ljubljana: Educy.

Nielsen, L. (2001). Shared parenting after divorce: a review of shared residential parenting research. *Journal of Divorce & Remarriage*, 52(8), 586–609.

Novak, B. (2017). *Družinski zakonik z uvodnimi pojasnili*. Ljubljana: Javno podjetje Uradni list Republike Slovenije.

Podgoršek, V. (2017). *Ljubezen na terapiji: vodnik do srečnega partnerstva*. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Pravilnik o postopku in vsebini izvajanja svetovalnega razgovora (1989). Ur. l. RS 41/1989.

Pšunder, M. (1998). *Kaj bi učitelji in starši lahko vedeli?* Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo.

Rijavec Klobučar, N. (ur.) (2018). *Živeti in ljubiti po ločitvi*. Celje: Celjska Mohorjeva družba.

Simonič, B., & Poljanec, A. (2008). Ko odnos propade: posledice ločitve in proces žalovanja. V *Socialno delo za enake možnosti za vse: 3. kongres socialnega dela* (str. 249–257). Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za socialno delo. Pridobljeno 10. 3. 2024 s https://www.revijasocialnodelo.si/mma/Ko_URN_NBN_SI_DOC-BOIWP4JI.pdf/2019012412264750/

Skupnost centrov za socialno delo Slovenije. (2024). *Katalog javnih pooblastil, nalog po zakonu in storitev, ki jih izvajajo centri za socialno delo*. Pridobljeno 15. 1. 2025 s https://www.scsd.si/files/Katalog_nalog_CSD_2024_ZSV_in_ZDOsk-1.pdf

Solomon, M. A. (1973). A developmental, conceptual premise for family therapy. *Family Process*, 12(2), 179–188.

Štadler, A., Starič Žikič, N., Borucky, V., Križan Lipnik, A., Černetič, M., Perpar, I., & Valenčak, K. (2009). *Otrok in ločitev staršev: da bi odrasli lažje razumeli otroke*. Ljubljana: Otroci.

Varuh človekovih pravic. (2021). *Letno poročilo Varuha človekovih pravic RS za leto 2020*. Pridobljeno 7. 11. 2024 s https://www.varuh-rs.si/fileadmin/user_upload/pdf/lp/LP_2020/Letno_porocilo2020_-_pop.pdf

Whiteside, M. F. (1982). Remarriage: a family developmental process. *Journal of Marital and Family Therapy*, 8(2), 59–68. Pridobljeno 5. 12. 2024 s <https://deepblue.lib.umich.edu/bitstream/handle/2027.42/90523/j.1752-0606.1982.tb01442.x.pdf%3Bjsessionid%3D198AEE1C4BD9642A37CF08142D25F9C1?sequence%3D1>

Zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR) (2004). Ur. l. RS 69/2004.

Zaplotnik, M. (2019). *Največja korist otroka po ločitvi staršev*. Ljubljana: DOOR - Društvo za otroke, očetovstvo in resnico.

8. Priloge

8.1. Priloga A: Vodilo za intervju

Vodilo za intervju za ločene/razvezane posameznike

VODILO ZA INTERVJU – SODELOVALNOST STARŠEV PO LOČITVI OSNOVNE STVARI

Spol:

Starost:

Starost otrok:

Kako dolgo ste ločeni/razvezani?

Koliko otrok imate?

Komu je dodeljen otrok v varstvo in vzgojo?

SODELOVALNOST/NESODELOVALNOST

1. Kakšno je sodelovanje med vami in vašim partnerjem/vašo partnerko pri dogovarjanju glede otrok?
2. Kako se sodelovanje/nesodelovanje kaže v otrokovem vedenju, čustvih? Menite, da je lahko to pokazatelj vedenja?
3. Kako se nesoglasja med vami in partnerjem/partnerko po ločitvi odražajo v otrokovem socialnem okolju, vključno s šolo in prijatelji?
4. Kakšne strategije ali prakse ste uporabili za izboljšanje sodelovanja med vami in vašim partnerjem/vašo partnerko po ločitvi?

KONFLIKTI

1. So pogosto prisotni oziroma so bili prisotni konflikti med vami in vašim partnerjem/vašo partnerko? Če ja, kako bi opisali najpogostejše konflikte med vami in vašim partnerjem/vašo partnerko ter kako ste jih doživljali?
2. Kateri dejavniki po vašem mnenju najpogosteje sprožijo konflikte?
3. Kako konflikte obvladujete ali rešujete med seboj?
4. Kako se konflikti med vami in vašim partnerjem/partnerko odražajo v otrokovem odnosu z vsakim od staršev?

DOGOVOR O VARSTVU IN VZGOJI

1. Kako bi opisali proces dogovarjanja med starši glede varstva in vzgoje za otroke po ločitvi?
2. Kako se dogovarjanje med vami in vašim partnerjem/vašo partnerko kaže v vsakdanjem življenju otrok? O pomembnih življenjskih odločitvah kot so izobraževanje, zdravstveni posegi itd.?
3. Vključujete otroke pri procesu dogovarjanja med vami? Če ja, kako?
4. Kateri dejavniki po vašem mnenju prispevajo/so prispevali k uspešnemu dogovarjanju med starši po ločitvi?

PRAVNE ZADEVE

1. Imate pravno urejeno varstvo in vzgojo na CSD? Kako poteka/je potekalo sodelovanje med vami in socialnimi delavci?
2. Kako se odločate/ste se odločali o razporeditvi stikov in drugih vprašanj, povezanih z otroki, v sodelovanju s CSD?
3. Kateri so najpogostejši izzivi, s katerimi se soočate pri urejanju pravnih zadev in ukrepov na CSD po ločitvi?
4. Kako se počutite glede pravičnosti in enakopravnosti v postopkih na CSD po ločitvi?

PONOVEN VSTOP V PARTNERSKO RAZMERJE

1. Ste po ločitvi vstopili v novo partnersko zvezo? Kako bi opisali svoje izkušnje sodelovanja z bivšim partnerjem/partnerko, potem ko ste vstopili v novo partnersko razmerje?
2. Ali opazate, da se je oziroma se dinamika sodelovanja med vami in vašim partnerjem spreminja, ko eden od vaju vstopi v novo partnersko zvezo?
3. Ali se soočate s kakršnimi koli izzivi pri usklajevanju novih partnerskih odnosov s sodelovanjem med starši, torej bivšim partnerjem?
4. Kakšno vlogo imajo otroci v procesu prilagajanja na novo partnersko razmerje enega od staršev?

Vodilo za intervju za socialno delavko

VODILO ZA INTERVJU – SODELOVALNOST STARŠEV PO LOČITVI

Intervju za socialno delavko

SODELOVALNOST/NESODELOVALNOST

5. Kako gledate na sodelovanje med partnerjema pri dogovarjanju glede otrok kot socialna delavka?
6. Kako se sodelovanje/nesodelovanje kaže v otrokovem vedenju, čustvih? Menite, da je lahko to pokazatelj vedenja?
7. Kako se nesoglasja med partnerjema po ločitvi odražajo v otrokovem socialnem okolju, vključno s šolo in prijatelji?
8. Kakšne strategije ali prakse starši uporabijo za izboljšanje sodelovanja po ločitvi?

KONFLIKTI

5. So pogosto prisotni oziroma so bili prisotni konflikti med partnerjema? Če ja, kako bi opisali najpogostejše konflikte med njima ter kako jih doživljajo?
6. Kateri dejavniki po vašem mnenju najpogosteje sprožijo konflikte?
7. Kako konflikte obvladujejo ali rešujejo med seboj?
8. Kako se konflikti med partnerjema odražajo v otrokovem odnosu z vsakim od staršev?

DOGOVOR O VARSTVU IN VZGOJI

5. Kako bi opisali proces dogovarjanja med starši glede varstva in vzgoje za otroke po ločitvi?
6. Kako se dogovarjanje med partnerjema kaže v vsakdanjem življenju otrok? O pomembnih življenjskih odločitvah kot so izobraževanje, zdravstveni posegi itd.?
7. Vključujejo otroke pri procesu dogovarjanja med njima? Če ja, kako?
8. Kateri dejavniki po vašem mnenju prispevajo/so prispevali k uspešnemu dogovarjanju med starši po ločitvi?

PRAVNE ZADEVE

5. Imajo pravno urejeno varstvo in vzgojo na CSD? Kako poteka/je potekalo sodelovanje med starši in vami, socialno delavko?
6. Kako se odločajo/so se odločali o razporeditvi stikov in drugih vprašanj, povezanih z otroki, v sodelovanju s CSD?

7. Kateri so najpogostejši izzivi, s katerimi se soočajo pri urejanju pravnih zadev in ukrepov na CSD po ločitvi?
8. Kako se počutijo glede pravičnosti in enakopravnosti v postopkih na CSD po ločitvi?

PONOVEN VSTOP V PARTNERSKO RAZMERJE

5. So po ločitvi vstopili v novo partnersko zvezo? Kako bi opisali izkušnje sodelovanja med partnerjema, potem ko je eden od njiju vstopil v novo partnersko razmerje?
6. Ali opazate, da se je oziroma se dinamika sodelovanja med partnerjema spreminja, ko eden od njiju vstopi v novo partnersko zvezo?
7. Ali se soočajo s kakršnimi koli izzivi pri usklajevanju novih partnerskih odnosov s sodelovanjem med starši, torej bivšim partnerjem?
8. Kakšno vlogo imajo otroci v procesu prilagajanja na novo partnersko razmerje enega od staršev?

8.2. Priloga B: Odprto kodiranje

Odprto kodiranje intervjuja A

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
A1	Moški	Moški	/	Spol	Podatki o sogovorniku
A2	28 let	28 let	/	Starost	Podatki o sogovorniku
A3	2 leti	2 leti	/	Starost otroka	Podatki o sogovorniku
A4	1 leto	1 leto	/	Čas razveze/ločitve	Podatki o sogovorniku
A5	En otrok	En otrok	/	Število otrok	Podatki o sogovorniku
A6	Materi	materi	/	Dodeljen v varstvo in vzgojo	Podatki o sogovorniku
A7	Samo dogovarjanje ni ravno najbolj blesteče.	Ne bleščeče dogovarjanje	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
A8	Trenutno smo se dogovorili, seveda preko socialne službe,	Dogovor preko socialne službe	/	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
A9	saj se sama nisva mogla dogovoriti,	Ni bilo dogovora	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
A10	da dobim otroka vsako drugo soboto za 8 ur.	Časovno omejeni stiki z otrokom	/	Omejeni stiki	Stiki z otrokom
A11	Je pa še potrebno dodatno dogovarjanje, ki bo šlo preko sodišča, saj sama ne bova mogla doreci vseh	Veliko dogovarjanja preko sodišča	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	podrobnosti, ki se tičejo otroka.				
A12	Menim, da se kaže v tem, da je otrok rahlo zmeden,	Zmedenost otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
A13	vidim, da ko jo pripeljem domov, da vedno pade v jok,	Jok otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
A14	saj bi rada še naprej ostala pri meni, kar zaenkrat še ni mogoče	Onemogočen stik z očetom	/	Omejeni stiki	Stiki z otrokom
A15	Dokler se ne dogovorimo drugače na centru za socialno delo.	Onemogočen stik z očetom	/	Omejeni stiki	Stiki z otrokom
A16	Vidim, da je otrok rad z menoj, v moji družbi	Vesetje ob stikih	Pozitivno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
A17	da ne razume čisto zakaj moram stran od nje ter zakaj se tako redko vidiva.	Onemogočen stik z očetom	/	Omejeni stiki	Stiki z otrokom
A18	menim, da je lahko pokazatelj vedenja,	Lahko pokazatelj vedenja	/	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
A19	še posebej ker ne sodelujeva s partnerko ravno najbolje	Ne sodelovanje	Slabo sodelovanje	Nesodelovalnost	Sodelovanje glede otrok

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
A20	to potem pri otroku lahko povzroči zmedo.	Zmedenost otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
A21	Zaenkrat ne, ker menim da je še premajhna, da bi se to lahko kazalo.	Premajhen otrok	/	Starost otroka	Pokazatelj vedenja
A22	Mogoče ko bo malo starejša, ali pa tudi ne ker ne živimo daleč narazen.	Pokazatelj s starostjo	Starejši otrok	Starost otroka	Pokazatelj vedenja
A23	Mogoče se bo bolj opazilo, ko bo začela obiskovati šolo.	Obiskovanje šole	Starejši otrok	Starost otroka	Pokazatelj vedenja
A24	Ja, velikokrat sem ji napisal, če bi lahko šla na pijačo, da bi se pogovorila.	Pogovor na pijači	Neučinkovite strategije	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
A25	Tudi ko je imela deklica rojstni dan, sem rekel, da če bi šli kam skupaj kot družina, da bi imela deklica čimbolj »normalen« rojstni dan.	Skupaj za rojstni dan	Neučinkovite strategije	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
A26	Čeprav nisva več skupaj, je vseeno to najin skupni otrok. Iz partnerkine	Skupen otrok	Neučinkovite strategije	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	strani ni bilo odziva				
A27	Iz partnerkine strani ni bilo odziva je ostalo pri tem, da nismo nikamor šli.	Brez partnerkinega odziva	Neučinkovite strategije	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
A28	je ostalo pri tem, da nismo nikamor šli.	Brez skupnega druženja	Neučinkovite strategije	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
A29	Trenutno se ponovno trudim, da bi vse skupaj izboljšali, ampak ne kaže najboljšše.	Trud za izboljšanje	Neučinkovite strategije	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
A30	Ja, so bili kar velikokrat prisotni konflikti.	Prisotnost konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A31	Velikokrat je prinesla iz službe domov kakšno slabo voljo	Slaba volja	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A32	potem je pa to hotela stresti na mene.	Stresanje slabe volje na očeta	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A33	To sem hotel vedno umiriti	Umiritev konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A34	vendar ko ni šlo, sem se potem vedno raje odmaknil.	Umik	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A35	To vem, da ni bilo vedno	Nespametno ravnanje	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	najbolj pametno,				
A36	vendar takrat nisem znal drugače.	Nezmožnost ravnati drugače	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A37	Sem se hotel potem naslednji dan pogovoriti,	Pogovor	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A38	vendar nisva mogla nikoli nič rešiti.	Ne rešeni konflikti	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A39	Na koncu je bila navadno krivda vedno zvaljena na mene, čeprav nisem bil tam zraven.	Valjenje krivde	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A40	So se pa med najine konflikte velikokrat vmešali starši.	Vmešavanje staršev	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A41	Enako je še tudi zdaj, da se vmešajo.	Vmešavanje staršev	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A42	Glede konfliktov bova mogla še kar veliko rešiti.	Reševanje konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A43	Sam sem doživljal te konflikte kot zelo neprijetne,	Neprijetnost	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti
A44	ker sem se počutil v njihovi družini kot tujec,	Občutek tujca	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti
A45	za vse sem bil jaz kriv.	Oče krivec	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
A46	Gledano za prihodnost menim, ravno zaradi vmešavanja staršev, da je bolje iti čisto za sebe, v svoje stanovanje.	Vmešavanje staršev	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A47	Menim, da bi bilo manj konfliktov.	Brez vmešavanja staršev manj konfliktov	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti
A48	Saj vsak starš potegne za svojega otroka.	Postavitev za otroka	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
A49	Največ konfliktov so povzročile laži,	Laž	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
A50	potem pa tudi resnice, ko sem jo soočil z kakšno.	Boleča resnica	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
A51	Tudi kot zdaj gledam, da je resnica tista najbolj boleča.	Boleča resnica	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
A52	zadnjič ko je bil en konflikt med nama sem ji povedal, da v pričo otroka ne želim, da se prepirava	Konflikti brez prisotnosti otrok	Negativni konflikti	Prisotnost konfliktov	Konflikti
A53	Vedno sem vztrajal, da se pogovoriva, ko hčerke ni zraven.	Konflikti brez prisotnosti otrok	Negativni konflikti	Prisotnost konfliktov	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
A54	Želel sem rešiti skozi pogovor,	Pogovarjanje	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
A55	povedal sem, da vem, da sta za konflikt vedno potrebna dva,	Prisotnost dveh ob konfliktu	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
A56	da ni krivda vedno samo na eni strani.	Obojestranska krivda	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
A57	Povedal sem ji, da bova tudi lažje funkcionirala, če bova zgladila odnose.	Boljše funkcioniranje	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
A58	Morava gledati, da imava v ospredju hčerko, ki se bo zgledovala po nama.	V ospredju hčerka	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
A59	Posebej se zaenkrat ne kažejo, je v dobrem odnosu z obema staršema.	Dober odnos z obema od staršev	Dober odnos	Odnos	Konflikti
A60	Se pa trudim, da konfliktov ne rešujeva v pričo hčerke,	Brez prisotnosti hčerke	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
A61	kar sem tudi povedal bivši partnerki,	Brez prisotnosti hčerke	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
A62	da če bo imela kakšno nesoglasje, da to ne rešujeva v	Brez prisotnosti hčerke	/	Reševanje konfliktov	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	pričo otroka, ampak greva sama kam na kavo				
A63	Tukaj smo pa imeli kar pestro.	Pester proces dogovarjanja	Pestro dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
A64	Prve tri, štiri mesece skoraj nisem videl hčerke.	Malo stika s hčerko	/	Omejeni stiki	Stiki z otrokom
A65	Dobil sem jo za kakšne dve tri ure.	Malo stika s hčerko	/	Omejeni stiki	Stiki z otrokom
A66	Trenutno jo dobim sicer vsako drugo soboto, ampak tudi to za samo osem ur, kar se mi zdi zelo malo.	Malo stika s hčerko	/	Omejeni stiki	Stiki z otrokom
A67	Pa tudi iz strani bivše partnerke nisem obveščen, če je otrok kdaj bolan in podobne stvari.	Brez obvestila	Omejeno obveščanje	Obveščanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
A68	Kar menim, da imam pravico vedeti, saj sem njen oče.	Brez obvestila	Omejeno obveščanje	Obveščanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
A69	Ter tudi otrok ko bo večji bo videl, da sva oba skrbela zanjo, ne samo eden starš.	Skrb iz strani obeh staršev	Obojestranska skrb	Skrb	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
A70	Otrok čuti, da se trudim zanj,	Čutenje	Skrb očeta	Skrb	Dogovor o varstvu in vzgoji
A71	čeprav je partnerka velikokrat rekla, da se nočem zanimat za otroka, kar ni bilo res.	Očetovo nezanimanje za otroka iz strani partnerke	Skrb očeta	Skrb	Dogovor o varstvu in vzgoji
A72	Trenutno o tem nisem obveščen, dela bolj vse na svojo roko.	Brez obvestila	Omejeno obveščanje	Obveščanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
A73	Bolj kot ne se sama odloča in o tem mene ne obvesti.	Brez obvestila	Omejeno obveščanje	Obveščanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
A74	Menim pa, da bi se mogla skupaj odločati, saj sva oba starša,	Skupno odločanje	Skupno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
A75	razen seveda če gre za življenjsko nevarno odločitev, ki jo moraš rešiti v tistem trenutku.	Življenjsko nevarna odločitev	Samostojno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
A76	To nisva, saj je še premajhna.	Majhen otrok	Dogovarjanje skupaj z otrokom	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
A77	Na začetku sva se lažje dogovarjala,	Lažje dogovarjanje	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
A78	saj sem jo jaz poklical in se	Lažje dogovarjanje	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	poskusil dogovoriti.				
A79	Potem me je pa začela obveščati tisti dan ali en dan prej, da naj pridem po otroka,	Pozno obveščanje	Neuspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
A80	kar navadno sem, samo včasih pa imaš tudi kakšno obveznost.	Različne obveznosti	Neuspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
A81	Za dejavnik bi rekel, da je bil mogoče ta, da sem želel jasno določiti stike, kdaj bo otrok pri meni,	Določitev stikov	Uspešen dejavnik	Dejavnik za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
A82	saj sva na začetku imela po dogovoru, kjer se dogovorov ni držala.	Ne držanje dogovorov	Neuspešen dejavnik	Dejavnik za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
A83	Ko so bili pa jasno določeni, pa je avtomatsko bilo manj konfliktov.	Jasno določeni dogovori	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
A84	Uradno še nimava čisto končno dorečeno.	Neurejeno pravno varstvo in vzgoja	Neurejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A85	S prvo socialno delavko ni bilo najboljše,	Slabo sodelovanje	Slabo sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
A86	saj je stala bolj na mamini strani kot moji.	Na strani matere	Slabo sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A87	Kar sem tudi povedal socialni delavki, da krivda ni vedno na strani očeta.	Na strani matere	Slabo sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A88	Menim, da kot oče imaš manj možnosti.	Manj možnosti kot oče	Slabo sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A89	S to drugo socialno delavko sem pa veliko bolj zadovoljen	Večje zadovoljstvo s socialno delavko	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A90	menim, da bi stvari bile že prej rešene, če bi že od začetka bila ta.	Prej rešene zadeve	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A91	Ker menim, da bi znala sama enemu in drugemu povedati njegove dolžnosti in pravice.	Prej rešene zadeve	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A92	Nimam nič kaj posebej za dodati, kar sem že zgoraj povedal, da smo se odločali skupaj s socialno delavko.	Skupno odločanje s socialno delavko	Skupno odločanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
A93	In tudi nadaljnjo bo enako potekalo ter skozi sodišče.	Skupno odločanje s socialno delavko	Skupno odločanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A94	Moj največji izziv je bil to, da mi socialna delavka ni prisluhnila toliko kot bi si mogoče jaz želel.	Ne slišan iz strani socialne delavke	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A95	Zdelo se mi je, da nisem slišan.	Ne slišan iz strani socialne delavke	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A96	Mogli bi se postaviti v obe vlogi,	Postavitev v obe vlogi	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A97	da tako oče kot mati doživljamo stisko.	Doživljanje stiske	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A98	Negativno se počutim,	Negativno počutje	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A99	ker vsaj v mojem primeru so stopili bolj na stran matere,	Na strani matere	Slabo sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A100	očetovih predlogov ne poslušajo.	Ne poslušajo očetovih predlogov	Slabo sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
A101	Jaz nisem,	Brez vstopa v partnersko zvezo	Brez vstopa v partnersko zvezo	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
A102	partnerka pa je.	Vstop v partnersko zvezo iz strani partnerke	Z vstopom v novo partnersko zvezo	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
A103	Iz moje strani ni bilo drugačnega sodelovanja po vstopu,	Enako sodelovanje	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
A104	saj nov partner ne vpliva name	Enako sodelovanje	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
A105	. Iz njene strani se tudi ni posebej spremenilo, saj je komaj začetek zveze.	Začetek zveze	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
A106	Trenutno ne.	Brez spremembe dinamike sodelovanje	Brez spremembe dinamike sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
A107	Ne, ker zaenkrat še pri meni partner ni prisoten.	Brez izzivov	Brez izzivov	Izzivi	Nova partnerska zveza
A108	Ker je še zelo majhna še ne pokaže, da bi se težko prilagodila,	Majhen otrok	Brez prilagajanj	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
A109	vendar verjamem, da bi hitro pokazala, če ji kaj ne bi odgovarjalo.	Majhen otrok	Brez prilagajanj	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza

Odprto kodiranje intervjuja B

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
B1	Ženski	Ženski	/	Spol	Podatki o sogovorniku

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
B2	52 let	52 let	/	Starost	Podatki o sogovorniku
B3	14 let	14 let	/	Starost otroka	Podatki o sogovorniku
B4	5 let	5 let	/	Čas razveze/ločitve	Podatki o sogovorniku
B5	En otrok	En otrok	/	Število otrok	Podatki o sogovorniku
B6	Očetu	Očetu	/	Dodeljen v varstvo in vzgojo	Podatki o sogovorniku
B7	Dogovarjanje je bilo minimalno.	Minimalno dogovarjanje	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
B8	Pogovarjala sva se samo, ko se je šlo za otroka	Minimalno dogovarjanje	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
B9	kako bodo potekali stiki,	Potek stikov	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
B10	dogovarjanje glede obiskovanja šole itd.	Dogovori glede obiskovanja šole	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
B11	Sodelovanje oziroma nesodelovanje se ni posebej kazalo v otrokovem vedenju.	Brez znakov vedenja	Normalno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
B12	Lahko pa je pokazatelj vedenja, saj v določenih trenutkih je bil otrok mogoče do določenih stvari bolj občutljiv.	Občutljivost otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
B13	Ni se posebej odražalo, saj otrok ni zamenjal šole ter njegove socialne mreže.	Brez znakov vedenja	Normalno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
B14	Sodelovanja nisva mogla izboljšati,	Brez izboljšanja sodelovanja	Slabo sodelovanje	Sodelovanje	Nesodelovalnost
B15	zato nisva uporabljala posebne strategije,	Brez strategij	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
B16	ampak sva v večjem delu komunicirala preko otroka.	Komuniciranje preko otroka	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
B17	Konflikti so bili prisotni.	Prisotnost konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
B18	Najpogostejši konflikti so bili zaradi najinih osebnih stvari, ki niso vključevali otroka.	Konflikti zaradi osebnih stvari	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
B19	Na koncu so prišli tudi konflikti zaradi otroka, ker nisva prišla na skupno točko.	Konflikti zaradi otroka	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
B20	Konflikte sem doživljala zelo stresno.	Stres	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti
B21	Nepredelani odnosi, začne se vse skupaj, ko	Nepredelani odnosi in preteklost	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	ne komuniciraš in nimaš predelane preteklosti.				
B22	Konfliktov nisva obvladovala oziroma reševala razen konfliktov, kjer se je šlo za otroka.	Neobvladovanje konfliktov	Ne reševanje konfliktov	Reševanje konfliktov	Konflikti
B23	Odnos otroka do staršev se ni spremenil,	Dober odnos z obema od staršev	Dober odnos	Odnos	Konflikti
B24	saj je sam otrok bil toliko prilagodljiv in razumen.	Prilagodljiv otrok	Dober odnos	Odnos	Konflikti
B25	Dogovorila sva se, da bo otrok ostal pri očetu,	Dogovor za varstvo in vzgojo pri očetu	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
B26	ker sem sama odšla v drugi kraj.	Odhod v drug kraj	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
B27	Za otroka pa sem želela, da ne spreminja šole ter kraja, kjer je bival večino otroštva.	Enak kraj šolanja in bivanja	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
B28	Dogovarjala sva se preko otroka,	Dogovori preko otroka	Dogovarjanje preko otroka	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
B29	saj je otrok bil že dovolj star, da je razumel stvari.	Razumevanje otroka	Dogovarjanje preko otroka	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
B30	O pomembnih življenjskih odločitvah, sva	Dogovor ob ločitvi	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	dorekla ob ločitvi,				
B31	da jih ne bova spreminjala, da bodo ostala ista kot so bila do sedaj.	Brez sprememb	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
B32	Če je še bilo kaj takega, mi je otrok sam predal informacijo.	Dogovori preko otroka	Dogovarjanje preko otroka	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
B33	Ja, vključujeva, saj večinoma informacij otrok predaja med nama.	Dogovori preko otroka	Dogovarjanje preko otroka	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
B34	Lahko bi rekli vodi celotno komuniciranje.	Dogovori preko otroka	Dogovarjanje preko otroka	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
B35	Pri nama ni bilo posebnih dejavnikov, ki bi prispevali,	Brez posebnih dejavnikov	Brez dejavnikov	Dejavniki za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
B36	vendar menim, da bi mogla delati predvsem na dobri komunikaciji ter medsebojnem spoštovanju.	Dobra komunikacija ter medsebojno spoštovanje	Uspešen dejavnik	Dejavniki za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
B37	Imamo pravno urejeno varstvo in vzgojo na CSD.	Pravno urejeno varstvo in vzgoja	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
B38	Sodelovanje je potekalo kar dobro, saj je	Upoštevanje obeh iz strani socialne delavke	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	socialna delavka upoštevala oba				
B39	ter dobro je znala umiriti napeto ozračje.	Umiritev ozračja	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
B40	O tem, da bo otrok ostal pri očetu sva dorekla že pred ločitvijo.	Dogovor pred ločitvijo	Skupno odločanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
B41	O samih stikih smo pa prišli na skupno točko s pomočjo socialne delavke, ki je poiskala najboljšo možnost za vse.	Skupno odločanje s socialno delavko	Skupno odločanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
B42	Enako je bilo tudi pri kakšnih drugih vprašanjih kot je preživnina itd.	Skupno odločanje s socialno delavko	Skupno odločanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
B43	Nismo se soočili s posebej težkimi izzivi, razen konfliktov med nama,	Brez izzivov	Brez izzivov	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
B44	kjer so jih znali socialni delavci umiriti ter nama pomagali poiskati skupno točko.	Pomoč socialnih delavcev	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
B45	Pri nama je pravičnost in	Pravičnost in enakopravnost	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	enakopravnost bila.				
B46	Ja sem.	Vstop v partnersko zvezo	Z vstopom v partnersko zvezo	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
B47	Z bivšim partnerjem nisva nikoli veliko sodelovala, bolj preko otroka.	Nesodelovanje partnerja	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
B48	Po vstopu v partnersko zvezo pa se je še to sodelovanje zmanjšalo,	Nesodelovanje partnerja	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
B49	imela sva samo najnujnejše stike in pogovore.	Najnujnejši stiki in pogovori	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
B50	Dinamika sodelovanja pri nama nikoli ni bila dobra,	Slaba dinamika sodelovanja	Slaba dinamika sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
B51	saj sva že od nekdaj zelo malo sodelovala,	Slaba dinamika sodelovanja	Slaba dinamika sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
B52	zato se posebej ni spremenila, ko sva vstopila vsak v svojo partnersko zvezo.	Brez spremembe dinamike sodelovanja	Brez spremembe dinamike sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
B53	Ne, ker ni potrebno.	Brez izzivov	Brez izzivov	Izzivi	Nova partnerska zveza
B54	Razen kakšnih skupnih dogodkov, kot je npr. bila valeta nisva	Skupni dogodki	Nekaj izzivov	Izzivi	Nova partnerska zveza

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	potrebovala biti veliko skupaj.				
B55	Menim, da imajo otroci veliko vlogo v procesu prilagajanja na novo partnersko zvezo,	Prilagajanje otrok	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
B56	saj pride v njegovo življenje človek, ki ni njegov starš.	Nov človek	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
B57	Pri najinem otroku sva imela srečo, da je prilagodljiv	Prilagodljiv otrok	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
B58	in je razumel najino situacijo ter se je dobro prilagodil na nova partnerja.	Prilagoditev na novega partnerja	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza

Odprto kodiranje intervjuja C

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
C1	Ženska	Ženska	/	Spol	Podatki o sogovorniku
C2	33 let	33 let	/	Starost	Podatki o sogovorniku
C3	10 in 9 let	10 in 9 let	/	Starost otroka	Podatki o sogovorniku
C4	2 leti	2 leti	/	Čas razveze/ločitve	Podatki o sogovorniku
C5	Dva otroka	Dva otroka	/	Število otrok	Podatki o sogovorniku

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
C6	Obema, skupno varstvo in vzgoja	Obema, skupno varstvo in vzgoja	/	Dodeljen v varstvo in vzgojo	Podatki o sogovorniku
C7	Midva s partnerjem se pogovarjava izključno samo preko sporočil, večinoma preko messengerja	Pogovarjanje preko sporočil	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
C8	Če se gre za kakšno zdravstveno stanje ipd. se pokličeva, drugače pa res komunicirava samo preko sporočil.	Pogovarjanje preko sporočil	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
C9	Ni to moja želja, ampak je to njegova.	Želja	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
C10	Na začetku sta bila otroka zmedena.	Zmedenost otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
C11	Vidi se, da sta bolj žalostna, če pride med nama do kakšnega konflikta.	Žalost otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
C12	Pa tudi če ni kaj zelo nujnega, probam komunicirati preko svoje starejše hčerke, da sama pove očetu kakšen	Komuniciranje preko otroka	Slabo sodelovanje	Nesodelovalnost	Sodelovanje glede otrok

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	dogovor, ki sva se ga dogovorili.				
C13	Posebej se mi pa ne zdi, da bi bil to pokazatelj vedenja,	Brez znakov vedenja	Normalno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
C14	saj že od začetka tako funkcioniramo in sta tega tudi že navajena.	Stalno funkcioniranje	Normalno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
C15	Ne, ker posebej nista spreminjala svojega okolja z najino ločitvijo.	Enako okolje bivanja	Normalno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
C16	Videla se pa je na začetku malo njuna stiska,	Stiska otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
C17	saj ko sem se preselila, ni bivši partner pustil, da bi bila otroka sama z mojim sedanjim partnerjem.	Onemogočeni stiki s sedanjim partnerjem	/	Omejeni stiki	Stiki z otrokom
C18	In imata še trenutno rahlo stisko, ko jima rečem, če bi sama ostala z njim.	Stiska otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
C19	In imata v glavi, kaj bo pa ati rekel, če slučajno ugotovi, da sta bila sama z njim.	Stiska otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
C20	Poskušala sva izboljšati sodelovanje preko socialne službe, še posebej na začetku, ko je še vse zelo na svežo.	Izboljšanje sodelovanja preko socialne službe	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Strategije sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
C21	Tako, da bi rekla preko pogovora, druga pa ne.	Pogovor	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Strategije sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
C22	Na začetku so bili kar pogosto prisotni konflikti.	Prisotnost konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
C23	Konflikti so bili najpogostejše zaradi otrok glede stikov	Konflikti zaradi otrok	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
C24	Potem, če se mu kdaj nista takoj oglasila na telefon, je bilo takoj vse narobe.	Konflikti zaradi otrok	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
C25	Saj je bivši partner kar hitre jeze.	Hitra jeza partnerja	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
C26	Za mene je bilo to zelo stresno.	Stres	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti
C27	To je bilo še v času korone, kjer smo že tako bili zaprti za štirimi stenami.	Stres	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti
C28	Zelo sem bila pod pritiskom, še posebej takrat, ko sem videla, da	Stres	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	me kliče, sem se začela cela tresti.				
C29	Strah me je bilo.	Strah	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti
C30	Najbolj me je motilo to, da je izbruhnil tudi takrat, ko sta bila zraven otroka.	Izbruh v prisotnosti otrok	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
C31	Najpogosteje zaradi otrok,	Konflikti zaradi otrok	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
C32	ker je bila med nama slaba komunikacija	Slaba komunikacija	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
C33	prisotnost stresa.	Stres	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
C34	Če se je le dalo, sem jaz popustila	Popuščanje	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
C35	sem pazila, da nisem povzdigovala glasa, da sem poskušala na lep način razložiti svoje mnenje.	Na lep način podano mnenje	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
C36	Ne, sta ostala enako povezana z obema.	Dober odnos z obema od staršev	Dober odnos	Odnos	Konflikti
C37	Odločila sva se za skupno varstvo in vzgojo otrok.	Skupno varstvo in vzgoja otrok	Skupno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
C38	En teden so otroci pri meni. en teden pri njemu.	Tedensko menjavanje otrok	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
C39	Pa tudi tisti teden, ko sta	Tedensko menjavanje otrok	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	tukaj, gresta za en dan drugemu staršu, ki tisti teden nima otrok.				
C40	Se pa vidi, da otroka na začetku tedna potrebuje malo, da se navadita novega okolja, saj je logično, ker se jima tedensko spreminja okolje.	Privajanje na novo okolje	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
C41	Na primer zdaj smo imeli že drugo obhajilo, ki je bila prva takšna pomembna stvar, lani, na primer nismo smeli imeti skupaj obhajila, saj se bivši partner s tem ni strinjal.	Obhajilo	Pestro dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
C42	Ni gledal na korist otrok.	Korist otrok	Pestro dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
C43	Letos je pa videl, da to ni bila pametna odločitev in je pristal na to, da ga imamo skupaj.	Pristanek na skupno obhajilo	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
C44	Drugače se pa dogovarjava sproti skupaj, ko	Dogovarjanje zaradi	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	pride le najnujnejše.	najnujnejših zadev			
C45	Če se da. pa kar preko otrok.	Komuniciranje preko otroka	Slabo sodelovanje	Nesodelovalnost	Sodelovanje glede otrok
C46	Ja, če se le da, rečem otrokoma, naj rečeta očetu in da se sami naprej dogovorijo	Komuniciranje preko otroka	Slabo sodelovanje	Nesodelovalnost	Sodelovanje glede otrok
C47	Če niso seveda kakšne pomembne stvari.	Dogovarjanje zaradi najnujnejših zadev	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
C48	Sta dovolj velika, da se lahko že kaj sama zmenita.	Komuniciranje preko otroka	Slabo sodelovanje	Nesodelovalnost	Sodelovanje glede otrok
C49	Nič kaj posebnega, mogoče to, da sva bila oba bolj pripravljena sprejemati kompromise.	Sprejemanje kompromisov	Uspešen dejavnik	Dejavnik za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
C50	Ja, imava skupno varstvo in vzgojo.	Skupno varstvo in vzgoja otrok	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
C51	Na začetku nama je socialna delavka ponudila mediacijo,	Ponujena mediacija	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
C52	ampak sva povedala, da se tega ne bova	Zavrnitev mediacije	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	udeležila, saj sva se že odločila, da greva narazen.				vzgoja na CSD
C53	Tako da nisva imela veliko stikov s socialnimi delavkami, razen kar se je bilo treba dogovoriti glede stikov ter preživetja.	Malo stika s socialnimi delavci	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
C54	Bolj kot ne sva se odločala skupaj,	Skupno odločanje	Skupno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
C55	enkrat pa s pomočjo socialne delavke, ker sama nisva mogla doreči.	Skupno odločanje s socialno delavko	Skupno odločanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
C56	Ne, ker sem se vsemu odpovedala, kar je bilo v zvezi s premoženjem.	Odpoved premoženju	Brez izzivov	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
C57	Glede otrok sva se pa uspela dogovoriti brez večjih izzivov.	Brez izzivov	Brez izzivov	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
C58	Nisem občutila, da bi bil kdo bolj na kateri strani.	Pravičnost in enakopravnost	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
C59	Se mi zdi, da so bili pravični in enakopravni.	Pravičnost in enakopravnost	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
					vzgoja na CSD
C60	Sem.	Vstop v partnersko zvezo	Z vstopom v partnersko zvezo	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
C61	Ni sprejel najbolje, saj ga še vedno ne odobrava.	Slabo sprejet nov partner	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
C62	Ni želel, da bi bili otroci sami z njim in ne želi slišati za njega.	Slabo sprejet nov partner	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
C63	Ne, ostalo je enako.	Brez spremembe dinamike sodelovanja	Brez spremembe dinamike sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
C64	Sedanji partner se ne vpleta v to, kar imava s bivšim partnerjem, se zaveda, da moram to sama rešiti.	Ne vpletanje sedanjega partnerja	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
C65	Mogoče to, da so bili otroci rahlo nestrpni s sedanjim partnerjem, saj so vedeli, da bivši ne želi, da imata kakšne stike z njim.	Nestrpnost	Nekaj izzivov	Izzivi	Nova partnerska zveza
C66	Nista imela veliko težav, razen tisto, kar sem že opisala zgoraj.	Malo težav	Brez izzivov	Izzivi	Nova partnerska zveza

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
C67	Vidi se, da ju ima tudi sedanji partner zelo rad ter onadva njega.	Partnerska ljubezen	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza

Odprto kodiranje intervjuja Č

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
Č1	Moški	Moški	/	Spol	Podatki o sogovorniku
Č2	53 let	53 let	/	Starost	Podatki o sogovorniku
Č3	16 let	16 let	/	Starost otroka	Podatki o sogovorniku
Č4	6 let	6 let	/	Čas razveze/ločitve	Podatki o sogovorniku
Č5	En otrok	En otrok	/	Število otrok	Podatki o sogovorniku
Č6	Materi	Materi	/	Dodeljen v varstvo in vzgojo	Podatki o sogovorniku
Č7	Otrok je bil že malo starejši, tako da je veliko se upoštevalo njegovo mnenje.	Upoštevanje otrokovega mnenja	/	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
Č8	Nisva se potrebovala veliko sama odločati.	Upoštevanje otrokovega mnenja	/	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
Č9	Ja, to pa kar veliko, saj se je otrok začel malo drugače vesti do mene.	Drugačno vedenje otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
Č10	Začel sem opaziti, da je začela postavljati zid med nama.	Postavljanje zidu	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
Č11	Začela se je zapirati vase, ni vedela, kam se	Zapiranje vase	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	postaviti, kako odreagirati.				
Č12	To se pa ni kazalo, ker ni spreminjala šole ter kraja, kjer je živela celo življenje.	Brez znakov vedenja	Normalno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
Č13	Za njo se dejansko ni nič kaj spremenilo.	Enako okolje bivanja	Normalno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
Č14	Nisva uporabljala posebnih strategij, saj ni nobeden od naju imel interesa, da bi izboljšala sodelovanje.	Brez strategij	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
Č15	Zelo malo sva sodelovala.	Brez izboljšanja sodelovanja	Slabo sodelovanje	Nesodelovalnost	Sodelovanje glede otrok
Č16	Konfliktov dejansko sploh ni bilo veliko, saj se nisva veliko pogovarjala.	Malo pogovarjanja	Negativni konflikti	Prisotnost konfliktov	Konflikti
Č17	Konflikti so se bolj začeli, ko se je odselila od doma,	Selitev od doma	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
Č18	nikoli nisem izvedel točno zakaj.	Selitev od doma	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
Č19	Bili so navadno zaradi banalnih stvari.	Konflikti zaradi banalnih stvari	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
Č20	Vse skupaj sem doživljal zelo stresno.	Stres	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti
Č21	Pomanjkanje komunikacije.	Slaba komunikacija	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
Č22	Nisva jih posebej obvladovala,	Neobvladovanje konfliktov	Ne reševanje konfliktov	Reševanje konfliktov	Konflikti
Č23	saj se nisva kregala, dokler se nisva ločila.	Brez krega do ločitve	Ne reševanje konfliktov	Reševanje konfliktov	Konflikti
Č24	Potem pa ni bilo več interesa, da bi jih reševala.	Neobvladovanje konfliktov	Ne reševanje konfliktov	Reševanje konfliktov	Konflikti
Č25	Če sva kdaj ga reševala, sva ga skozi pogovor,	Pogovor	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
Č26	ampak redko.	Pogovor	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
Č27	Zaradi konfliktov se ni kazal spremenjen odnos,	Dober odnos z obema od staršev	Dober odnos	Odnos	Konflikti
Č28	bolj zaradi »potuhe« bivše partnerice,	Potuha bivše partnerice	Slab odnos	Odnos	Konflikti
Č29	ker se je otrok na nek način obrnil proti meni.	Obrnitev otroka	Slab odnos	Odnos	Konflikti
Č30	Sama se nisva potrebovala veliko dogovarjati,	Malo dogovarjanja	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
Č31	ker je svoje želje povedal	Upoštevanje otrokovih želja	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	otrok sam, s katerimi sva se strinjala				
Č32	Dogovorila sva se samo glede preživetja na CSD.	Dogovor glede preživetja	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
Č33	Dogovarjanje je potekalo bolj kot ne skupaj z otrokom, saj je bila že dovolj velika.	Dogovarjanje skupaj z otrokom	Dogovarjanje preko otroka	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
Č34	Bi rekel enako kot zgoraj uspešna komunikacija, če je mogoča.	Uspešna komunikacija	Uspešen dejavnik	Dejavniki za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
Č35	Ja.	Pravno urejeno varstvo in vzgoja	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
Č36	Sodelovanje je potekalo zelo korektno,	Upoštevanje obeh iz strani socialne delavke	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
Č37	menim, da smo kar dobro sodelovali.	Upoštevanje obeh iz strani socialne delavke	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
Č38	Otrok je sam povedal, kje želi ostati,	Odločitev otroka	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
Č39	ter sam je povedal, kdaj želi k meni.	Odločitev otroka	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
Č40	Midva sva se s tem strinjala.	Strinjanje z odločitvijo	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
Č41	Sicer večja kot je bila, manj želje je imela, da bi hodila k meni.	Malo stika s hčerko	/	Omejeni stiki	Stiki z otrokom
Č42	Mogoče sama komunikacija med nama, kaj drugega nisem zaznal.	Komunikacija	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
Č43	Toliko, kot sem jaz imel stika, je bilo dokaj enakopravno,	Pravičnost in enakopravnost	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
Č44	nisem imel občutka, da bi se hotel kdo postaviti bolj na eno stran kot drugo.	Pravičnost in enakopravnost	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
Č45	Jaz nisem,	Brez vstopa v partnersko zvezo	Brez vstopa v partnersko zvezo	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
Č46	partnerka pa je.	Vstop v partnersko zvezo iz strani partnerke	Vstop v novo partnersko zvezo	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
Č47	Koliko sva bila v kontaktu, sva takrat še malo težje sodelovala, če je moralo priti do kakšnega sodelovanja slučajno.	Težje sodelovanje	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
Č48	Mene ni vstop v partnersko	Brez vpliva partnerja	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	zvezo nikoli motil,				
Č49	tako da iz moje strani se dinamika ni spremenila.	Brez spremembe dinamike sodelovanja	Brez spremembe dinamike sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
Č50	Iz njene strani pa bi rekel, da se malo je.	Sprememba dinamike sodelovanja iz strani partnerke	Slaba dinamika sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
Č51	Osebnostno ne, ker nisem vstopil v partnersko zvezo.	Brez izzivov	Brez izzivov	Izzivi	Nova partnerska zveza
Č52	Kar slabo,	Slaba prilagoditev na partnerja	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
Č53	imela je kar težavo na to prilagajanje,	Slaba prilagoditev na partnerja	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
Č54	vendar s časom je potem to sprejela.	Prilagajanje otrok	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza

Odprto kodiranje intervjuja D

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
D1	Moški	Moški	/	Spol	Podatki o sogovorniku
D2	45 let	45 let	/	Starost	Podatki o sogovorniku
D3	15 let	15 let	/	Starost otroka	Podatki o sogovorniku
D4	10 let	10 let	/	Čas razveze/ločitve	Podatki o sogovorniku
D5	En otrok	En otrok	/	Število otrok	Podatki o sogovorniku

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
D6	Materi	Materi	/	Dodeljen v varstvo in vzgojo	Podatki o sogovorniku
D7	Na začetku je bilo kar pestro.	Pestro dogovarjanje	Slabo sodelovanje	Nesodelovalnost	Sodelovanje glede otrok
D8	Sicer sva imela stike določene po dogovoru,	Stiki po dogovoru	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
D9	vendar ona velikokrat teh dogovorov ni upoštevala.	Neupoštevanje dogovorov	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
D10	Tako, da bi reko, da na začetku nisva najbolje sodelovala.	Ne sodelovanje	Slabo sodelovanje	Nesodelovalnost	Sodelovanje glede otrok
D11	Potem z leti se je pa to spremenilo bolj v sodelovalen odnos.	Sprememba v bolj sodelovalen odnos	/	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
D12	Ko so se zadeve malce umirile.	Umiritev zadev	/	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
D13	Ni se toliko videlo, saj je bil star komaj 3 leta in ni kazal, da bi to kaj vplivalo nanj.	Premajhen otrok	/	Starost otroka	Pokazatelj vedenja
D14	Rad je bil pri obeh, tako pri meni kot pri materi.	Ljubezen do obeh staršev	Pozitivno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
D15	Ne, ker ni menjal svojega socialnega okolja, vrtec je ostal enako kot	Brez znakov vedenja	Normalno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	tudi kasneje šola in prijatelji.				
D16	Nič posebnega, preko pogovorov in dogovorov sva poskusila izboljšati sodelovalnost zaradi otroka.	Pogovor	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
D17	Konfliktov je bilo kar veliko,	Prisotnost konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
D18	najbolj zaradi otroka ali zaradi oblačil, ki sem mu jih kupil, pa njej niso bila všeč ipd.	Konflikti zaradi otrok	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
D19	Kasneje tudi zaradi stikov, ker mi je hotela postavljati pogoje, kdaj, kako dolgo, in potem hitro pride do konflikta.	Konflikti zaradi stikov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
D20	Doživljal sem stisko, še posebej zaradi konfliktov, ki so bili zaradi otroka.	Stiska	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti
D21	Bi rekel, da kakšen stres,	Stres	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
D22	pa predvsem takrat je prišlo do konflikta, ko	Nepravičnost	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	je bilo kaj narejeno nepravilno,				
D23	na primer, ko mi ni želela predati otroka, ko je bil moj vikend za stike.	Nepravilnost	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
D24	Sami so se pomirili, nisva se posebej pogovarjala o tem.	Pomiritev konfliktov	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
D25	Kar je bilo, je bilo.	Pomiritev konfliktov	/	Reševanje konfliktov	Konflikti
D26	Ne, sva ostala v enakem odnosu.	Dober odnos z obema od staršev	Dober odnos	Odnos	Konflikti
D27	Najini konflikti z bivšo partnerico niso vplivali na najin odnos.	Dober odnos z obema od staršev	Dober odnos	Odnos	Konflikti
D28	Dogovorila sva se, da bodo stiki potekali po dogovoru.	Dogovor za stike po dogovoru	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D29	Dogovorila sva se, da bo otrok vsak drug vikend pri meni.	Stiki vsak drug vikend	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
D30	Ter vsake druge počitnice za 8 dni.	Počitnice	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
D31	Do tega dogovora sva prišla hitro, vendar je problem nastal	Pester proces dogovarjanja	Pestro dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	kasneje, ko se sama tega ni držala in je hotela začeti postavljati drugačne pogoje.				
D32	Glede preživnine so bili na začetku prisotni konflikti,	Prisotnost konfliktov zaradi preživnine	Neuspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D33	kasneje sva pa prišla potem nekako na skupno točko.	Skupna točka	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D34	Odločila sva se skupaj	Skupno odločanje	Skupno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D35	oziroma je bilo logično, da bo šolo in podobno obiskoval v kraju, kjer živi.	Skupno odločanje	Skupno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D36	Če je bilo kaj zdravstveno narobe, me je bivša partnerka kontaktirala in povedala, kaj je narobe.	Kontaktiranje	Obveščanje iz strani partnerja	Obveščanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
D37	Kasneje, za srednjo šolo se je načeloma odločil sam,	Odločitev otroka	Dogovarjanje preko otroka	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D38	midva sva mu svetovala.	Svetovanje	Dogovarjanje preko otroka	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
D39	Na začetku ne, ker je bil otrok še premajhen.	Premajhen otrok	Dogovarjanje preko otroka	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D40	Zdaj, ko je pa večji, pa sam pokliče, kdaj pride k meni, se sam odloči.	Večji otrok	Dogovarjanje preko otroka	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D41	Mogoče iskrena komunikacija	Uspešna komunikacija	Uspešen dejavnik	Dejavniki za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
D42	ter da jasno postaviš meje.	Jasno postavljene meje	Uspešen dejavnik	Dejavniki za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
D43	Sicer je na začetku težko imeti neko uspešno dogovarjanje,	Brez uspešnega dogovarjanja	Neuspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D44	vsaj pri nama je bilo tako.	Brez uspešnega dogovarjanja	Neuspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D45	S časom potem prideš na skupno točko.	Skupna točka	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D46	Na začetku ima vsak svoj prav, ne.	Prav vsakega	Neuspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
D47	Tisti, ki ima otroka, ima vseeno neko večjo moč in se hoče na takšen način maščevati, da ti reče, da ga ne boš smel videti, ne.	Večja moč z otrokom	Neuspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
D48	Pri nama pa se mi zdi, da bi na začetku težko kakšen dejavnik pomagal, da bi se lažje dogovorila.	Brez posebnih dejavnikov	Brez dejavnikov	Dejavniki za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
D49	Imamo.	Pravno urejeno varstvo in vzgoja	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
D50	Na začetku je sodelovanje potekalo kar pestro, saj so bili med nama prisotni konflikti.	Prisotni konflikti	Negativni konflikti	Prisotnost konfliktov	Konflikti
D51	Nekako smo potem skupaj s socialno delavko prišli na skupno točko,	Skupna točka s pomočjo socialne delavke	Slabo sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
D52	vendar vseeno menim, da nismo tako dobro sodelovali, kot bi lahko.	Skupna točka s pomočjo socialne delavke	Slabo sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
D53	Po dogovoru, ko je bil še mlajši, sva imela načeloma tako, da je bil vsak drug vikend pri meni ter vsake druge	Stiki vsak drug vikend ter počitnice	/	Razporeditev stikov	Stiki z otrokom

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	počitnice in praznike.				
D54	Zdaj, ko je starejši, pa se sam odloči, kdaj pride k meni.	Odločitev otroka	/	Razporeditev stikov	Stiki z otrokom
D55	Nič kaj posebnega, mogoče določitev preživitve.	Določitev preživitve	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
D56	Pa seveda, velikokrat je izziv, kako priti do skupne točke, ne.	Izziv kako priti do skupne točke	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
D57	Imel sem občutek, da je bilo bolj pristransko, da je stopila bolj na stran ženske.	Na strani matere	Slabo sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
D58	Sem.	Vstop v partnersko zvezo	Z vstopom v partnersko zvezo	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
D59	Na začetku je bilo še malo dodatnih konfliktov,	Več konfliktov	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
D60	dokler ni sama spoznala novega partnerja.	Spoznanje novega partnerja	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
D61	Takrat se je vse umirilo in sva začela lažje sodelovati.	Lažje sodelovanje	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
D62	Kot sem že zgoraj rekel, videlo se je, da se je dinamika umirila, najbolj ko je še sama vstopila v partnersko zvezo.	Umiritev dinamike z vstopom v novo partnersko zvezo	Umiritev dinamike sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
D63	Ne, ni bilo posebnih izzivov zaradi vstopa v partnersko zvezo.	Brez izzivov	Brez izzivov	Izzivi	Nova partnerska zveza
D64	Hitro se je navadil na novo partnerko, ni imel posebnih težav.	Prilagajanje otrok	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
D65	Ne vem pa, kako je bilo pri njegovi materi.	Prilagajanje otrok	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza

Odperto kodiranje intervjuja E

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
E1	Ženska	Ženska	/	Spol	Podatki o sogovorniku
E2	47 let	47 let	/	Starost	Podatki o sogovorniku
E3	15 let	15 let	/	Starost otroka	Podatki o sogovorniku
E4	3 leta	3 leta	/	Čas razveze/ločitve	Podatki o sogovorniku
E5	Enega otroka	Enega otroka	/	Število otrok	Podatki o sogovorniku

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
E6	Materi	Materi	/	Dodeljen v varstvo in vzgojo	Podatki o sogovorniku
E7	Načeloma je še kar dobro,	Dobro dogovarjanje	Dobro dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
E8	kar se tiče otrok, se dogovoriva in strinjava.	Dobro dogovarjanje	Dobro dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
E9	Načeloma pa niti ne komunicirava nekaj veliko,	Malo komunikacije	Dobro dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
E10	res kolikor je potrebno.	Malo komunikacije	Dobro dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
E11	Ker zdaj je že otrok toliko velik, da sama pove, kdaj bo odšla očetu in kdaj, ne.	Otrok sam pove	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
E12	Se o večini odloča sama.	Otrok sam pove	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
E13	Na začetku se je kar kazalo,	Drugačno vedenje otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
E14	saj je bivši partner lahko kar pritiskal na njo,	Pritiski bivšega partnerja	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
E15	ni povedal direktno meni, kaj ga moti, ampak je na njo to spravljaj.	Pritiski bivšega partnerja	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
E16	In je kar stresno na njo vplivalo.	Stres otroka	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
E17	Ne, to se ni kazalo	Brez znakov vedenja	Normalno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
E18	v šoli je zelo pridna ostala tudi po ločitvi ter ni menjala	Brez znakov vedenja	Normalno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	socialnega okolja po ločitvi so prijatelji in kraj bivanja ostali enaki.				
E19	Nisva uporabljala, saj ni bilo posebnega interesa izboljšati sodelovanje.	Brez strategij	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
E20	Kolikor se je bilo potrebno dogovoriti, sva se dogovorila.	Dobro dogovarjanje	Dobro dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Sodelovanje glede otrok
E21	Konflikti so bili prisotni in so tudi še zdaj.	Prisotnost konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
E22	Najpogostejši konflikti so prisotni navadno zaradi otroka,	Konflikti zaradi otrok	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
E23	npr. zadnjič sem ga klicala, da bo otrok tisti teden, ko sem jaz popoldan v službi pri njemu, zaradi določenih njenih problemov sem menila, da bo tako bolje.	Konflikti zaradi otroka	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
E24	On pa je to potem obrnil name, da zakaj bi mogla jaz	Konflikti zaradi otroka	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	delati popoldan, zakaj ne morem biti z otrokom doma,				
E25	potem pride še do kakšnega konflikta zaradi partnerja, ker mi spodnaša, da zaradi tega nimam več časa za otroka.	Konflikti zaradi novega partnerja	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
E26	Konflikte doživljam kar stresno, no.	Stres	Neprijetno doživljanje	Doživljanje konfliktov	Konflikti
E27	Verjetno samo pomanjkanje komunikacija,	Slaba komunikacije	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
E28	pa tudi različni interesi in cilji,	Različni interesi in cilji	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
E29	saj si vsak po ločitvi ustvari drugačno življenje, ne,	Drugačno življenje	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
E30	včasih pa to bivšemu partnerju ni ravno všeč.	Drugačno življenje	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
E31	Sploh če nekdo nekaj nima, ti pa to imaš ne.	Drugačno življenje	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
E32	Nisva jih nikoli posebej reševala,	Neobvladovanje konfliktov	Ne reševanje konfliktov	Reševanje konfliktov	Konflikti
E33	načeloma je bila po konfliktu prisotna tišina, dokler se nisva ohladila.	Prisotnost tišine	Ne reševanje konfliktov	Reševanje konfliktov	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
E34	Vrtela sva se v začaranem krogu.	Začaran krog	Ne reševanje konfliktov	Reševanje konfliktov	Konflikti
E35	Ne, to pa niso je ostala v enakem odnosu tako z mano kot z bivšim partnerjem.	Dober odnos z obema od staršev	Dober odnos	Odnos	Konflikti
E36	Dogovorila sva se, da otrok živi pri meni ter da se sam odloči, kdaj bo prišlo k njemu.	Dogovor za varstvo in vzgojo pri materi	Skupno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
E37	Tisto ni zahteval, da bi mogla točno določiti stike, da bi mogel biti vsak drug teden pri njemu, na primer.	Stiki po dogovoru	/	Dogovor z otrokom	Stiki
E38	Ampak je tudi sam rekel, naj se sama odloči, kdaj bo želela pridi k njemu ter za kako dolgo.	Stiki po dogovoru	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
E39	O tem se dogovoriva v redu,	Lažje dogovarjanje	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
E40	tudi nazadnje, ko je bila v bolnici, sem ga o tem obvestila ter smo potem bili vsi skupaj tam in	Bolnica	Uspešno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	se normalno pogovarjali.				
E41	Tako da o pomembnih odločitvah bi rekla, da se lahko skupaj odločiva.	Skupno odločanje	Skupno dogovarjanje	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
E42	Ja, vsi trije smo navadno takrat skupaj in se skupaj pogovorimo	Dogovarjanje z otrokom	Dogovarjanje preko otrokom	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
E43	ter da se otrok s tem tudi strinja, da sliši obe strani ter pove tudi svoje mnenje.	Dogovarjanje skupaj z otrokom	Dogovarjanje preko otrokom	Dogovarjanje med starši	Dogovor o varstvu in vzgoji
E44	Mogoče to, da sva se zavedala, da se gre za dobro otroka.	Dobrobit otroka	Uspešen dejavnik	Dejavniki za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
E45	Nisva se pa nikoli kaj veliko dogovarjala bolj za kakšne večje dogodke, kot je bilo, ko je šla v srednjo šolo, potem ko je bila v bolnici, za birmo itd.	Malo dogovarjanja	Uspešen dejavnik	Dejavniki za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
E46	Ja, hčerka živi pri meni,	Pravno urejeno varstvo in vzgoja	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
E47	k očetu pa gre po dogovoru, kakor se sama odloči.	Stiki po dogovoru	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
E48	Sodelovanje je bilo v redu,	V redu sodelovanje	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
E49	bile so prijazne,	Prijazne socialne delavke	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
E50	rekla je, da malokateri pride dol in se hitro zmeni, brez večjega kreganja.	Hiter dogovor med njima	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
E51	Midva sva se hitro zmenila, saj je oče vedel, da hčerka noče biti pri njemu.	Hiter dogovor med njima	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
E52	Ni hotel na silo nič doseči.	Hiter dogovor med njima	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
E53	Sami smo se dogovorili,	Stiki po dogovoru	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
E54	da bodo stiki potekali po dogovoru.	Stiki po dogovoru	/	Razporejeni stiki	Stiki z otrokom
E55	Preživnina pa, kolikor je bila določena, sem se takoj strinjala z njo.	Določena preživnina	Skupno odločanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
E56	Nisva imela nobenih posebnih izzivov.	Brez izzivov	Brez izzivov	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
E57	Ja, bila je enakopravna do obeh.	Pravičnost in enakopravnost	Dobro sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
E58	Sem.	Vstop v partnersko zvezo	Z vstopom v partnersko zvezo	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
E59	Se je, ja, saj dokler sem bila še sama, je še bivši partner imel upanje, da bo prišel nazaj.	Upanje za prihod nazaj	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
E60	Zdaj je pa videl, da to ne bo več mogoče, ne.	Upanje za prihod nazaj	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
E61	Sodelovala tako nisva nikoli kaj veliko.	Nesodelovanje partnerja	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
E62	Po vstopu bi rekla, da sem bila deležna še več očitkov, da je za vse kriv moj zdajšnji partner, ne.	Očitki	Slaba dinamika sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
E63	Ja, kar sem povedala že v zgornjem vprašanju.	Slaba dinamika sodelovanja	Slaba dinamika sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
E64	Ne, ker nimava posebnih stikov,	Brez stikov	Sodelovanje ob vstopu	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
E65	vidiva se samo, če so kakšni večji dogodki, ki se tičejo otroka.	Skupni dogodki	Nekaj izzivov	Izzivi	Nova partnerska zveza
E66	Govoriva pa tudi samo, če je kaj nujnega v zvezi z otrokom.	Skupni dogodki	Nekaj izzivov	Izzivi	Nova partnerska zveza
E67	Ni bila posebej navdušena nad novim partnerjem	Slaba prilagoditev na partnerja	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
E68	je bil kar šok za njo.	Šok otroka	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
E69	Doživljala je tudi strah.	Strah otroka	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
E70	Pa tudi določene stvari so se spremenile za njo,	Sprememba za otroka	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
E71	ker prej sva vseeno bile čisto sami nekaj let ne, potem je pa v najino življenje prišel še nekdo.	Sprememba za otroka	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza

Odprto kodiranje intervjuja SD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
SD1	To sodelovanje med partnerjema oziroma staršema, ko greta narazen,	Sodelovanje ključnega pomena za otroka	/	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	je iz našega vidika za otroka ključnega pomena.				
SD2	Ker takšen vzor, kot bosta dala starša, da se zmoreta dogovarjati, reševati težave, to bo otrok tudi prevzel ne.	Vzor starša	/	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok
SD3	Je pomemben vidik, ker je sodelovanje od marsičesa odvisno	Več vidikov sodelovanja	/	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
SD4	tudi potem v otrokovem odraščanju glede vzgoje, glede postavljanja pravil, mej.	Otrokovo odraščanje	/	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok
SD5	Če sta starša skladna, da dajeta otroku enake ali pa vsaj podobne usmeritve, otrok tako lažje funkcionira.	Skladna starša	/	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok
SD6	Kadar se pa izkaže, da so med njima konflikti, tam pa se otrok nauči iz svojega preživetvenega vzorca manipulacije.	Konflikti odnos staršev	Ni v korist otroka	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
SD7	Vsi smo nagnjeni k temu, da pridemo skož čim lažje in enako so otroci.	Najlažje priti čez	Ni v korist otroka	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok
SD8	Ni pa nujno, da prideš najlažje skozi, da je to zdravo ali prav.	Nezdravo in ne prav	Ni v korist otroka	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok
SD9	Pozna se, da tam, kjer starša ne sodelujeta,	Nesodelovanje staršev	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
S10	da tam kjer so veliki konflikti med njima,	Veliko konfliktov	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
SD11	kjer imata vsak različne poglede na vzgojo,	Različni pogledi na vzgojo	Slabo dogovarjanje	Dogovarjanje	Sodelovanje glede otrok
SD12	kjer so še nerazrešene, njune težave, to potem vpliva na stike in na vse.	Težave staršev	Ni v korist otroka	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok
SD13	Tam otroci dostikrat razvijejo manipulativne vzorce,	Manipulativni vzorci otrok	Ni v korist otroka	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok
SD14	tam se začnejo težave z odklanjanjem stikov.	Odklanjanje stikov	Ni v korist otroka	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok
SD15	Pogosto pa tudi opažam pri svojih obravnavah, kar sem imela, da so se kazale čustveno vedenjske težave pri teh otrocih,	Čustveno vedenjske težave pri ločenih otrocih	Ni v korist otroka	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	kjer so starši ločeni.				
SD16	Še take bolj specifične, kot pa pri družinah, kjer so bili starši skupaj.	Ne ločeni starši	Ni v korist otroka	Korist otroka	Sodelovanje glede otrok
SD17	Ja, kaže se.	Lahko pokazatelj vedenja	/	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
SD18	Najprej se kaže v vedenju,	Vedenje	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
SD19	še posebej se kaže na odzivanju otroka, na vzpostavljanju stikov, na vzdrževanju odnosov zelo pogosto prevzamejo vzorce, ko vidi, kako se oče obnaša do matere in se on potem enako obnaša do sošolke.	Vedenje	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
SD20	Ali pa če se v nekih konfliktih zelo ponižuje ženske, lahko otrok potem to zelo hitro prenese na sovrstnike.	Vedenje	Negativno vedenje	Otrokovo vedenje	Pokazatelj vedenja
SD21	Mi jih zelo veliko usmerjamo v to, da se vključijo kam ali v osebno pomoč ali v	Vključitev v programe	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	programe za ločene starše, karkoli takega,				
SD22	da jih spodbudimo k temu, da moreta najprej razrešiti odnos	Spodbujanje staršev	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
SD23	in da probata razumeti, da je v središču otrok	Središče je otrok	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
SD24	ne onadva ne njuna zamera,	Nista v središču starša	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
SD25	ampak da skupaj delata v dobro otroka.	Središče je otrok	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
SD26	Nekateri sledijo temu,	Sledenje	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
SD27	vidijo, da morejo nekaj narediti na sebi, in se vključijo v kaj, včasih gredo tudi v kakšne psihološke posvetovalnice.	Sledenje	/	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok
SD28	Nekateri so pa na žalost globoko zasidrani v tej prizadetosti, v tej drži žrtve, v nekem golem maščevanju, ki ga potem izvajajo preko otrok, da ne dovoljujejo stikov,	Ne sledenje	Neučinkovite strategije	Strategije za izboljšanje sodelovanja	Sodelovanje glede otrok

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	obtožujejo drug drugega itd.				
SD29	Ja, že v postopku predhodnega svetovanja,	Prisotnost konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
SD30	ko prideta, ki je namenjeno temu, da se pogovorita o stvareh, se že takoj vidi, da so neki konflikti.	Prisotnost konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
SD31	Po navadi tudi izpostavijo te razloge za razpad družine.	Navedba razlogov za razpad družine	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
SD32	Tako da ja se zgodi, da tudi pri nas pride do konfliktov med njima,	Prisotnost konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
SD33	čeprav morem reči, da velika večina se mogoče temu vzdrži, ker so vseeno nekje na uradnem.	Zdržanje konfliktov	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
SD34	So pa tudi primeri, kjer tukaj še bolj ekshalirajo drug na drugega.	Večji konflikti na CSD	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti
SD35	Gre pa vedno za to, kdo je kaj kriv, prestavljanje odgovornosti na drugega in podobno.	Valjenje krivde	Negativni konflikti	Prisotnost konflikti	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
SD36	Odvisno je od odnosa, ki ga imata, od karakterja oseb, od vrednot, načel, ki jih imamo, že, te stvari lahko sprožijo ogromno konfliktov.	Odvisno od človeka	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
SD37	Pogosto so pa prisotni tudi konflikti, kot je obtoževanje drugega starša, da ne zna vzgajati, da ne postavlja dovolj mej otroku, da mu vse popušča, da ga preveč ščiti, brani in obratno, potem tudi nazaj, da ga preveč omejuje itd.	Obtoževanje starša	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
SD38	potem je tudi pogost konflikt, da se ne ukvarja partner dovolj z otrokom, da se v vzgojo vključujejo drugi partnerji/partnerke.	Obtoževanje partnerja	/	Dejavniki, ki sprožijo konflikte	Konflikti
SD39	Veliko se govori o odtujevanju,	Odtujevanje	Slab odnos	Odnos	Konflikti
SD40	se opažajo, še posebej pri mlajših otrocih se zgodi, da otrok	Ščitenje drugega starša	Slab odnos	Odnos	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	začne bolj ščitit drugega starša,				
SD41	da že prepoznamo, da včasih prav odriva drugega starša včasih brez konkretnega razloga, zato ker je bil tak in ne zna razložiti, kak.	Odrivanje drugega starša	Slab odnos	Odnos	Konflikti
SD42	Večkrat se pa tudi zgodi, da gre na stik k očetu, se ima tam lepo in potem tega ne sme na takšen način pokazati doma materi, zato ker bo potem ona žalostna, jezna in bo imel potem otrok občutek, da zaradi tega, ker se je imel on pri očetu lepo, da bo s tem prizadel mater, in obratno.	Slaba vest otroka	Slab odnos	Odnos	Konflikti
SD43	Otrok se lahko zelo postavlja v vlogo, da ščiti enega in drugega starša.	Ščitenje drugega starša	Slab odnos	Odnos	Konflikti
SD44	To je za otroka lahko zelo težko.	Težko za otroka	Slab odnos	Odnos	Konflikti
SD45	Druga je, ko je v ozadju neko nasilje,	Drugače ob primeru nasilja ter zanemarjenja	Slab odnos	Odnos	Konflikti

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	zanemarjanje, tisto ne moreš metati v enak koš.				
SD46	Sam postopek že to, da če so poročeni, morajo najprej imeti urejeno vse glede vzgoje, zaupanja in varstva, preživnine z otroci, enako velja za zunajzakonske.	Postopek pri procesu dogovarjanja med starši	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD47	Center je vstopna točka, preden se sploh lahko vloži na sodišče.	Vstopna točka	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD48	Če nimajo pri nas opravljenega predhodnega svetovanja, tudi ne morejo na sodišče, jih usmerjajo nazaj sem.	Opravljen predhodno svetovanje	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD49	Tukaj se najprej pogovori, da se preveri, ali res ni več možnosti, da se preveri, da se obdrži družina ali partnerski odnos.	Predhodno svetovanje	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD50	Če je tukaj še vedno dvom, jih potem usmerimo še v kako svetovanje za pare in podobno, če se	Usmeritev na svetovanje za pare	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	izpostavi, da ni možnosti,				
SD51	potem se gre na to, da se jim razloži, pove, kaj morajo glede otrok urediti, se dogovoriti.	Urejanje glede otrok	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD52	Predstavijo se jim različne možnosti, kakšne oblike zaupanja obstajajo, kaj to pomeni.	Predstavitev različnih možnosti zaupanja	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD53	Če se tu uspeša dogovoriti,	Dogovor	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD54	se potem naprej dogovorita kje bo imel otrok stalno bivališče, kdo bo prejemnik pošte za njega ipd.	Dogovor	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD55	Ter potrebno se je dogovoriti tudi za stike, če otrok živi pri enem od staršev, mora imeti urejene stike z drugim od staršev.	Dogovor glede stikov	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD56	Zelo velikokrat se zgodi, da se glede stikov že skoraj dogovorijo, potem pa pride do tega, komu bo otrok zaupan, tega se pa	Problem glede dogovorov	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	potem ne zmoreta dogovoriti, ker vsak vztraja pri svojem.				
SD57	Tukaj potem sam presodiš, ali jih je bolje poslati domov, da malo prespijo stvari, se dogovorijo, razmislijo, če pa vidiš, da se sama ne bosta mogla dogovoriti, ponudimo kakšno mediacijo.	Problem glede dogovorov	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD58	Drugače je pa zelo v porastu skupno starševstvo, tudi sodišča ga preferirajo.	Porast za skupno starševstvo	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD59	Jaz pa menim, da ja, je to tudi v redu zadeva, ampak je predpogoj tega, da stara zmoreta komunicirati, da se lahko pogovarjata in dogovarjata.	Starša zmožna komunicirati	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD60	Ker tam, kjer je konflikt toliko velik, da ne zmoreta tega, da si pišeta samo po sporočilih, ker se ne moreta slišati	Prevelik konflikt med staršema	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	tam, ne more skupno starševstvo čez.				
SD61	Saj skupno temelji na tem, da sta oba starša enakovredna in se pogovarjata, dogovarjata o vseh otrokovih stvareh, tudi o dnevnih.	Temelji skupnega starševstva	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD62	Potem pa še v smislu stikov tam se tudi pogosto zapleta, odvisno je seveda, kako so naravnani drug na drugega, ali sprejemajo to, da ima otrok pravico do stika, koliko ga hočejo omejevati, kar je odvisno od njihovega konflikta.	Zaplet pri stikih	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD63	Se pa glede stikov da marsikaj urediti v smislu teh dogovorov,	Dogovori	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD64	spodbujamo jih k temu, še posebej tam, kjer hitro pride do konflikta, da čim več stvari glede stikov, da se zapišejo čimbolj	Podrobno zapisan potek stikov	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	podrobno; katere praznike, katere dneve, ure, počitnice.				
SD65	Da, če pride do konflikta, da imajo vse zapisano, kateri ima kdaj otroke.	Prevelik konflikt med staršema	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD66	Lahko se pa sama dogovorita za drugačno obliko stikov, če sama tako želita.	Dogovor staršev	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD67	Je to njun dogovor.	Dogovor	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD68	Preživnina je pa vedno trn v peti, ker to so pa finance.	Preživnina	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD69	Starši ko pridejo sem, jih mi seznanimo s tem, da morajo biti otroci seznanjeni s postopkom.	Otroci seznanjeni s postopkom	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD70	Večinoma pridejo vsi v teh fazah, ko otroci že vejo, saj so se doma že pogovorili, ker je že prišlo do nekih sprememb v družini.	Otroci seznanjeni s postopkom	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD71	Drugače je pa odvisno od starosti otrok	Starost otrok	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
SD72	starejši kot so, bolj so že vključeni v to, kdaj, kaj.	Starost otrok	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD73	Drugače pa pri samem dogovarjanju v tem predhodnem svetovanju, se dogovarja samo s starši.	Predhodno svetovanje	Postopek s starši	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD74	Potem, v nadaljevanju postopka pa se seveda kot obveza pove, da je potrebno otroka seznaniti ter da se bo pogovor opravil tudi z otrokom, da bo tudi sam podal svoje mnenje,	Seznaitvev otroka	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD75	v kolikor se pa starši ne strinjajo s tem, se pa v zapisniku napiše, da niso želeli, da se opravi pogovor z otrokom.	Ne strinjanje staršev z vključitvijo otroka	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD76	Jih pa opozorimo, da se lahko zgodi, da bo sodišče odredilo ta pogovor vseeno.	Opozorilo staršem	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD77	Potem pa iz sodišča dobimo poziv, da mora	Poziv iz sodišča za pogovor z otrokom	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	center opraviti pogovor z otrokom in dobiti njegovo mnenje ter v skladu z njegovimi sposobnostmi seznaniti z uvedbo postopka.				
SD78	Tukaj imajo starši večkrat neke svoje ideje, da otrok, ko je 12 let star, da lahko sam odloča, kar ni res.	Ideja staršev	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD79	Otrok lahko že sam odloča dejansko pri petih letih, če presodimo, da ve, zakaj se odloča, in da je sposoben razumeti svoje odločitve.	Presoja razuma otroka	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD80	Tako, da otrok lahko vedno pove svoje mnenje, ampak se potem presoja, koliko je sam to sposoben razumeti.	Mnenje otroka	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD81	Seveda ni nikoli garancije, da bo otrokovo mnenje upoštevano, če to ni v njegovo korist, bo sodišče	Mnenje otroka	Postopek z otroci	Postopek na CSD	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	na koncu odločilo drugače.				
SD82	Kot dejavnik je ta, da sta razrešila svoje partnerske zadeve, čustvene razne zamere in podobno.	Razrešitev partnerskih zadev	Uspešen dejavnik	Dejavnik za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD83	In če sta to razrešila, je to potem eden od pozitivnih dejavnikov, zato ker sta se naprej sposobna pogovarjati o otroku, ne o njima.	Pozitivni dejavnik	Uspešen dejavnik	Dejavnik za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD84	Včasih je tudi eden od dejavnikov to, da se staršem razloži in pove, ker velikokrat pridejo z idejami, da je določena stvar tako postavljena, in mu potem mi razložimo, da to ne drži,	Obrazložitev staršem	Uspešen dejavnik	Dejavnik za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD85	da tudi če je otrok zaupan samo materi, da to še ne pomeni, da oče nima pravice do tega otroka, še vedno lahko vsak dan pokliče v	Obrazložitev staršem	Uspešen dejavnik	Dejavnik za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	šolo, se pozanima pri zdravniku, vse glavne stvari še vedno odloča, ne odloča pa o tistih manjših dnevnih stvareh, ker odloča tisti starš s katerim otrok živi ne.				
SD86	Pri takih stvareh jih potem malo pomirimo, da če je zaupan materi, da to še ne pomeni, da se ga je oče odrekel, in da bo plačeval samo preživnino.	Obrazložitev staršem	Uspešen dejavnik	Dejavnik za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD87	Potem moramo tudi razložiti glede stikov, da je to pravica otroka, ne starša, da ima stik s staršem.	Obrazložitev staršem	Uspešen dejavnik	Dejavnik za uspešno dogovarjanje	Dogovor o varstvu in vzgoji
SD88	Ja, navadno je že začetek, da morajo iti na CSD za njih neka tabu tema.	Tabu tema	/	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD89	Odvisno je, s kakšnim stališčem pridejo.	Začetno stališče	/	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD90	Velikokrat se zgodi, da jim je treba najprej razložiti, pojasniti, da se potem malo	Pojasnilo	/	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	umirijo strasti, da se lahko potem naprej pogovorimo.				
SD91	Drugače pa vsake toliko časa se pojavijo kakšni očitki, da smo bili postavljeni na določeno stran, kjer jih vedno poskušamo pomiriti, da tukaj ne gre za stran, ampak za tisto, kar mi ocenimo, kaj je za otroka najbolj koristno	Očitki glede pravičnosti in enakopravnosti	Slabo sodelovanje s socialno delavko	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD92	Drugače pa jaz mislim, da se velikokrat zgodi, da dajo potem na sodišče ter se nekaj časa potem držijo teh dogovorov,	Držanje dogovorov	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD93	takoj ko se pa potem pojavijo težave, bodo pa potem takoj klicali na CSD ter poročali, kaj je nekdo naredil, še preden se sami pogovorijo, ne.	Težave	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD94	In velikokrat se zgodi, da mislijo, da morajo na CSD	Poročanje na CSD o težavah	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	poročati o njihovih težavah, in potem pričakujejo, da bomo mi rešili njihove težave.				
SD95	Mi ne moremo rešiti sami, če se oni ne pogovorijo, mi lahko usmerimo človeka, vendar če se sami ne pogovorijo, ne moremo mi narediti nič.	Težave	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD96	Se dogaja, da pride do težav na stikih, ter jih potem ponovno vabimo in ponovno spodbujamo, da dajo ponoven predlog, če ne gre drugače.	Spodbujanje za ponovni postopek	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD97	In potem je enak postopek, da se opravi predhodno svetovanje,	Predhodno svetovanje	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD98	da vsak poda svoj predlog,	Dan predlog	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD99	dajo na sodišče in se potem zadeva uredi na takšen način, če se ne da z dogovorom.	Zadeva na sodišče	Urejeno pravno varstvo in vzgoja	Varstvo in vzgoja	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
SD100	Kjer so kakšni večji konflikti, pridejo že sem in povedo, da imajo že svoje odvetnike.	Večji konflikti	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD101	Niso pa toliko seznanjeni z nalogami in ukrepi centrov.	Ne seznanjeni z nalogami in ukrepi centrov	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD102	Ker ukrepi so naloge po zakonu, ki jim imamo, ne in v kolikor bi ocenjevali, da je ta njen konflikt ogrožajoč za otroka, da se lahko naredi ocena ogroženosti in dejansko lahko začnemo tudi voditi postopke ukrepov na centru.	Zakonsko določeni ukrepi in naloge	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD103	S temi stvarmi včasih mogoče niso seznanjeni,	Starši ne seznanjeni	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD104	še posebej v tistih delih, ko že uredijo to, potem se pa pojavijo težave in potem mi odpremo tudi naloge za ugotavljanje ogroženosti in se tudi kaj ugotavlja.	Pojavijo težave	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
SD105	In potem damo mi predlog na sodišče	CSD poda predlog na sodišče	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD106	za kakšno omejitev starševske skrbi in podobno.	Omejitev starševske skrbi	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD107	Pogosto nimajo informacij o tem, kako sam postopek na sodišču poteka, o teh procesnih dejanjih, da morajo tukaj skleniti oz. priti na predhodno svetovanje, da ni važno, kakšen dogovor imata, lahko, da tudi ni dogovora.	Malo informacij kako potekajo postopki na sodišču	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD108	Mora pa biti zapisnik o tem, da so bili na predhodnem svetovanju, saj je to predpogoj, da dajo potem na sodišče, da lahko, v kolikor ni prišlo do dogovora, da se obrnejo na odvetnika, da jim pomaga spisati predlog za sodišče.	Postopek na CSD	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
SD109	Da so potem vabljeni na sodišče.	Vabilo na sodišče	Največji izzivi	Izzivi	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD110	Jaz bi težko rekla, da stopimo tukaj zdaj bolj na eno stran, saj že sama etika dela ti navaja, da poslušáš eno in drugo stran.	Poslušanje obeh strani	/	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD111	Na koncu pa seveda slediš koristi otroka, ne in iz tega največkrat izhajamo.	Korist otroka	/	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD112	Kaj je v večjo korist otroku.	Korist otroka	/	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD113	Se pa zgodi vsake toliko, da pridejo kakšni očitki, da smo bili bolj na mamini strani in podobno.	Očitki iz strani staršev	/	Sodelovanje s socialno delavko	Pravno urejeno varstvo in vzgoja na CSD
SD114	To seveda so.	Vstop v partnersko zvezo	Z vstopom v partnersko zvezo	Vstop v partnersko zvezo	Nova partnerska zveza
SD115	Običajno zelo vpliva.	Vpliv novega partnerja	Sodelovanje ob vstopu	Nova partnerska zveza	Nova partnerska zveza
SD116	V nekaterih primerih ko vzpostavijo nove partnerske zveze, lahko pride do še večjih trenj, v	Večja trenja zaradi novega partnerja	Sodelovanje ob vstopu	Nova partnerska zveza	Nova partnerska zveza

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	nekaterih primerih pa se potem te strasti malo umirijo.				
SD117	Odvisno od začetka odnosa.	Začetek odnosa	Sodelovanje ob vstopu	Nova partnerska zveza	Nova partnerska zveza
SD118	Dostikrat sem zasledila, da ko so ženske vstopile v novo partnersko zvezo, da niso več toliko zapenjale pri stikih.	Vstop ženske v partnersko zvezo	Sodelovanje ob vstopu	Nova partnerska zveza	Nova partnerska zveza
SD119	Je pa tudi obratno seveda.	Vstop moškega v partnersko zvezo	Sodelovanje ob vstopu	Nova partnerska zveza	Nova partnerska zveza
SD120	Odvisno je od tega kakšen je bil razhod ter kako sta zaključila.	Odvisno od razhoda	Sodelovanje ob vstopu	Nova partnerska zveza	Nova partnerska zveza
SD121	So pa tudi izjeme, kjer je ista dinamika konfliktov od ločitve ter dokler niso otroci polnoletni.	Enaka dinamika sodelovanja čez celotno ločitev	Slaba dinamika sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
SD122	Se ne preneha.	Enaka dinamika sodelovanja čez celotno ločitev	Slaba dinamika sodelovanja	Dinamika sodelovanja	Nova partnerska zveza
SD123	Je tudi čisto različno od opremljenosti otroka ter psihične stabilnosti in podobno.	Odvisno od opremljenosti otroka	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
SD124	Ponekod se pojavljajo težave,	Težave	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
SD125	ponekod otroci čisto normalno sprejmejo.	Sprejemljivo	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
SD126	Mogoče je bolj izraženo, da tam kjer sta starša stalno v nekem konfliktu, da tam tudi otroci težje sprejemajo nove partnerske zveze.	Večji konflikt staršev težje otroci sprejmejo novo partnersko zvezo	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
SD127	Velik vpliv imajo tudi sporočila, ki jih starš da, ko gre otrok na stik.	Sporočila starša	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
SD128	Ali mu rečejo naj uživa, naj se ima tam fajn ali mu reče »joj« pogrešal te bom, vem, da moraš iti tja in podobno.	Sporočila starša	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
SD129	Potem tudi sprejemanje drugih partnerjev ter otrok, kako se odnosno povežejo.	Odnosna povezanost	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
SD130	So primeri ko nikakor ne gredo skupaj,	Ne povezanost otroka in novega partnerja	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
SD131	imam primer kjer ima otrok z očetom v redu odnos, z njegovo novo partnerko pa	Ne povezanost otroka in novega partnerja	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza

Oznaka enote	Enota	Pojem	Podkategorija	Kategorija	Tema
	ga nikakor ne more vzpostaviti, ker ga je z določenimi besedami prizadela.				
SD132	Večkrat pa tudi kakšen otrok reče, da nimajo več občutka, kje imajo dom, da jim to povzroča nemir ter jim zmanjšuje občutek varnosti.	Otroci brez občutka doma	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
SD133	Pomembno je pri otrocih, da se že prej pogovori z njimi in da gredo oni naprej brez tega občutka, da so oni krivi za razhod.	Otroci brez občutka krivde	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza
SD134	Ker ko pa imajo to v ozadju, tam pa se tudi pri otrocih razvijejo, kakšne čustveno vedenjske motnje in potem razne duševne težave.	Čustveno vedenjske motnje	/	Prilagajanje otroka	Nova partnerska zveza

8.3. Priloga C: Osno kodiranje

PODATKI O SOGOVORNIKU

1. Spol

- Moški (A1, Č1, D1)
- Ženski (B1, C1, E1)

2. Starost

- 28 let (A2)
- 52 let (B2)
- 33 let (C2)
- 53 let (Č2)
- 45 let (D2)
- 47 let (E2)

3. Starost otroka

- 2 leti (A3)
- 14 let (B3)
- 10 in 9 let (C3)
- 16 let (Č3)
- 15 let (D3, E3)

4. Čas razveze/ločitve

- 1 leto (A4)
- 5 let (B4)
- 2 leti (C4)
- 6 let (Č4)
- 10 let (D4)
- 3 lete (E4)

5. Število otrok

- En otrok (A5, B5, Č5, D5, E5)
- Dva otroka (C5)

6. Dodeljen v varstvo in vzgojo

- Materi (A6, Č6, D6, E6)

- Očetu (B6)
- Obema, skupno varstvo in vzgoja (C6)

SODELOVANJE GLEDE OTROK

1. Dogovarjanje

- Dogovor preko socialne službe (A8)
- Upoštevanje otrokovega mnenja (Č7, Č8)
- Sprememba v bolj sodelovalen odnos (D11)
- Umiritev zadev (D14)
- Več vidikov sodelovanja (SD3)

1.1. Slabo dogovarjanje

- Ne bleščeče dogovarjanje (A7)
- Ni bilo dogovora (A9)
- Veliko dogovarjanja preko sodišča (A11)
- Minimalno dogovarjanje (B7, B8)
- Potek stikov (B9)
- Dogovori glede obiskovanja šole (B10)
- Pogovarjanje preko sporočil (C7, C8)
- Želja (C9)
- Neupoštevanje dogovorov (D9)
- Nesodelovanje staršev (SD9)
- Veliko konfliktov (SD10)
- Različni pogledi na vzgojo (SD11)

1.2. Dobro dogovarjanje

- Dobro dogovarjanje (E7, E8, E20)
- Malo komunikacije (E9, E10)

2. Nesodelovalnost

2.1. Slabo sodelovanje

- Ne sodelovanje (A19, D10)
- Brez izboljšanja sodelovanja (B14, Č15)
- Komuniciranje preko otroka (C12, C45, C46, C48)

3. Strategije za izboljšanje sodelovanja

- Brez strategij (B15, Č14, E19)
- Komuniciranje preko otroka (B16)
- Izboljšanje sodelovanja preko socialne službe (C20)
- Pogovor (C21, D16)
- Vključitev v programe (SD21)
- Spodbujanje staršev (SD22)
- Središče je otrok (SD23, SD25)
- Nista v središču starša (SD24)
- Sledenje (SD26, SD27)

3.1. Neučinkovite strategije

- Pogovor na pijači (A24)
- Skupaj za rojstni dan (A25)
- Skupen otrok (A26)
- Brez partnerkega odziva (A27)
- Brez skupnega druženja (A28)
- Trud za izboljšanje (A29)
- Ne sledenje (SD28)

4. Korist otroka

- Sodelovanje ključnega pomena za otroka (SD1)
- Vzor starša (SD2)
- Otrokovo odraščanje (SD4)
- Skladna starša (SD5)

4.1. Ni v korist otroka

- Konflikti odnos staršev (SD6)
- Najlažje priti čez (SD7)
- Nezdravo in ne prav (SD8)
- Težave staršev (SD12)
- Manipulativni vzorci otrok (SD13)
- Odklanjanje stikov (SD14)
- Čustveno vedenjske težave pri ločenih otrocih (SD15)
- Ne ločeni starši (SD16)

STIKI Z OTROKOM

1. Omejeni stiki

- Časovno omejeni stiki z otrokom (A10)
- Onemogočen stik z očetom (A14, A15, A17)
- Malo stika s hčerko (A64, A65, A66, Č41)
- Onemogočeni stiki s sedanjim partnerjem (C17)

2. Razporejeni stiki

- Tedensko menjavanje otrok (C38, C39)
- Privajanje na novo okolje (C40)
- Odločitev otroka (Č38, Č39, D54)
- Strinjanje z odločitvijo (Č40)
- Stiki po dogovoru (D8, E38, E47, E53, E54)
- Stiki vsak drug vikend (D29)
- Počitnice (D30)
- Stiki vsak drug vikend ter počitnice (D53)
- Otrok sam pove (E11)

POKAZATELJ VEDENJA

1. Otrokovo vedenje

- Lahko pokazatelj vedenja (A18, SD17)

1.1. Negativno vedenje

- Zmedenost otroka (A12, A20, C10)
- Jok otroka (A13)
- Občutljivost otroka (B12)
- Žalost otroka (C11)
- Stiska otroka (C16, C18, C19)
- Drugačno vedenje otroka (Č9, E13)
- Postavljanje zidu (Č10)
- Zapiranje vase (Č11)
- Pritiski bivšega partnerja (E14, E15)
- Stres otroka (E16)
- Vedenje (SD18, SD19, SD20)

1.2. Pozitivno vedenje

- Veselje ob stikih (A16)
- Ljubezen do obeh staršev (D14)

1.3. Normalno vedenje

- Brez znakov vedenja (B11, B13, C13, Č12, D15, E18)
- Stalno funkcioniranje (C14)
- Enako okolje bivanja (C15, Č13)

2. Starost otroka

- Premajhen otrok (A21, D13)

2.1. Starejši otrok

- Pokazatelj s starostjo (A22)
- Obiskovanje šole (A23)

KONFLIKTI

1. Prisotnost konfliktov

1.1. Negativni konflikti

- Prisotnost konfliktov (A30, B17, C22, D17, D50, E21, SD29, SD30, SD32)
- Slaba volja (A32)
- Stresanje slabe volje na očeta (A32)
- Umiritev konfliktov (A34)
- Umik (A34)
- Nespametno ravnanje (A35)
- Nezmožnost ravnati drugače (A36)
- Pogovor (A37)
- Ne rešeni konflikti (A38)
- Valjenje krivde (A39, SD35)
- Vmešavanje staršev (A40, A41, A46)
- Reševanje konfliktov (A42)
- Postavitev za otroka (A48)
- Konflikti brez prisotnosti otrok (A52, A53)
- Konflikti zaradi osebnih stvari (B19)
- Nepredelani odnosi in preteklost (B21)
- Konflikti zaradi otrok (C23, C24, C31, D18, E22, E23, E24)

- Hitra jeza partnerja (C25)
- Izbruh v prisotnosti otrok (C30)
- Malo pogovarjanja (Č16)
- Selitev od doma (Č18)
- Konflikti zaradi banalnih stvari (Č18)
- Konflikti zaradi stikov (D19)
- Konflikti zaradi novega partnerja (E25)
- Navedba razlogov za razpad družine (SD31)
- Zdržanje konfliktov (SD33)
- Večji konflikti na CSD (SD34)

2. Doživljanje konfliktov

2.1. Neprijetno doživljanje

- Neprijetnost (A43)
- Občutek tujca (A44)
- Oče krivec (A45)
- Brez vmešavanja staršev manj konfliktov (A47)
- Stres (B20, C26, C27, C28, Č20, E26)
- Strah (C29)
- Stiska (D20)

3. Dejavniki, ki sprožijo konflikte

- Laž (A49)
- Boleča resnica (A50, A51)
- Slaba komunikacija (C32, Č21, E26)
- Stres (C33, D21)
- Nepravičnost (D22, D23)
- Različni interesi in cilji (E28)
- Drugačno življenje (E29, E30, E31)
- Odvisno od človeka (SD36)
- Obtoževanje starša (SD37)
- Obtoževanje partnerja (SD38)

4. Reševanje konfliktov

- Pogovarjanje (A54, Č25, Č26)
- Prisotnost dveh ob konfliktu (A55)

- Obojestranska krivda (A56)
- Boljše funkcioniranje (A57)
- V ospredju hčerka (A58)
- Brez prisotnosti hčerke (A60, A61, A62)
- Popuščanje (C34)
- Na lep način podano mnenje (C35)
- Pomiritev konfliktov (D24, D25)

4.1. Ne reševanje konfliktov

- Neobvladovanje konfliktov (B22, Č22, Č24, E32)
- Brez krega do ločitve (Č23)
- Prisotnost tišine (E33)
- Začaran krog (E34)

5. Odnos

5.1. Dober odnos

- Dober odnos z obema od staršev (A59, B23, C36, Č27, D26, D27, E35)
- Prilagodljiv otrok (B24)

5.2. Slab odnos

- Potuha bivše partnerice (Č28)
- Obrnitev otroka (Č29)
- Odtujevanje (SD39)
- Ščitenje drugega starša (SD40, SD43)
- Odrivanje drugega starša (SD41)
- Slaba vest otroka (SD42)
- Težko za otroka (SD44)
- Drugače ob primeru nasilja ter zanemarjenja (SD45)

DOGOVOR O VARSTVU IN VZGOJI

1. Dogovarjanje med starši

1.1. Pestro dogovarjanje

- Pester proces dogovarjanja (A63, D31)
- Obhajilo (C41)
- Korist otrok (C42)

1.2. Skupno dogovarjanje

- Skupno odločanje (A74, C54, D34, D35, E41)
- Skupno varstvo in vzgoja otrok (C37)
- Dogovor za varstvo in vzgojo pri materi (E36)

1.3. Samostojno dogovarjanje

- Življenjsko nevarna odločitve (A75)

1.4. Uspešno dogovarjanje

- Lažje dogovarjanje (A77, A78, E39)
- Jasno določeni dogovori (A83)
- Dogovor za varstvo in vzgojo pri očetu (B25)
- Odhod v drug kraj (B26)
- Enak kraj šolanja in bivanja (B27)
- Dogovor ob ločitvi (B30)
- Brez sprememb (B31)
- Pristanek na skupno obhajilo (C43)
- Dogovarjanje zaradi najnujnejših zadev (C44, C47)
- Malo dogovarjanja (Č30)
- Upoštevanje otrokovih želja (Č31)
- Dogovor glede preživnine (Č32)
- Dogovor za stike po dogovoru (D28)
- Skupna točka (D33, D45)
- Bolnica (E40)

1.5. Neuspešno dogovarjanje

- Pozno obveščanje (A79)
- Različne obveznosti (A80)
- Prisotnost konfliktov zaradi preživnine (D32)
- Brez uspešnega dogovarjanja (D44)
- Prav vsakega (D46)
- Večja moč z otrokom (D47)

1.6. Dogovarjanje preko otroka

- Dogovori preko otroka (B28, B32, B33, B34)
- Razumevanje otroka (B29)

- Dogovarjanje skupaj z otrokom (Č33, E43)
 - Odločitev otroka (D37)
 - Svetovanje (D38)
 - Premajhen otrok (D39)
 - Večji otrok (D40)
2. Obveščanje
- 2.1. Omejeno obveščanje
- Brez obvestila (A67, A68, A72, A73,)
- 2.2. Obveščanje iz strani partnerja
- Kontaktiranje (D36)
3. Skrb
- 3.1. Obojestranska skrb
- Skrb iz strani obeh staršev (A69)
- 3.2. Skrb očeta
- Čutenje (A70)
 - Očetovo nezanimanje za otroka iz strani partnerke (A71)
4. Dejavnik za uspešno dogovarjanje
- 4.1. Uspešen dejavnik
- Določitev stikov (A81)
 - Dobra komunikacija ter medsebojno spoštovanje (B36)
 - Sprejemanje kompromisov (C49)
 - Uspešna komunikacija (Č34, D41)
 - Jasno postavljene meje (D42)
 - Dobrobit otroka (E44)
 - Malo dogovarjanja (E45)
 - Razrešitev partnerskih zadev (SD82)
 - Pozitivni dejavnik (SD83)
 - Obrazložitev staršem (SD84, SD85, SD86, SD87)
- 4.2. Neuspešen dejavnik
- Ne držanje dogovorov (A82)

4.3. Brez dejavnikov

- Brez posebnih dejavnikov (B35, D48)

5. Postopek na CSD

5.1. Postopek s starši

- Postopek pri procesu dogovarjanja med starši (SD46)
- Vstopna točka (SD47)
- Opravljeno predhodno svetovanje (SD48)
- Predhodno svetovanje (SD49, SD73)
- Usmeritev na svetovanje za pare (SD50)
- Urejanje glede otrok (SD51)
- Predstavitev različnih možnosti zaupanja (SD52)
- Dogovor (SD53, SD54, SD63, SD67)
- Dogovor glede stikov (SD55)
- Problem glede dogovorov (SD56, SD57)
- Porast za skupno starševstvo (SD58)
- Starša zmožna komunicirati (SD59)
- Prevelik konflikt med staršema (SD60, SD65)
- Temelji skupnega starševstva (SD61)
- Zaplet pri stikih (SD62)
- Podrobno zapisan potek stikov (SD64)
- Preživnina (SD68)

5.2. Postopek z otroci

- Otroci seznanjeni s postopkom (SD69, SD70)
- Starost otrok (SD71, SD72)
- Seznanitev otroka (SD74)
- Ne strinjanje staršev z vključitvijo otroka (SD75)
- Opozorilo staršem (SD76)
- Poziv iz sodišča za pogovor z otrokom (SD77)
- Ideja staršev (SD78)
- Presoja razuma otroka (SD80)
- Mnenje otroka (SD81)

PRAVNO UREJENO VARSTVO IN VZGOJA NA CSD

1. Varstvo in vzgoja

1.1. Neurejeno pravno varstvo in vzgoja

- Neurejeno pravno varstvo in vzgoja (A84)

1.2. Urejeno pravno varstvo in vzgoja

- Pravno urejeno varstvo in vzgoja (B37, Č35, D49, E46)
- Skupno varstvo in vzgoja otrok (C50)
- Tabu tema (SD88)
- Začetno stališče (SD89)
- Pojasnilo (SD90)
- Držanje dogovorov (SD92)
- Težave (SD93, SD95)
- Poročanje na CSD o težavah (SD94)
- Spodbujanje za ponovni postopek (SD96)
- Predhodno svetovanje (SD97)
- Dan predlog (SD98)
- Zadeva na sodišče (SD99)

2. Sodelovanje s socialno delavko

- Poslušanje obeh strani (SD110)
- Korist otroka (SD111, SD112)
- Očitki iz strani staršev (SD113)

2.1. Slabo sodelovanje s socialno delavko

- Slabo sodelovanje (A84)
- Na strani matere (A86, A87, A99, D57)
- Manj možnosti kot oče (A88)
- Ne poslušajo očetovih predlogov (A100)
- Skupna točka s pomočjo socialne delavke (D51, D52)
- Očitki glede pravičnosti in enakopravnosti (SD91)

2.2. Dobro sodelovanje s socialno delavko

- Večje zadovoljstvo s socialno delavko (A89)
- Prej rešene zadeve (A91)
- Upoštevanje obeh iz strani socialne delavke (B38, Č36, Č37)

- Umiritev ozračja (B39)
- Pravičnost in enakopravnost (B45, C58, C59, Č44, E57)
- Ponujena mediacija (C51)
- Zavrnitev mediacije (C52)
- Malo stika s socialnimi delavci (C53)
- V redu sodelovanje (E48)
- Prijazne socialne delavke (E49)
- Hiter dogovor med njima (E50, E51, E52)

2.3. Skupno odločanje s socialno delavko

- Skupno odločanje s socialno delavko (A92, A93, B41, B42, C55)
- Dogovor pred ločitvijo (B40)
- Določena preživnina (E55)

3. Izzivi

3.1. Največji izzivi

- Ne slišan iz strani socialne delavke (A94, A95)
- Postavitev v obe vlogi (A96)
- Doživljanje stiske (A97)
- Negativno počutje (A98)
- Pomoč socialnih delavcev (B44)
- Komunikacija (Č42)
- Določitev preživnine (D55)
- Izziv kako priti do skupne točke (D56)
- Večji konflikti (SD100)
- Ne seznanjeni z nalogami in ukrepi centrov (SD101)
- Zakonsko določeni ukrepi in naloge (SD102)
- Starši ne seznanjeni (SD103)
- Pojavijo težave (SD104)
- CSD poda predlog na sodišče (SD105)
- Omejitev starševske skrbi (SD106)
- Malo informacij kako potekajo postopki na sodišču (SD107)
- Postopek na CSD (SD108)
- Vabilo na sodišče (SD109)

3.2. Brez izzivov

- Brez izzivov (B43, C57, E56)
- Odpoved premoženju (C56)

NOVA PARTNERSKA ZVEZA

1. Vstop v partnersko zvezo

1.1. Brez vstopa v partnersko zvezo

- Brez vstopa v partnersko zvezo (A101, Č45)

1.2. Z vstopom v partnersko zvezo

- Vstop v partnersko zvezo iz strani partnerke (A102, Č46)
- Vstop v partnersko zvezo (B46, C60, D58, E58, SD114)

1.3. Sodelovanje ob vstopu

- Enako sodelovanje (A103, A104)
- Začetek zveze (A105)
- Nesodelovanje partnerja (B47, B48, E61)
- Najnujnejši stiki in pogovori (B49)
- Slabo sprejet nov partner (C61, C62)
- Ne vpletanje sedanjega partnerja (C64)
- Težje sodelovanje (Č47)
- Brez vpliva partnerja (Č48)
- Več konfliktov (D59)
- Spoznanje novega partnerja (D60)
- Lažje sodelovanje (D61)
- Upanje za prihod nazaj (E59, E60)
- Brez stikov (E64)
- Vpliv novega partnerja (SD115)
- Večja trenja zaradi novega partnerja (SD116)
- Začetek odnosa (SD117)
- Vstop ženske v partnersko zvezo (SD118)
- Vstop moškega v partnersko zvezo (SD120)
- Odvisno od razhoda (SD121)

2. Dinamika sodelovanja

2.1. Brez spremembe dinamike sodelovanja

- Brez spremembe dinamike sodelovanja (A106, B52, C63, Č49)

2.2. Slaba dinamika sodelovanja

- Slaba dinamika sodelovanja (B52, E63)
- Sprememba dinamike sodelovanja iz strani partnerke (Č50)
- Očitki (E62)
- Enaka dinamika sodelovanja čez celotno ločitev (SD121, SD122)

2.3. Umiritev dinamike sodelovanja

- Umiritev dinamike z vstopom v novo partnersko zvezo (D62)

3. Izzivi

3.1. Brez izzivov

- Brez izzivov (A107, B53, Č51, D63)
- Malo težav (C66)

3.2. Nekaj izzivov

- Skupni dogodki (B54, E65, E66)
- Nestrpnost (C65)

4. Prilagajanje otroka

- Prilagajanje otrok (B55, Č54, D64, D65)
- Nov človek (B56)
- Prilagodljiv otrok (B57)
- Prilagoditev na novega partnerja (B58)
- Partnerska ljubezen (C67)
- Slaba prilagoditev na partnerja (Č52, Č53, E67)
- Šok otroka (E68)
- Strah otroka (E69)
- Sprememba za otroka (E70, E71)
- Odvisno od opremljenosti otroka (SD123)
- Težave (SD124)
- Sprejemljivo (SD125)
- Večji konflikt staršev težje otroci sprejmejo novo partnersko zvezo (SD126)

- Sporočila starša (SD127, SD128)
- Odnosna povezanost (SD129)
- Ne povezanost otroka in novega partnerja (SD130, SD131)
- Otroci brez občutka doma (SD132)
- Otroci brez občutka krivde (SD133)
- Čustveno vedenjske motnje (SD134)

4.1. Brez prilagajanj

- Majhen otrok (A108, A109)